การศึกษาการจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร

นางสาวธิดารัตน์ เสวิกุล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2556
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย
The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

A STUDY OF KNOWLEDGE MANAGEMENT OF TEACHERS IN PRIVATE EDUCATION INSTITUTIONS IN BANGKOK METROPOLIS

Miss Tidarat Sevikul

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Administration
Department of Educational Policy, Management, and Leadership
Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2013

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาการจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร
โดย	นางสาวธิดารัตน์ เสวิกุล
สาขาวิชา	บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. ชนิตา รักษ์พลเมือง)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทรัตน์ เจริญกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ธิดารัตน์ เสวิกุล : การศึกษาการจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร. (A STUDY OF KNOWLEDGE MANAGEMENT OF TEACHERS IN PRIVATE EDUCATION INSTITUTIONS IN BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ. เอกชัย กี่สุขพันธ์, 149 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครที่ผ่านเกณฑ์การประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบที่สองตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 – 2552 ในระดับดีและมีผลการทดสอบระดับชาติปี พ.ศ. 2554 ไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ทั้งหมด 30 โรงเรียน โดยใช้กรอบแนวคิดการจัดการความรู้ของ Marquardt (2011) ทั้ง 6 ด้าน คือ การแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การจัดเก็บและการสืบค้นความรู้ การวิเคราะห์และสร้างเหมืองข้อมูล การถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้ และการประยุกต์ใช้และการปรับข้อมูลให้ถูกต้องเที่ยงตรง กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร จำนวน 360 คน และครู จำนวน 364 คน รวมทั้งหมด 724 คน ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด 601 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.01 ผลการวิจัย พบว่า 1) การแสวงหาความรู้ สถานศึกษามีการกำหนดสิ่งที่ครูต้องแสวงหาความรู้ และมีการสนับสนุนให้ครูมีการแสวงหาความรู้ใหม่ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 2) การสร้างความรู้ มีการจัดเวลาเฉพาะให้ครูได้เข้าร่วมประชุมภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้และการเข้าร่วมประชุมรวมเพื่อสร้างหรือพัฒนาความรู้ใหม่ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด การสร้างความรู้ใหม่ส่วนมากอยู่ในด้านการพัฒนาหลักสูตร และเทคนิคการสอนแบบต่างๆ 3) การจัดเก็บและการสืบค้น มีการกำหนดประเภทความรู้เพื่อทำการจัดเก็บ และมีการประมวลและกลั่นกรองความรู้ก่อนการจัดเก็บความรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 4) การวิเคราะห์และสร้างเหมืองข้อมูล วิธีการเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้อง คือ การกำหนดหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบในการนำข้อมูลความรู้ต่างๆมาวิเคราะห์และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆมาจัดการข้อมูลของสถานศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศที่นำมาใช้เพื่อจัดการข้อมูลของสถานศึกษา คือ เครือข่ายอินเตอร์เน็ต โดยใช้ร่วมกับโปรแกรมการสืบค้น 5) การถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้ ครูมีการถ่ายโอนความรู้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองให้เพื่อนครูได้รับรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 6) การประยุกต์ใช้และการปรับข้อมูลให้ถูกต้องเที่ยงตรง วิธีการปรับข้อมูลความรู้ของสถานศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องและทันสมัยอยู่เสมอ คือ การบันทึกหลังการปฏิบัติงานของครู และการประเมินผลการจัดการความรู้ของครู มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา ลายมือชื่อนิสิต .....

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก .....

สาขาวิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2556

5483359827 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION
KEYWORDS: KNOWLEDGE MANAGEMENT OF TEACHERS / PRIVATE BASIC EDUCATION INSTITUTIONS

TIDARAT SEVIKUL: A STUDY OF KNOWLEDGE MANAGEMENT OF TEACHERS IN PRIVATE EDUCATION INSTITUTIONS IN BANGKOK METROPOLIS. ADVISOR: ASST. PROF. EKACHAI KEESOOKPUN, 149 pp.

This research aimed to study knowledge management of teachers in Private Basic Education Institutions in Bangkok Metropolis, obtaining a good level based on the ONESQA's evaluation criteria and evaluation standard of quality education on the second round from 2006 – 2009, and having the national test results in 2011 equivalent to or above the average level, 30 schools. By using the conceptual framework of Marquardt (2011) covering all six aspects of knowledge management: knowledge acquisition, knowledge creation, knowledge storage, analysis and data mining, knowledge transfer and dissemination and knowledge application and validation. Sample in this study consisted of 360 administrators and 364 teachers, 724 in total. 601 questionnaires have been returned (83.01%). The research results showed that: 1) Knowledge acquisition; what was practiced most was that teachers needed to acquire the institutions determined what members of the same groups subjects and attended a group meeting and encouraged teachers to seek new knowledge; 2) Knowledge creation; There was a specific time when the teachers participated in a meeting with the group for create or develop new bodies of knowledge. Most of the new knowledge concerned development of curriculum and teaching techniques; 3) Knowledge storage; the knowledge was categorized and refined before being stored and retrieval, was practiced most; 4) Analysis and data mining; what was practiced most that method to get the correct knowledge was to determine a person or unit authority or responsibility in bringing various knowledge to be analyzed and validated as well as using a variety of information technology to management the information in schools. And information technology to be used to manage school data network was the Internet, to be applied in conjunction with search engine program; 5) Knowledge transfer and dissemination; what was practiced most that teacher used to transfer knowledge from self-study to fellow teachers; and 6) Knowledge application and validation; the method that was practiced most to improve knowledge existing in the school in order to obtain the correct and up-to-date knowledge was to record the after-performance of teachers and evaluation of knowledge management of teachers.

Department: Educational Policy, Management, 149 Leadership
Student's Signature .....
Advisor's Signature .....

Field of Study: Educational Administration

Academic Year: 2013

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้โดยได้รับความเมตตาและความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์เอกชัย กี่สุขพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้ความเมตตาและคอยช่วยเหลือผู้วิจัยในการให้ความรู้ คำแนะนำและคอยชี้แนะแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ สาขาวิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่ได้กรุณาประสิทธิประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยให้สามารถนำความรู้ไปใช้เป็นพื้นฐานทั้งในการทำวิจัยและเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานต่อไปในภายภาคหน้า

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทรัตน์ เจริญกุล ประธานกรรมการสอบที่กรุณาให้ความเมตตา คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่มีความเมตตาในการให้ความรู้ คำปรึกษาแนะนำ และความช่วยเหลือต่อผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาช่วยตรวจสอบ แก้ไข และให้คำแนะนำในการทำเครื่องมือวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆและเจ้าหน้าที่ประจำภาควิชาที่คอยช่วยเหลือ สนับสนุนและเป็นกำลังใจผู้วิจัยตลอดระยะเวลาในการศึกษา

ผู้วิจัยขอกราบขอบคุณ คุณพ่อไพศาล เสวิกุลและคุณแม่ธิดาทิพย์ เสวิกุล บิดามารดาที่เคารพรักยิ่งที่คอยให้คำอบรมสั่งสอนและคอยเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยเสมอมาตั้งแต่เล็กจวบจนปัจจุบันนี้ สุดท้ายนี้หากงานวิจัยนี้มีประโยชน์ต่อการศึกษา ผู้วิจัยขอมอบความดีนี้ให้กับทุกท่านดังที่กล่าวมา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... จ

กิตติกรรมประกาศ ..... ฉ

สารบัญ ..... ช

สารบัญตาราง ..... ฌ

1.บทนำ 1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย 4

1.3 ขอบเขตวิธีการวิจัย 4

1.4 นิยามศัพท์ 4

1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย 6

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 6

1.7 ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย 6

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 8

2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้ 8

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 24

3.วิธีการดำเนินการวิจัย 29

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 29

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 30

3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 30

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล 32

4.ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 33

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 34

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการความรู้ของครู 38

5.สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 95

5.1 สรุปผลการวิจัย 95

5.2 อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ 108

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

หน้า

5.3 ข้อเสนอแนะ 118
รายการอ้างอิง 124
ภาคผนวก 128
ภาคผนวก ก. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย 129
ภาคผนวก ข. รายชื่อสถานศึกษาครู 147
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์ 149

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 3. 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย..... 32
ตารางที่ 4. 1 สถานสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ.....34
ตารางที่ 4. 2 การกำหนดความรู้และเกณฑ์การกำหนดความรู้ที่ต้องการแสวงหา..... 38
ตารางที่ 4. 3 วิธีการกำหนดองค์ความรู้ที่สถานศึกษาต้องการแสวงหา..... 39
ตารางที่ 4. 4 การเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของสถานศึกษา 40
ตารางที่ 4. 5 การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการแสวงหาความรู้ใหม่..... 41
ตารางที่ 4. 6 วิธีการแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายในสถานศึกษา..... 43
ตารางที่ 4. 7 วิธีการแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายนอกสถานศึกษา 45
ตารางที่ 4. 8 สถานศึกษามีผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาให้คำแนะนำหรือให้ความรู้กับครู..... 46
ตารางที่ 4. 9 สิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีที่ครูใช้ในการแสวงหาความรู้และการใช้เวลาโดยเฉลี่ยในการแสวงหาความรู้ทั้งจากภายในและภายนอกสถานศึกษาของครู (ชั่วโมง/ สัปดาห์)..... 47
ตารางที่ 4. 10 การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสร้างสรรค์ความรู้ใหม่..... 49
ตารางที่ 4. 11 กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสร้างความรู้ใหม่ 51
ตารางที่ 4. 12 วิธีที่ครูนำมาใช้เพื่อสร้างความรู้ใหม่..... 52
ตารางที่ 4. 13 การจัดเวลาเฉพาะให้ครูเพื่อสร้างหรือพัฒนาความรู้ใหม่..... 54
ตารางที่ 4. 14 สิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีเพื่อช่วยให้ครูสร้างความรู้ใหม่..... 56
ตารางที่ 4. 15 แหล่งความรู้ที่มีส่วนช่วยให้ครูสามารถสร้างความรู้ใหม่..... 58
ตารางที่ 4. 16 ในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมาสถานศึกษามีการสร้างความรู้ใหม่ในงานด้านใด 59
ตารางที่ 4. 17 โครงสร้างระบบการจัดเก็บความรู้ของสถานศึกษา 61
ตารางที่ 4. 18 การกำหนดประเภทความรู้เพื่อทำการจัดเก็บ 62
ตารางที่ 4. 19 การประมวลและกลั่นกรองความรู้ก่อนการจัดเก็บความรู้..... 64
ตารางที่ 4. 20 แหล่งความรู้ที่สถานศึกษาจัดเก็บความรู้..... 65
ตารางที่ 4. 21 การจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากความสำเร็จและความล้มเหลวในกิจกรรมต่างๆที่ครูเคยปฏิบัติไว้ 67
ตารางที่ 4. 22 วิธีที่ครูใช้ในการจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและมีการพัฒนาจนเกิดเป็นความรู้ใหม่ 68

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4. 23 ช่องทางในการสืบค้นความรู้ของสถานศึกษาทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ 69
ตารางที่ 4. 24 จำนวนครั้งโดยเฉลี่ยที่ครูสืบค้นความรู้ (จำนวนครั้ง/สัปดาห์) 70
ตารางที่ 4. 25 การสืบค้นความรู้ของครู 71
ตารางที่ 4. 26 วิธีดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ภายในสถานศึกษา 72
ตารางที่ 4. 27 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการข้อมูลของสถานศึกษา 74
ตารางที่ 4. 28 วิธีที่สถานศึกษาใช้สนับสนุนให้ครูสามารถถ่ายโอนความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) ออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้ 76
ตารางที่ 4. 29 การสนับสนุนให้ครูถ่ายโอนความรู้ที่เปิดเผย (Explicit Knowledge) ให้เพื่อนครูรับรู้ 78
ตารางที่ 4. 30 ระบบสารสนเทศของสถานศึกษา 79
ตารางที่ 4. 31 การถ่ายโอนความรู้จากประสบการณ์ให้แก่เพื่อนครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 80
ตารางที่ 4. 32 ครูเคยถ่ายโอนความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมให้เพื่อนครูรับรู้ 81
ตารางที่ 4. 33 ครูเคยถ่ายโอนความรู้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองให้เพื่อนครูได้รับรู้ 82
ตารางที่ 4. 34 การสร้างบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนหรือถ่ายโอนความรู้ของครูภายในสถานศึกษา 83
ตารางที่ 4. 35 การสนับสนุนของสถานศึกษาให้ครูมีการประยุกต์ใช้ความรู้ 84
ตารางที่ 4. 36 วิธีการที่สถานศึกษานำมาใช้เพื่อช่วยให้ครูนำความรู้ไปใช้ 86
ตารางที่ 4. 37 วิธีดำเนินการเพื่อสร้างวัฒนธรรมการใฝ่รู้ให้ครู 87
ตารางที่ 4. 38 การสนับสนุนการนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในการจัดการความรู้ของครู 89
ตารางที่ 4. 39 การนำความรู้ที่ได้จากการอบรม การปฏิบัติ หรือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมาใช้ในการปฏิบัติงานของครู 90
ตารางที่ 4. 40 วิธีการปรับข้อมูลความรู้ของสถานศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องและทันสมัยอยู่เสมอ 92
ตารางที่ 4. 41 การประเมินผลการจัดการความรู้ของครู 93
ตารางที่ 6. 1 รายชื่อสถานศึกษา 148

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สืบเนื่องมาจากการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 ที่มุ่งหวังยกระดับการศึกษาของชาติให้ได้มาตรฐานและจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึงมีคุณภาพ โดยได้บัญญัติให้มีการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาทั้งด้านงานวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไปไปยังสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา รวมถึงนโยบายรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการที่ได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้อันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ ให้คนไทยได้รับโอกาสเท่าเทียมกันที่จะเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตและมีปัญญาเป็นทุนที่จะใช้สร้างงาน สร้างรายได้ และนำประเทศให้รอดพ้นวิกฤติเศรษฐกิจและสังคม โดยยึดหลักการศึกษาสร้างชาติและสร้างคน ทั้งนี้ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษานั้น Hoy and Miskel (2001) ได้กล่าวว่า จะต้องเริ่มจากการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาจะเป็นกลไกสำคัญในการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาให้เป็นไปตามคุณลักษณ์ที่ต้องการได้ สอดคล้องกับ มาตรา 39 ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ว่ามุ่งหวังให้สถานศึกษาสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้กันระหว่างครู บุคคลในครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นๆ พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งทางวิชาการของครู สถานศึกษาและชุมชน สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2545–2559 ที่มุ่งเน้นให้มีการจัดการความรู้ในสถานศึกษา โดยการสืบเสาะ ค้นคว้า แสวงหา แลกเปลี่ยน และถ่ายทอดความรู้ให้กว้างขวาง

ทั้งนี้วิจารณ์ พานิช (2547) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเห็นคุณค่าและส่งเสริมให้ครูได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกันเพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพ โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการทั่วทั้งสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งจากแนวคิดของ Marquardt (1996) ได้กล่าวถึงรูปแบบการแลกเปลี่ยนความรู้ที่หลากหลาย เช่น การระดมความคิด การทำงานเป็นทีม การให้คำปรึกษา การศึกษาดูงาน การพิมพ์เผยแพร่ การบรรยาย การสาธิต การประชุม การอบรมสัมมนา การฝึกทักษะ การจัดเสวนา การสนทนา การสร้างเครือข่าย การประชุมทางไกลผ่านอินเตอร์เน็ต แผนที่ความรู้ ฐานความรู้ Home Page Web Page ของสถานศึกษาและของแต่ละบุคคล โดยมีการแลกเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติที่ดีเลิศ (Best Practice) เพื่อส่งผ่านความรู้ระหว่างกัน สอดคล้องไปกับการพัฒนาครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (ที่แก้ไขเพิ่มเติม

ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2554 มาตรา 8, 25 และ 30 ที่ระบุว่า ครูต้องเรียนรู้ตลอดชีวิตและมีการพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องรวมทั้งในมาตรา 52 และ55 ที่กำหนดให้ครูต้องได้รับการพัฒนาและเชิดชูเกียรติภายใต้เงื่อนไขของการพัฒนาตนเองตามแนวคิดในการพัฒนาวิชาชีพครู คือ (1) คุณภาพของผลผลิตและประสิทธิภาพของกระบวนการผลิตเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จของวิชาชีพ (2) การประสิทธิภาพของกระบวนการผลิตโดยพัฒนางานในสภาวะปกติอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอจะส่งผลต่อคุณภาพของผลผลิตได้ตามเป้าหมาย (3) การพัฒนางานที่เป็นวิชาชีพอย่างต่อเนื่องผู้ปฏิบัติจำเป็นจะต้องเรียนรู้หลักการ วิธีการและองค์ความรู้ใหม่ๆในงานอาชีพและนำความรู้มาใช้ในงานเพื่อค้นคว้าหาความรู้ สร้างความรู้ใหม่ในงานตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ (2545) และวันทิพย์ สินสูงสุด (2549 อ้างถึงในปวีณา หมดราคี, 2552) กล่าวว่า สถานศึกษาจะต้องทำการพัฒนาครูให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงทัดเทียมกับการเป็นสังคมแห่งความรู้ภายใต้เศรษฐกิจฐานความรู้และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพื่อให้การเรียนรู้ของครูส่งผลต่อการพัฒนาตนเองและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่ได้มาจากความรู้ทั้งในเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรการเรียนการสอนและความรู้ทั่วไปจากสังคมภายนอกที่มีครูเป็นผู้ชี้แนะแนวทาง

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาและการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นวัยแห่งการปรับพื้นฐานการเรียนรู้ที่สำคัญต่อพัฒนาการด้านการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามวัยรวมถึงเป็นการสร้างทักษะสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในอนาคตของตัวเด็กนั้น ผู้วิจัยพบว่าในภาพรวมของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งประเทศนั้นยังไม่ได้ตามเป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาของชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2549-2559) กำหนดไว้โดยวัดจากระบบการประกันคุณภาพสถานศึกษาที่พบว่ามีสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นจำนวนมากที่ได้รับผลการประเมิน “ไม่ผ่าน” เกณฑ์การประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) ทั้งสามรอบซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการเรียนรู้รวมถึงการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษานั้นยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร นอกจากนี้ในการประเมินรอบที่สามที่เป็นการวัดระดับพัฒนาการของสถานศึกษา พบว่ามาตรฐานด้านผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่เป็นตัวบ่งชี้ถึงพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) นั้นได้กำหนดว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ใช้ตัดสินคุณภาพด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ.2551 ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และใช้เป็นตัวชี้วัดระดับคุณภาพและมาตรฐานในการจัดการศึกษานั้น พบว่า การสอบวัดคุณภาพการศึกษา O-Net ในด้านห้าสาระการเรียนรู้หลักของผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมทั้งประเทศช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550-2554 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนส่วนใหญ่ก็ยังไม่ผ่านตามเกณฑ์ตามมาตรฐานกำหนดไว้ ซึ่งผลจากตัวบ่งชี้ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษานั้นสามารถสะท้อนถึงสภาพคุณภาพการจัดการศึกษาของทั้งประเทศ

นอกจากนี้จากรายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาเอกชนประเภทสามัญศึกษา ประจำปีงบประมาณพ.ศ.2554 ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2555) พบปัญหาอุปสรรคของการจัดการศึกษา

เอกชนดังนี้ (1) ด้านวิชาการ พบว่าผู้เรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ ครูขาดเทคนิคการสอนที่หลากหลายและไม่ปรับเปลี่ยนวิธีการ ขาดทักษะการใช้เทคโนโลยี (IT) และมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนไม่เท่าเทียมกัน การทำวิจัยในชั้นเรียนยังไม่สมบูรณ์ ส่วนครูใหม่ขาดประสบการณ์การสอนและการใช้สื่อ ด้านบุคลากร พบว่า ครูในสถานศึกษาขนาดเล็กไม่สามารถเข้าอบรมปีละ 20 ชั่วโมงได้เนื่องจากไม่มีผู้สอนแทน ครูจบการศึกษาปฐมวัยมีน้อย ครูบางคนยังไม่มีใบประกอบวิชาชีพ (2) ด้านการบริหารจัดการ พบว่าผู้บริหารไม่มีเวลาในการบริหารงานภายในโรงเรียน ข้อมูลสารสนเทศยังไม่เป็นระบบเพราะขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญ บริเวณคับแคบไม่สามารถจัดกิจกรรมที่หลากหลาย แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนไม่พอเพียงและแหล่งเรียนรู้ภายนอกหรือภูมิปัญญามีน้อย จากข้อมูลดังกล่าวล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของประเทศเนื่องจากการเรียนรู้คือหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ ดังนั้นการแก้ปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยการพัฒนาด้านศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาซึ่งหมายถึงทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูให้สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงและมีประสิทธิภาพสูงสุด สิ่งสำคัญคือครูควรมุ่งเน้นการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนซึ่งมีสไตล์การเรียนรู้ที่แตกต่างกันโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและสภาพความเป็นอยู่ของผู้เรียนดังที่ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 ที่กำหนดหลักการจัดการศึกษาว่า“นักเรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่านักเรียนสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการเรียนการสอนต้องส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ” และมาตรา 24 กำหนดไว้ว่า “ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล” ส่งผลให้ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องเร่งพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ เพื่อสร้างผู้เรียนที่มีคุณลักษณะตามที่สังคมต้องการอันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศในอนาคตโดยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนและสนองความความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลายเพื่อให้เกิดพัฒนาการหรือสัมฤทธิผลเต็มตามศักยภาพ ทั้งนี้ในการที่จะพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาได้นั้นสถาบันพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา (2548) กล่าวว่า จำเป็นต้องอาศัยการจัดการความรู้อันเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้เข้ามาเพื่อให้เกิดการไหลเวียนของความรู้ภายในองค์กรทางการศึกษาโดยจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มาจากการปฏิบัติเป็นตัวนำเพราะการปฏิบัติทำให้เกิดประสบการณ์และเกิดวิธีการที่เป็นตัวอย่างดี (Best-Practice) เพื่อให้ครูรุ่นหลังได้นำไปศึกษา นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์และนำไปต่อยอดความรู้ที่แตกฉานต่อไป สอดคล้องกับพรพิมล หรรษาภิรมย์โชค (2554) ที่กล่าวว่าถ้าสถานศึกษาเข้าใจแนวทางการนำการจัดการความรู้ที่เหมาะสมสำหรับบริบทขององค์กรนั้นจะทำให้สถานศึกษาสามารถที่จะทำการวิเคราะห์สภาพการดำเนินการจัดการความรู้ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรค เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวจะทำให้สถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการความรู้ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับกระแสความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพบุคคล อันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในมิติต่างๆที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว และเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาและแผนการศึกษาเอกชนที่มุ่งเน้นการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการบริหารโดยใช้การจัดการความรู้ของสถานศึกษาเอกชนที่ผ่านเกณฑ์ระดับดีของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาและมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนปีการศึกษา 2554 รวมถึงค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละของผลการทดสอบคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (O-Net) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละระดับประเทศทุกกลุ่มสาระ แสดงถึงการมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องของการบริหารจัดการสถานศึกษาซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาการของบุคลากรในการเพิ่มพูนและต่อยอดความรู้ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในจัดการความรู้เพื่อพัฒนาให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพเป็นประเด็นที่น่าศึกษา ค้นคว้าวิจัย ผู้วิจัยคาดหวังว่าผลการวิจัยจะเป็นการขยายและเพิ่มเติมองค์ความรู้ ตลอดจนได้ความรู้ในการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อการบริหารสถานศึกษาเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครที่ผ่านเกณฑ์การประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบที่สองตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 – 2552 ในระดับดีและมีผลการทดสอบระดับชาติปีพ.ศ.2554 ไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ

1.3 ขอบเขตวิธีการวิจัย

สถานศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นสถานศึกษาที่ผ่านเกณฑ์การประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบที่สองตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 – 2552 ในระดับดีและมีผลการทดสอบระดับชาติปี พ.ศ.2554 ไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ และยังดำเนินการอยู่ในปีการศึกษา 2555 ทั้งหมด 30 โรงเรียน

1.4 นิยามศัพท์

คำสำคัญที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันดังนี้

สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานคือตั้งแต่อนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่หกที่จัดการศึกษาในระบบโรงเรียนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 มาตรา15 และทำการภายใต้สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครที่ผ่านเกณฑ์การประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบที่สองตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 – 2552 ในระดับดีและมีผลการทดสอบระดับชาติปี พ.ศ. 2554 ไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ และยังดำเนินการอยู่ในปีการศึกษา 2555

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่รับผิดชอบงานในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาเอกชนตามพระราชบัญญัติการศึกษาเอกชน พ.ศ.2525 และฉบับที่ 2 พ.ศ.2554 มาตรา 30 ซึ่งเป็นผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ ครูใหญ่ รวมถึงกลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่ในการบริหาร หรือมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผนในการบริหารสถานศึกษา อันได้แก่ รองผู้จัดการ/ผู้ช่วยผู้จัดการ รองผู้อำนวยการ/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆของสถานศึกษา

การจัดการความรู้ หมายถึง บุคลากรสามารถนำการจัดการความรู้อันประกอบไปด้วย การแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การจัดเก็บความรู้ การวิเคราะห์และสร้างเหมืองข้อมูล การถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้ การประยุกต์ใช้และการปรับข้อมูลให้ถูกต้องเที่ยงตรงมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการบริหารสถานศึกษา

การแสวงหาความรู้ หมายถึง การนำข้อมูล สารสนเทศหรือความรู้จากแหล่งความรู้ทั้งภายนอกและภายในสถานศึกษามาใช้ในการปฏิบัติงานด้านต่างๆโดยอาศัยเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือช่วยประสานและอำนวยความสะดวกในการแสวงหาความรู้

การสร้างความรู้ หมายถึง การนำความรู้ ทักษะและประสบการณ์ของครูที่ได้รับการส่งเสริมจากสถานศึกษามาพัฒนาปรับปรุงเป็นแนวคิดหรือวิธีการใหม่ๆเพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

การจัดเก็บความรู้ หมายถึง การจัดเก็บ ข้อมูล สารสนเทศที่ได้รับมาจากแหล่งความรู้ต่างๆทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยนำมากลั่นกรองก่อนนำไปจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลที่มีปลอดภัย สะดวก รวดเร็ว ง่ายต่อการสืบค้นและค้นคว้าเพื่อให้สามารถนำความรู้เหล่านั้นไปใช้งานได้ตรงกับความต้องการของบุคลากรในสถานศึกษา

การวิเคราะห์และสร้างเหมืองข้อมูล หมายถึง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการข้อมูลของสถานศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์ คัดกรอง แยกประเภท จัดระเบียบ การแบ่งหมวดหมู่ การจัดกลุ่ม การสรุปหาใจความสำคัญ การหาความสัมพันธ์ของข้อมูล และการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลต่างๆเพื่อทำเป็นเหมืองข้อมูลสำหรับบุคลากรในการสืบค้นและใช้ประโยชน์จากข้อมูลได้โดยง่าย

การถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้ หมายถึง การถ่ายโอนความรู้ที่มีอยู่ภายในสถานศึกษาด้วยวิธีการต่างๆทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจโดยมีการส่งเสริม สนับสนุนจากสถานศึกษาในการถ่ายโอนความรู้ การสร้างบรรยากาศในการถ่ายโอนความรู้ เพื่อให้บุคลากรภายในสถานศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานในด้านต่างๆได้

การประยุกต์ใช้และการปรับข้อมูลให้ถูกต้องเที่ยงตรง หมายถึง การใช้ความรู้และการประเมินผลความรู้โดยบุคลากรในองค์กรเพื่อให้เกิดการใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ตามความรู้และประสบการณ์ที่มีคุณค่ามากมายของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องหมุนเวียน

1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาการจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครที่ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับดีของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดการจัดการความรู้ของ Marquardt (2011) ซึ่งมีการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน คือ

1. การแสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition)
2. การสร้างความรู้ (Knowledge Creation)
3. การจัดเก็บความรู้ (Knowledge Storage)
4. การวิเคราะห์และสร้างเหมืองข้อมูล (Analysis and Data Mining)
5. การถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้ (Knowledge Transfer and Dissemination)
6. การประยุกต์ใช้และการปรับข้อมูลให้ถูกต้องเที่ยงตรง(Knowledge Application and Validation)

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลงานวิจัยเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนำไปประกอบการพิจารณา ปรับปรุง แก้ไขให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ผลงานวิจัยเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นสารสนเทศในการวางแผน และกำหนดนโยบายในการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ผลงานวิจัยจะเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อนำไปพัฒนาครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพด้านการจัดการความรู้มากขึ้น

1.7 ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย

1.7.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร จำนวน 360 คน และครู จำนวน 6,976 คน ของสถานศึกษาเอกชนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบที่สองตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 – 2552 ในระดับดีและมีผลการทดสอบระดับชาติปี พ.ศ.2554 ไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ในเขตกรุงเทพมหานคร และยังดำเนินการอยู่ในปีการศึกษา 2555 ทั้งหมด 30 โรงเรียน รวมประชากรทั้งสิ้นจำนวน 7,336 คน

กลุ่มตัวอย่าง

1. ผู้บริหาร ผู้วิจัยได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยกำหนดให้มีผู้ตอบแบบสอบถามที่ดำรงตำแหน่ง ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ รองผู้จัดการ/ผู้ช่วยผู้จัดการ รองผู้อำนวยการ/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม จำนวน 12 คนต่อโรงเรียน รวมทั้งสิ้น จำนวน 360 คน

2. ครู ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสุ่มของ Krejcie and Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ หรือมีความคลาดเคลื่อน 0.05 ครู จำนวน 6,976 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 364 คน จากนั้นนำขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการไปเทียบสัดส่วนจากประชากรของแต่ละสถานศึกษา

1.7.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS (Statistical Package for Social Science) version 11.5 ณ ศูนย์วิจัย คณะครุศาสตร์ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) หาค่าร้อยละ (Percentage) พร้อมนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการความรู้ วิเคราะห์โดย ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และการหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตารางประกอบความเรียง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากหัวข้อวิจัย “การศึกษาการจัดการความรู้ของครูในเขตกรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยขอนำเสนอเป็นหัวข้อต่างๆ โดยผู้วิจัยได้นำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแทรกไว้ในเนื้อหาที่ตรงกับหัวข้อที่จะนำเสนอดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้

2.1.1 ความหมายของการจัดการความรู้

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้พบว่ามีผู้ที่ให้ความหมายของการจัดการความรู้ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

กานต์สุดา มาฆะศิรานนท์ (2546) กล่าวถึง การจัดการความรู้ ว่าเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย 1) การกำหนดความรู้ 2) การแสวงหาความรู้ 3) การสร้างความรู้ 4) การเก็บและการสืบค้นความรู้ และ 5) การถ่ายโอนและการนำความรู้ไปใช้เพื่อให้การดำเนินการจัดการความรู้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย และเป้าหมายขององค์การ

บุญส่ง หาญพานิช (2547) กล่าวถึง การจัดการความรู้ ว่าเป็นกระบวนการที่บุคคลและสถาบันให้คุณค่าแก่ทรัพยากรความรู้และจัดการกับทรัพยากรความรู้เหล่านั้นให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้วยการจัดสิ่งแวดล้อมให้บุคคลในสถาบันพร้อมที่จะรวบรวมความรู้ สร้างความรู้ ปรับปรุงความรู้ให้ถูกต้อง ทันสมัยและสะดวกในการใช้ การเก็บรักษาความรู้ แบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ การนำความรู้ไปใช้และการให้บริการความรู้ เพื่อยกระดับความรู้ให้สูงขึ้นนำไปสู่การพัฒนางานของบุคคล หน่วยงานและสถาบันเพื่อให้บรรลุพันธกิจของสถาบัน

วิจารณ์ พานิช (2547) กล่าวถึง การจัดการความรู้ ว่าเป็นกระบวนการที่ดำเนินการร่วมกันโดยผู้ปฏิบัติงานในองค์กรหรือหน่วยงานย่อยขององค์กร ความรู้ที่นำมาใช้มาจากทั้งภายนอกองค์กรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างขึ้นใช้ภายในองค์กรผ่านการทำงานร่วมกันโดยมีเป้าหมายที่ผลสัมฤทธิ์ของงานสูงขึ้นกว่าเดิม

น้ำทิพย์ วิภาวิน (2547) กล่าวถึง การจัดการความรู้ ว่า มาจากคำว่า “ความรู้” (Knowledge) และ“การจัดการ”(Management) ซึ่งหมายถึง การนำการจัดการสารสนเทศ (Information) กับการบริหารคน (People) มาใช้ในการจัดหาความรู้ การสร้างความรู้ การแบ่งปันความรู้ การใช้หรือการเข้าถึงความรู้ เพื่อทำการจัดเก็บความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร

พรธิดา วิเชียรปัญญา (2547) กล่าวถึง การจัดการความรู้ ว่าเป็นกระบวนการที่ทำอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับการประมวลข้อมูล สารสนเทศ ความคิด การกระทำ ตลอดจนประสบการณ์ของแต่ละบุคคล เพื่อสร้างเป็นความรู้หรือนวัตกรรม โดยทำการจัดเก็บในลักษณะของแหล่งข้อมูลที่บุคคลสามารถเข้าถึงได้โดยอาศัยช่องทางต่างๆที่องค์กรจัดเตรียมไว้และนำความรู้ที่มีอยู่ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มความสามารถในการพัฒนาผลผลิตและบริการขององค์กร

บุญดี บุญญากิจ และคนอื่นๆ (2547) กล่าวถึง การจัดการความรู้ ว่าเป็นการนำความรู้ที่มีอยู่หรือที่เรียนรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร โดยผ่านกระบวนการ ต่างๆเช่น การสร้าง รวบรวม แลกเปลี่ยนและใช้ความรู้ เป็นต้น

สำนักงาน ก.พ.ร.และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2548) กล่าวถึง จัดการความรู้ ว่าเป็นการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในองค์กรซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้อันประกอบไปด้วย การบ่งชี้ความรู้ การสร้างและการแสวงหาความรู้ การจัดความรู้ให้เป็นระบบ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ การเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้และการเรียนรู้ เพื่อทำให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมถึงนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพอันจะส่งผลให้องค์กรมีความสามารถในเชิงการแข่งขันสูงสุด ซึ่งการจัดการความรู้จะใช้ควบคู่ไปกับกระบวนการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลง (Change Management Process) ที่มุ่งเน้นถึงปัจจัยแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการจัดการความรู้ภายในองค์กร ประกอบไปด้วย 1)การเตรียมการและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม 2) การสื่อสาร 3)กระบวนการและเครื่องมือ 4) การเรียนรู้ 5) การวัดผล และ 6) การยกย่องชมเชยและให้รางวัล

อาภรณ์ ภูวิทยพันธุ์ (2549) กล่าวถึง การจัดการความรู้ ว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะทำให้คนรู้จักหาความรู้ และนำความรู้มาใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ การจัดการความรู้จำเป็นที่จะต้องมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง(Continuous Learning)อยู่ตลอดเวลา เพราะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจะทำให้เป็นบุคคลมีโลกทัศน์และวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล รับรู้ถึงข้อดีข้อเสียจากการเลือกปฏิบัติในแนวทางใดทางหนึ่ง ซึ่งความสามารถต่างๆเหล่านี้จะสะท้อนถึงคุณค่า (Value) ภายในตัวบุคคลและส่งผลให้เกิดศักยภาพในการปฏิบัติงานที่สูงขึ้น

วิลาวัลย์ มาคุ้ม (2549) กล่าวถึง การจัดการความรู้ ว่าเป็นกระบวนการที่มีการนำเอาความรู้ฝังลึกในตัวบุคคลและความรู้เปิดเผยมาใช้เพื่อช่วยเพิ่มพูนและส่งเสริมให้การปฏิบัติงานดีขึ้น ประกอบด้วยกระบวนการต่างๆ 6 ขั้นตอน คือ การกำหนดความรู้ การแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ การเก็บความรู้ และการนำความรู้ไปใช้

ชวลิต ขอดศิริ (2550) กล่าวถึง การจัดการความรู้ ว่าเป็นกระบวนการจัดความรู้ที่เน้นการแลกเปลี่ยนความรู้ของคนในองค์กรใดองค์กรหนึ่ง โดยอาศัยการแลกเปลี่ยนความรู้ที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันของคนในองค์กร ซึ่งความรู้ที่รวบรวมมาได้นั้นจะถูกนำมาสังเคราะห์และถูกจำแนก

หรือจัดระบบเพื่อสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่สามารถนำไปพัฒนาและปรับปรุงองค์กร การบริหารจัดการ และการนำความรู้ไปเผยแพรเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะชนต่อไป

บัณฑิต ฉัตรวิโรจน์ (2550) กล่าวถึง การจัดการความรู้ ว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติซึ่งก่อให้เกิดประสบการณ์ตรง โดยอาศัยการทำงานร่วมกันของกลุ่มคนที่หลากหลายที่มีประสบการณ์ที่ต่างกันนำความรู้และประสบการณ์นั้นมาแลกเปลี่ยนกัน ใช้การผสมผสานเทคนิคกระบวนการเพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้ การทำงานเป็นทีมเพื่อสร้างองค์ความรู้ การจัดเก็บและการนำไปใช้อย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาองค์กรให้มีคุณภาพ ประหยัดเวลาและก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า การจัดการความรู้ หมายถึง กระบวนการที่ทำอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ตัวบุคคลและองค์กรเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน โดยอาศัยวิธีการแลกเปลี่ยนความรู้ที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันของกลุ่มบุคคลในองค์กร และนำความรู้ที่ได้รับมาทำการรวบรวม การวิเคราะห์สังเคราะห์ การจัดหมวดหมู่และเก็บอย่างเป็นระบบซึ่งนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้งานเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.1.2 กระบวนการจัดการความรู้

2.1.2.1 การแสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition)

น้ำทิพย์ วิภาวิน (2545) กล่าวถึง พื้นฐานการแสวงหาความรู้ว่ามาจากคุณลักษณะทางกายภาพของบุคคล ดังนี้

1. การฟัง คือ เครื่องมือของการแสวงหาความรู้ โดยการฟังนั้นจะเป็นการเปิดใจเพื่อรับฟังข้อมูลข่าวสารต่างๆว่ามีเหตุผลน่าเชื่อถือหรือไม่ เพียงใด

2. การคิด คือ การทำงานของสมองทั้งซีกขวาและซ้าย ซึ่งทำหน้าที่แตกต่างกัน โดยสมองซีกซ้ายจะทำหน้าที่ควบคุมการใช้เหตุผล ตรรกะ การคำนวณ การเปรียบเทียบ การวิเคราะห์ ส่วนสมองซีกขวาจะทำหน้าที่ควบคุมด้านความคิดสร้างสรรค์ อารมณ์ จิตใจ สัญชาตญาณและการสังหรณ์

3. คำถาม คือ การแสวงหาความรู้จากการอ่านและการฟัง โดยซักถามในเรื่องที่สงสัยเพื่อให้ได้ซึ่งข้อมูลที่เพิ่มเติมมาช่วยทำให้เกิดความกระจ่างและความเข้าใจที่ถูกต้อง

4. การเขียนและการจดบันทึก คือ การบันทึกข้อความเพื่อเตือนความจำซึ่งจะมีประโยชน์ในการนำมาทบทวนซ้ำภายหลัง

บุญส่ง หาญพานิช (2547) กล่าวถึง การแสวงหาความรู้ ว่าเป็นการรวบรวมความรู้ที่ได้มีการบันทึกไว้ในสื่อต่างๆ เช่น ห้องสมุด ฐานความรู้ของหน่วยงานทั้งภายในภายนอกองค์กร Web Portal ของบุคคลและหน่วยงาน แฟ้มสะสมงาน ฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์ใหม่ๆและความรู้ฝังลึกในคนซึ่งได้จากการสนทนากับผู้มีความรู้ในรูปแบบต่างๆ เช่น การเสวนา การระดมความคิด การประชุมสัมมนา การเล่าเรื่องราว การทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดกับผู้มีความรู้

ชัชวาล วงษ์ประเสริฐ (2548) กล่าวถึง การจัดหาความรู้ ว่าประกอบไปด้วย

1. การกำหนดเป้าหมายของความรู้ (Knowledge Goals) คือ การวางเป้าหมายด้านการสร้างฐานข้อมูลและความรู้ที่ต้องการเพื่อนำมาเป็นตัวกำหนดงานในด้านการจัดการความรู้ ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดว่าองค์กรควรจะสร้างศักยภาพหรือเพิ่มความสามารถในด้านใดบ้าง ทั้งนี้ในการกำหนดเป้าหมายของความรู้นั้น บุคลากรทุกคนจะต้องช่วยกันกำหนดเพื่อให้ทราบถึงความต้องการด้านความรู้ของบุคลากร นอกจากนี้การร่วมกันกำหนดเป้าหมายจะทำให้เกิดบรรยากาศและวัฒนธรรมในการใฝ่รู้หาความรู้ให้แก่บุคลากร เพื่อให้เข้าใจว่าทำไมต้องทำการจัดการความรู้ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานนำไปสู่การบริหารจัดการข้อมูลและองค์ความรู้ที่มีประสิทธิภาพขององค์กร

2. การระบุถึงความรู้ที่มีอยู่เดิม (Knowledge Identification) คือ การระบุถึงความรู้ที่องค์กรมีอยู่ทั้งข้อมูล ความรู้ ความชำนาญต่างๆ ทั้งนี้การทราบว่าองค์กรมีทรัพยากรความรู้อะไรบ้างแล้วนั้นจะทำให้ง่ายต่อการจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากช่วยลดปัญหาในเรื่องความยุ่งยากซ้ำซ้อนและการขาดประสิทธิภาพในการจัดหาความรู้ที่ต้องการ

3. การจัดหาความรู้ (Knowledge Acquisition) คือ กระบวนการ/วิธีการเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ ทั้งนี้องค์กรจะต้องประเมินว่ายังขาดความรู้ในด้านใดเพื่อที่จะจัดหาความรู้ดังกล่าวมาเพิ่มเติม

วิลาวัลย์ มาคุ้ม (2549) กล่าวถึง การแสวงหาความรู้ ว่าเป็นการสืบเสาะ ค้นหา รวบรวมความรู้ที่กระจัดกระจายหรือแฝงอยู่ตามที่ต่างๆทั้งในและนอกองค์กรอย่างอิสระ โดยได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากผู้บริหารและบุคลากรทุกคนเพื่อนำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงานและพัฒนางานอย่างสม่ำเสมอจนเกิดทักษะและความชำนาญ การแสวงหาความรู้มี 2 ลักษณะ คือ

1. การแสวงหาความรู้จากภายในองค์กร เป็นการสืบเสาะ ค้นหาและรวบรวมความรู้จากแหล่งต่างๆ ดังนี้

1.1 แหล่งต่างๆภายในองค์กร เช่น จากห้องสมุด บทความ คู่มือ ตำรา เอกสาร คำสอน รายงานวิจัย

1.2 ผลิตภัณฑ์ความรู้ เช่น ซอฟต์แวร์ สื่อและอุปกรณ์ เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่เก็บในสื่อรูปแบบต่างๆ

1.3 การใช้กระบวนการต่างๆ เช่น การระดมความคิด การอภิปราย การสอนงาน การฝึกอบรม การสัมมนา การประชุม การแสดงผลงาน และระบบพี่เลี้ยง เป็นต้น

2. การแสวงหาความรู้จากภายนอกองค์กร เป็นการสืบเสาะ ค้นหาและรวบรวมความรู้จากแหล่งความรู้ภายนอกองค์กร เช่น จากอินเตอร์เน็ต สื่อ สิ่งพิมพ์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ บทความ โทรทัศน์ วีดีทัศน์ ภาพยนตร์ ผู้เชี่ยวชาญหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการร่วมมือกับองค์กรอื่นๆเพื่อสร้างพันธมิตรและความเข้มแข็งขององค์กร

ผุสดี ศิริวัฒนา (2552) กล่าวถึง การแสวงหาความรู้ ว่าเป็นวิธีการนำเอาข้อมูล สารสนเทศหรือความรู้ที่อยู่ในแหล่งความรู้ที่หลากหลายทั้งจากภายในและภายนอกองค์กรมาใช้ในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ โดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทต่างๆเป็นเครื่องช่วยประสานและอำนวยความสะดวกในการแสวงหาความรู้

ณันศภรณ์ นิลอรุณ (2552) กล่าวถึง การแสวงหาความรู้ ว่าเป็นการสำรวจ ค้นคว้าหาข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นต่อการปฏิบัติงาน และความรู้ที่ได้จากการแสวงหาความรู้นั้นเป็นความรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งการแสวงหาความรู้ สามารถทำได้โดย

1. การแสวงหาความรู้จากภายในหน่วยงาน

1.1 การศึกษาจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิของเรื่องนั้นๆ โดยใช้การ สอบถาม สัมภาษณ์ สังเกต จากบุคคลที่ปฏิบัติงาน

1.1.1 ใช้การกระตุ้นหรือวิธีการต่างๆเพื่อให้มีการถ่ายทอดความรู้ ทักษะและประสบการณ์ของบุคคลนั้นๆออกมาเพื่อให้ผู้อื่นได้รับรู้ เรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน และสามารถรวบรวมเก็บข้อมูลเพื่อนำไปประโยชน์ต่อได้

1.1.2 การจัดกิจกรรมในรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายให้เอื้อต่อบุคลากรภายในหน่วยงานในการดึงความรู้จากหัวหน้างานหรือผู้เชี่ยวชาญ

1.2 การศึกษาและแสวงหาข้อมูลทุติยภูมิ โดยทำการ สืบค้น รวบรวมจากเอกสาร รายงาน คู่มือการปฏิบัติงาน สื่อสิ่งพิมพ์ทั้งที่อยู่ในรูปของกระดาษที่บันทึกเรื่องราว หรือที่ทำการบันทึกในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ซีดีรอม (CD-ROM) เป็นต้น

2. การแสวงหาจากภายนอกหน่วยงาน

2.1 การศึกษาจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ สามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้ การศึกษารายกรณี การวิจัยและพัฒนา การศึกษาภาคสนาม (Site visit) ตลอดจนการเข้าร่วมกิจกรรมที่หน่วยงานจัดขึ้นเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ เช่น ระบบช่วยเหลือดูแลนักเรียนที่มีปัญหาเฉพาะด้าน

2.2 การศึกษาและแสวงหาข้อมูลทุติยภูมิ ที่มีการถ่ายทอดและจัดเก็บไว้ในรูปแบบต่างๆ ทั้งจากเอกสาร สื่อต่างๆตลอดจนการสอบถามจากหน่วยงานที่ปฏิบัติงานในลักษณะที่ต้องการสืบค้นความรู้นั้น

Tannonbaum and Alliger (2000) กล่าวถึง การเข้าถึงความรู้ ว่าเป็นการขยายความรู้เพื่อให้บุคลากรสามารถเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการเพื่อการตัดสินใจ การแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานและการบริการลูกค้า โดยองค์กรต้องสร้างความมั่นใจให้แก่บุคลากรว่าจะได้รับการช่วยเหลือให้สามารถเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการในเวลาที่ต้องการได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นการเข้าถึงข้อมูลได้จึงเป็นเรื่องของคุณภาพในการแลกเปลี่ยนความรู้ ตลอดจนวิธีการและกลไกในการเผยแพร่

Marquardt (2011) กล่าวถึง การแสวงหาความรู้ ว่าเป็นกระบวนการที่นำมาปฏิบัติเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ที่มีประโยชน์ จำเป็นและมีผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์กรจากแหล่งความรู้ต่างๆทั้งภายนอกและภายในองค์กรเพื่อจะได้นำความรู้นั้นมาใช้ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทที่แตกต่างกันไปของแต่ละองค์กร โดยการแสวงหาความรู้จะสามารถกระทำได้ 2 ลักษณะ คือ

1. การแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายในองค์กร (Internal Collection of Knowledge) เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่เพิ่มคุณค่าให้กับองค์กร ซึ่งสามารถทำได้ ดังนี้

1.1 การให้ความรู้แก่บุคลากร เช่น การสอนงาน การฝึกอบรม การสัมมนา การประชุม การแสดงผลงาน ระบบพี่เลี้ยง เป็นต้น

1.2 การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและการลงมือปฏิบัติ

1.3 การดำเนินการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการปฏิบัติงาน

2. การแสวงหาความรู้จากแหล่งภายนอกองค์กร (External Collection of Knowledge) เป็นการเพิ่มพูนความรู้และคุณค่าให้แก่องค์กรภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้

2.1 การใช้มาตรฐานเปรียบเทียบกับองค์กรอื่นๆ(Benchmarking other organization)

2.2 การเข้าร่วมการประชุม

2.3 การว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญ

2.4 ข้อมูลสารสนเทศต่างๆ จากการชมโทรทัศน์ วีดีทัศน์ ภาพยนตร์

2.5 สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ หนังสือพิมพ์ วารสาร งานวิจัย บทความ เป็นต้น

2.6 การตรวจสอบแนวโน้มทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และเทคโนโลยี

2.7 การรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คู่แข่งทางการค้า และจากแหล่งต่างๆที่เกี่ยวข้องกับองค์กร

2.8 การว่าจ้างพนักงานใหม่

2.9 การร่วมมือกับองค์กรอื่นๆเพื่อสร้างพันธมิตรและการลงทุน

2.1.2.2 การสร้างความรู้ (Knowledge Creation)

กานต์สุดา มาฆะศิรานนท์ (2546) กล่าวถึง วิธีการสร้างความรู้ ดังนี้

1. กำหนดนโยบายในการสร้างความรู้และนวัตกรรมใหม่ๆ

2. ประกาศนโยบายและประชาสัมพันธ์ทั่วองค์กรเพื่อให้พนักงานเกิดการสร้างความรู้และนวัตกรรมใหม่ๆ

3. จัดกิจกรรมเพื่อให้พนักงานเกิดความคิดที่จะสร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆ

4. รวบรวมความรู้จากแหล่งต่างๆทั่วองค์กร

5. วิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้เดิมเข้ากับความรู้ใหม่

6. การทดลองใช้ความรู้ที่องค์กรสร้างขึ้นใหม่ๆ

7. การประกาศเป็นองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ขององค์กร

บุญส่ง หาญพานิช (2547) กล่าวถึง การสร้างความรู้ ว่าเป็นการสร้างความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์องค์ความรู้ที่มีอยู่เดิมโดยการนำความรู้ที่มีการบันทึกอยู่แล้วมาวิเคราะห์ สังเคราะห์เป็นความรู้ใหม่ในรูปแบบต่างๆ เช่น บทความ เอกสารการเรียน การสอนตำรา หลักสูตร โปรแกรม หรือจากการระดมความคิดร่วมกันระหว่างบุคลากรในองค์กรเพื่อสร้างองค์ความรู้เพื่อการตัดสินใจ และการสร้างความรู้ใหม่ที่ยังไม่เคยมีโดยการทำวิจัยเพื่อสร้างความรู้และนวัตกรรมใหม่ๆ

วิจารณ์ พานิช (2548) กล่าวถึง การสร้างความรู้ ว่าเป็นการสร้างความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นภายในองค์กรที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ลูกโซ่ระหว่างความรู้ที่เปิดเผยกับความรู้ที่ฝังลึกในลักษณะขอวงจรเพิ่มพลัง

1. การแลกเปลี่ยนความรู้ฝังลึก: เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างบุคคล เช่น การทำงานร่วมกัน การประชุมแบบระดมความคิดเห็น การใช้ระบบพี่เลี้ยงสอนงาน เป็นต้น

2. การเปลี่ยนความรู้ฝังลึกให้เป็นความรู้ที่เปิดเผย: การนำเสนอความรู้ที่อยู่ภายในตัวบุคคลในรูปแบบของการเล่าเรื่อง การเปรียบเทียบ เป็นต้น

3. การแลกเปลี่ยนความรู้ที่เปิดเผย: เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ที่อยู่ในรูปของเอกสาร ตำรา สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ อินเตอร์เน็ต เป็นต้น

4. การแลกเปลี่ยนความรู้ที่เปิดเผยไปเป็นความรู้ที่ฝังลึก

วิลาวัลย์ มาคุ้ม (2549) กล่าวถึง การสร้างความรู้ ว่าเป็นการพัฒนาและสร้างความรู้ใหม่ที่เกิดจากทักษะและความชำนาญของแต่ละบุคคลทั้งภายในและภายนอกองค์กร ในลักษณะของการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การระดมความคิด การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุคคลในกลุ่ม ซึ่งทำได้ทั้งก่อนปฏิบัติงาน ระหว่างการปฏิบัติงานและการสรุปหลังการปฏิบัติงาน โดนความรู้ที่สร้างขึ้นใหม่อาจถูกนำมาทดลองใช้หรือมีการประกาศเป็นองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ขององค์กรขึ้น ทั้งนี้องค์ประกอบสำคัญในการสร้างความรู้ ประกอบไปด้วย องค์ประกอบย่อย 3 ตัวแปร ดังนี้

1. องค์ประกอบย่อยองค์กร คือ

1.1 การมีหน่วยงานหรือบุคคลที่รับผิดชอบโดยตรงในการกำหนดและทำกิจกรรมการสร้างความรู้ เช่น การจัดประชุมเพื่อระดมความคิด การสัมมนา การสนทนา เป็นต้น

1.2 การให้ยอมรับและชื่นชมในผลงานที่เกิดจาการสร้างความรู้ของบุคคลหรือทีมงานเพื่อกระตุ้นให้มีการสร้างความรู้ใหม่ที่เกิดจากกิจกรรมการสร้างความรู้ขององค์กร ทั้งนี้อาจทำได้โดยการให้รางวัลหรือการให้การยกย่องเป็นทีมงานมากกว่าเป็นรายบุคคล

2. องค์ประกอบย่อยด้านความรู้ ความสามารถ คือ การใช้วิธีการต่างๆเพื่อพัฒนาและสร้างความรู้ใหม่ที่มาจากทักษะ ความรู้ที่ฝังลึกในตัวบุคคลและความรู้เปิดเผยทั้งที่เกิดจากการวิจัย และกิจกรรมความรู้อื่นๆทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานต่างๆขององค์กร

3. องค์ประกอบย่อยการมีส่วนร่วม คือ การได้รับโอกาสและการส่งเสริม สนับสนุนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและสร้างความรู้ เป็นการสร้างความรู้ที่มาจากการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน ทั้งก่อนและหลังการปฏิบัติงานด้วยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ การระดมความคิดเห็น การประชุมและการสัมมนา เป็นต้น

Nonaka and Takeuchi (1995) กล่าวถึง รูปแบบการสร้างความรู้ว่า มี 4 ประเภท ดังนี้

1. การสร้างความรู้แบบไม่ชัดเจน คือ การแลกเปลี่ยนความรู้ ที่มาจากการพูดคุย พบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การให้คำแนะนำ การฝึกอบรม

2. การสร้างความรู้แบบไม่ชัดแจ้งให้เป็นความรู้ชัดแจ้ง คือ การสร้างความรู้ที่เกิดจากการพูด การบรรยาย โดยใช้อุปมาอุปมัย การแสดงตัวอย่าง การใช้ตัวแบบและการเปรียบเทียบ

3. การสร้างความรู้แบบชัดแจ้งให้เป็นความรู้ไม่ชัดแจ้ง คือ เป็นการเรียนรู้จากการศึกษาตำรา คู่มือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะให้สูงขึ้น

4. การสร้างความรู้แบบชัดแจ้ง คือ เป็นการรวบรวมหรือบูรณาการความรู้ การสังเคราะห์ความรู้ที่มีอยู่เดิมเพื่อให้เกิดเป็นความรู้ใหม่

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

Davenport, de Long et al. (1998) กล่าวถึง การสร้างความรู้ว่าสามารถสร้างได้จากความรู้และประสบการณ์ของบุคลากรในองค์กรและความรู้จากกิจกรรมขององค์กรหรือความรู้เปิดเผยที่องค์กรสร้างขึ้น

Marali (2001) กล่าวถึง การสร้างความรู้ว่าเป็นการสร้างความรู้ขึ้นใหม่หรือความรู้ที่องค์กรยังไม่เคยมีจากการหากลวิธีต่างๆที่จะใช้ในการแก้ปัญหาและเพื่อการพัฒนางาน ซึ่งอาจได้มาจากความรู้ที่ฝังลึกในคน (Tacit knowledge) โดยอาจใช้วิธีการระดมความคิด หรือด้วยวิธีการที่หลากหลายที่ให้ได้ซึ่งความรู้ที่ฝังลึกในคน (Tacit knowledge) ออกมาให้มากที่สุด

McKeen and Smith (2003) กล่าวถึงการสร้างความรู้ว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้เกิดความสำเร็จเพราะจะได้จากการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างคน ระหว่างกลุ่มคน หรือระหว่างองค์กร

Collison and Parcell (2004) กล่าวถึงการสร้างความรู้ว่าเป็นการสร้าง การค้นหาหรือค้นพบความรู้เพื่อให้ได้กลวิธีที่เหมาะสมในการทำงานและการพัฒนาองค์กร โดยเรียนรู้จากกิจกรรมที่องค์กรดำเนินอยู่เพื่อหาวิธีการทำงานที่ดีที่สุด (Best Practice)

สำนักทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2554) กล่าวถึงการสร้างความรู้ ว่าเป็นขั้นตอนการได้มาขององค์ความรู้ที่จะนำไปใช้ ด้วยวิธีการต่างๆ ได้แก่ การประชุม การพบปะพูดคุย การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกัน ตลอดจนการค้นคว้าจากตำรา เอกสาร งานวิจัย และรายงานผลการประเมินด้านต่างๆ เป็นต้น

Marquardt (2011) กล่าวถึงการสร้างความรู้ ว่าเป็นการสร้างความรู้ของบุคคล ทีมงานและองค์กรที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่(generative) ซึ่งเกิดจากการเข้าใจในความรู้นั้นอย่างอย่างลึกซึ้งของแต่ละบุคคล และการนำความรู้ที่องค์กรมีอยู่เดิมผนวกเข้ากับความรู้ของแต่ละบุคคลเพื่อให้เกิดเป็นความรู้ใหม่ เพื่อนำมาปรับปรุงการปฏิบัติงานหรือเพื่อใช้ในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในองค์กร การสร้างความรู้ใหม่ควรอยู่ภายใต้หน่วยงานหรือคนในองค์กร ซึ่งทุกๆคนในองค์กรสามารถเป็นผู้สร้างความรู้ได้ โดยรูปแบบต่างๆของการสร้างความรู้ มีดังนี้

1. ให้ความรู้ที่ตนมีอยู่กับผู้อื่น เช่น การถ่ายทอดความรูจากการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด
2. การนำความรู้ที่องค์กรมีอยู่ผนวกเข้ากับความรู้ของแต่ละบุคคลเพื่อให้เกิดเป็นความรู้ใหม่และมีการแบ่งปันทั่วทั้งองค์กร
3. ความรู้ที่ได้จากการรวมและสังเคราะห์ความรู้ที่มีอยู่เข้าด้วยกัน
4. ความรู้ที่เกิดขึ้นจากสมาชิกขององค์กรค้นพบแนวทางในการปฏิบัติได้เอง เช่น การมีกิจกรรมต่างๆที่ดำเนินการเพื่อสร้างความรู้ขององค์กร
5. การเรียนรู้โดยการปฏิบัติ
6. การแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ
7. การทดลอง ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจและโอกาสสำหรับการเรียนรู้
8. การเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ผ่านมาในอดีต

สรุป การสร้างความรู้ เป็นการพัฒนาและสร้างความรู้ขึ้นใหม่ของแต่ละบุคคลซึ่งเกิดจากการเข้าใจในความรู้นั้นอย่างอย่างลึกซึ้ง เช่น ได้รับการถ่ายโอนความรู้จากผู้อื่นที่ทำงานด้วยกันอย่างใกล้ชิดความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์ความรู้ที่มีอยู่ การนำความรู้ที่องค์กรมีอยู่เดิมผนวกเข้ากับความรู้ของแต่ละบุคคลเพื่อให้เกิดเป็นความรู้ใหม่ ความรู้ที่ได้จากการลงมือเรียนรู้และปฏิบัติ ความรู้ที่ได้จากการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ ความรู้ที่ได้จากการทดลอง และการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ผ่านมาในอดีต เป็นต้น

2.1.2.3 การจัดเก็บความรู้ (Knowledge Storage)

กานต์สุดา มาฆะศิรานนท์ (2546) กล่าวถึง การเก็บรักษาความรู้ (Knowledge Retention) ว่าเป็นการเก็บรักษาความรู้ทุกประเภทที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ โดยความรู้ที่นำมาจัดเก็บต้องผ่านกระบวนการกลั่นกรองเพื่อให้มันใจว่าเป็นความรู้ที่ถูกต้อง และมีวิธีการเก็บรักษาที่เอื้อต่อการเข้าถึงความรู้อย่างรวดเร็ว รวมถึงมีระบบการพัฒนาความรู้ให้ทันสมัยตลอดเวลาและมีวิธีการรักษาความรู้ไม่ให้สูญหายไปจากองค์กร ขั้นตอนการจัดเก็บความรู้มีดังนี้

1. กำหนดนโยบายในการจัดเก็บความรู้ภายในองค์กร
2. ประกาศนโยบายและประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงทั้งองค์กร
3. กำหนดองค์ความรู้ที่จะนำมาจัดเก็บ
4. มีทีมผู้ชำนาญการและนักวิเคราะห์ความรู้ กลั่นกรอง ตรวจสอบ คัดเลือกและประเมินความรู้เดิมที่องค์กรมีอยู่
5. เตรียมบุคลากรและเทคโนโลยีสารสนเทศ
6. จัดเก็บความรู้โดยจัดเป็นหมวดหมู่และทำดัชนีบอกเพื่อให้ง่ายต่อการค้นคืน
7. ปรับปรุงและพัฒนาองค์ความรู้ให้ใหม่อยู่เสมอนอกจากนี้ ในการประเมินและการปรับปรุงระบบการจัดการความรู้

บุญส่ง หาญพานิช (2547) กล่าวถึง การจัดเก็บความรู้ ว่าเป็นการรวบรวมและรักษาความรู้ที่ได้มีการบันทึกไว้ในสื่อต่างๆ และความรู้ฝังลึกในคนให้เป็นทรัพย์สินขององค์กร ซึ่งความรู้ได้มาจากสื่อต่างๆ เช่น ห้องสมุด ฐานความรู้ของหน่วยงานทั้งภายในภายนอกองค์กร Web Portal ของบุคคลและหน่วยงาน แฟ้มสะสมงาน ฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์ใหม่ๆ และความรู้ฝังลึกในคนซึ่งได้จากการสนทนากับผู้มีความรู้ในรูปแบบต่างๆ เช่น การเสวนา การระดมความคิด การประชุมสัมมนา การเล่าเรื่องราว การทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดกับผู้มีความรู้

วิลาวัลย์ มาคุ้ม (2549) กล่าวถึง การจัดเก็บความรู้ ว่าเป็นการนำความรู้ที่สร้างขึ้นหรือที่ได้มาและบันทึกไว้ในสื่อต่างๆโดยมีขั้นตอนในการจัดเก็บ ดังนี้

1. การกำหนดสิ่งสำคัญที่จะเก็บไว้เป็นองค์ความรู้ที่อยู่บนพื้นฐานความจำเป็นในการเรียนรู้แล้วนำมาจัดเก็บเป็นหมวดหมู่ตามความจำเป็นของการเรียนรู้และวัตถุประสงค์ของงาน

1.1 การระบุความรู้ คือ การระบุความรู้ที่องค์กรกำหนดว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องการจัดเก็บเป็นองค์ความรู้หลักขององค์กร

1.2 การกำหนดหน่วยงานหรือบุคคลผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บความรู้หลักขององค์กร

1.3 การมีเครือข่ายการจัดเก็บที่สะดวกปลอดภัยและง่ายต่อการสืบค้น

1.4 กำหนดวิธีการในการเก็บรักษาและนำความรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างทันเวลาและตรงตามความต้องการ

1.5 มีการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรทุกคนทราบถึงความรู้ที่ถูกจัดเก็บไว้ เพื่อให้บุคลากรเพื่อให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานต่อได้

2. มีการทำดัชนีเพื่อให้ง่ายต่อการสืบค้นและสะดวกต่อการนำวามรู้ไปใช้ คือ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพมาช่วยในการจัดเก็บความรู้ เช่น เครือข่ายภายในสถานศึกษา หน้าแรกของเครือข่าย และช่องของข่ายงาน ของแต่ละบุคคลและสถานศึกษาและระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-commerce) เป็นต้น

3. การพิจารณาถึงหน่วยงาน บุคลากรและวิธีการที่จะเก็บรักษาความรู้เพื่ออำนวยความสะดวกในการสืบค้นและนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดอย่างรวดเร็ว

3.1 การจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ หรือผู้เชี่ยวชาญมาร่วมในการวิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้ที่เป็นประโยชน์และตรงตามความต้องการขององค์กร

3.2 มีการจัดเก็บความรู้ที่เป็นความสามารถของบุคลากร เช่น แฟ้มพัฒนางาน งานวิจัย เป็นต้น

ณันศภรณ์ นิลอรุณ (2552) กล่าวถึง การจัดเก็บความรู้ ว่าเป็นการรวบรวมและจัดเก็บความรู้ โดยวางโครงสร้างความรู้เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเก็บความรู้อย่างเป็นระบบ มีการประมวลและกลั่นกรองความรู้เพื่อให้มีมาตรฐานเดียวกัน รวมถึงใช้เทคโนโลยีการจัดการความรู้เพื่อช่วยให้เกิดพัฒนาการของความรู้และทำให้การจัดการความรู้เกิดความสะดวกและคล่องตัวมากขึ้น ขั้นตอนจากจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบมีดังนี้

1. การกำหนดโครงสร้างความรู้ให้สอดคล้องและสัมพันธ์กับสภาพงานและภารกิจตามบทบาทหน้าที่ โดยใช้วิธีการเรียงลำดับความสำคัญและการคัดแยกด้วยวิธีการที่เหมาะสม

2. มีศูนย์กลางในการรวบรวมและควบคุมข้อมูล โดยมีการใช้โปรแกรมในการเข้าถึงข้อมูล ซึ่งลักษณะที่สำคัญของความรู้ที่จัดเก็บนั้น สามารถจำแนกได้ ดังนี้

2.1 การจัดเก็บความรู้ในลักษณะของเอกสารทั่วไป เช่น วารสาร รายงาน คู่มือการปฏิบัติงาน บทความ รายงานการศึกษารายกรณี การศึกษาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม งานวิจัย เป็นต้น

2.2 การจัดเก็บความรู้ในรูปแบบของเอกสาร ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการจัดเก็บ เช่น การบันทึกลงในฐานข้อมูล ในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ การนำเสนอในรูปแบบของไฟล์ภาพ ไฟล์เสียง ไฟล์เอกสาร และซึ่งอาจนำเสนอขึ้นในเว็บไซต์ (Website) โฮมเพจ (Home Page) และเว็บบล็อก (Web-Blog)

2.3 การมีผู้เชี่ยวชาญในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้ที่มีอยู่และมีประโยชน์ต่อองค์กรมาจัดเก็บเพื่อให้ตรงตามความต้องการของผู้ที่ต้องการใช้งาน

2.4 แสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย เช่น การระดมความคิดเห็น การอภิปราย การสินงาน การฝึกอบรม การสัมมนา อินเตอร์เน็ต เป็นต้น

สำนักทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2554) กล่าวถึง การจัดเก็บความความรู้ (Knowledge Storage) ว่าเป็นขั้นตอนการจัดเก็บ รักษาองค์ความรู้ที่ได้จากการสร้างความรู้ให้อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสม สามารถสืบค้นหรือนำมาใช้ได้อย่างสะดวก ซึ่งอาจการจัดเก็บในรูปเล่มรายงาน การจัดทำแฟ้มเอกสาร การบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ หรือความรู้ที่อยู่ในตัวคน เป็นต้น

Cumming and Worley (2001) กล่าวถึง การจัดเก็บความรู้ ว่าเป็นการเก็บรวบรวมความรู้ (Codification Knowledge) ทั้งความรู้ที่เปิดเผย (Explicit knowledge) ที่สกัดได้จากตัวบุคคลและความรู้ฝังลึกในคน (Tacit knowledge) โดยความรู้เปิดเผย (Explicit knowledge) ที่ได้จากรายงานต่างๆและแหล่งข้อมูลอื่นๆจะอาศัยเทคโนโลยีในการจัดเก็บและรวบรวมความรู้ ส่วนความรู้ฝังลึกในคน (Tacit knowledge) ที่ไม่ยากต่อการนำมาจัดเก็บเป็นหมวดหมู่ในระบบคอมพิวเตอร์ได้ แต่จะได้จากการสนทนา การติดต่อสื่อสารและสนทนากับผู้ที่มีความรู้โดยตรง

Marali (2001) กล่าวถึง การจัดเก็บความรู้ ว่าเป็นการนำความรู้ที่ฝังลึกในคน (tacit knowledge) มาจัดเก็บในรูปแบบของเอกสารต่างๆเพื่อให้สะดวกต่อการนำมาใช้ การเก็บความรู้ในขั้นตอนนี้จะทำให้ได้ความรู้ประเภทความรู้เปิดเผย (explicit knowledge) ออกมา

Collison and Parcell (2004) กล่าวถึง การจัดเก็บความรู้ ว่าเป็นการจัดเก็บความรู้ไว้ในลักษณะของสินทรัพย์หรือทุนปัญญาขององค์กร เนื่องจากเป็นความรู้ที่ได้มาจากการลงทุน โดยการจัดอบรม ประชุมสัมมนา หรือนำไปใช้ด้วยวิธีการต่างๆที่หลากหลายและหลายช่องทาง ดังนั้นองค์กรจึงต้องนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

Marquardt (2011) กล่าวถึง การจัดเก็บความรู้ (Knowledge Storage) ว่าเป็นการนำความรู้ที่สร้างขึ้นหรือที่ได้มานำมาจัดเก็บเพื่อให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วต่อการนำความรู้ไปใช้ใหม่ในครั้งต่อๆไป โดยองค์กรต้องระบุถึงความสำคัญ ความจำเป็นของข้อมูลที่ได้รับมาจากผลการสะท้อนกลับ (Reflection) จากการปฏิบัติงาน การค้นคว้า การวิจัย ที่อาศัยการสืบค้น สำรวจหาข้อมูลที่ต้องการ รวมถึงข้อมูลที่ได้รับจากการนำมาทดลองปฏิบัติ (Experimentation) การกำหนดสิ่งสำคัญที่จะเก็บไว้เป็นองค์ความรู้และต้องพิจารณาเลือกวิธีการที่ดีที่สุดสำหรับการรักษาข้อมูลเหล่านั้นเพื่อให้สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ตามความต้องการ ทั้งนี้การจัดเก็บอาจทำได้โดยอาศัยระบบเทคโนโลยีในการจัดเก็บความรู้ (Knowledge Storage Utilizes Technical System) การบันทึก (Record) ข้อมูลและการทำฐานข้อมูล (Data bases) หรือการใช้กระบวนการจัดเก็บโดยมนุษย์ ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวม (collective) เอกสาร ความจำ ประสบการณ์ของแต่ละบุคคล (individual Memory) และการระดมความคิดเห็นหรือใช้ประชามติของคนส่วนใหญ่ (Consensus) โครงสร้างระบบจัดเก็บควรคำนึงถึงวิธีการ ความเหมาะสมและเหตุผลในการใช้งานของบุคลากรกลุ่มต่างๆ โดยควรจำแนกประเภท แบ่งหมวดหมู่ ตามความต้องการในการเรียนรู้ (Learning need) วัตถุประสงค์ในการทำงาน (Work objective) ความชำนาญของผู้ใช้ (User expertise) หน้าที่หรือการใช้งานของ

ข้อมูล (Function or use of information) ตำแหน่งและวิธีการจัดเก็บข้อมูล (Location and method of information storage) โดยมีรายละเอียดของโครงสร้างการจัดเก็บดังนี้

1. โครงสร้างการจัดเก็บเป็นระบบที่สามารถค้นหาง่ายและส่งมอบ/เผยแพร่เอกสารได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

2. มีการจำแนก/แบ่งเป็นหมวดหมู่ประเภทความรู้ต่างๆ เช่น ข้อเท็จจริง นโยบาย วิธีการหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานที่อยู่บนพื้นฐานความจำเป็นในการเรียนรู้ (Learning need) ของบุคลากร

3. อาศัยการจัดการที่สามารถส่งมอบให้กับผู้ใช้ได้อย่างชัดเจน กระชับ ถูกต้อง ได้ใจความทันเวลาและเหมาะสมกับความต้องการของผู้นำไปใช้

4. เนื้อหาที่ถูกต้อง แม่นยำ สามารถนำมาใช้ได้ตลอดเวลา

ซึ่งการใช้ระบบการจัดเก็บความรู้จะทำให้องค์กรสามารถเก็บรักษาความรู้หรือข้อมูลที่จำเป็นและมีคุณค่าซึ่งจะกลายเป็นทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Capital) หรือความรู้ขององค์กรเอง ทั้งนี้เนื่องจากความรู้และข้อมูลที่มีความสำคัญต่อองค์กรนั้นอาจอยู่ในตัวบุคคลหรืออาจอยู่ในรูปของเอกสารที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจายซึ่งทำให้ยากต่อการค้นหาและนำมาใช้งาน รวมถึงง่ายต่อการสูญหาย ดังนั้นการจัดเก็บข้อมูลจึงช่วยทำให้ข้อมูล ความรู้ถูกนำจัดระบบ ระเบียบเพื่อให้สามารถเลือกมาใช้ได้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้หรือตรงกับลักษณะของงาน ในการใช้ระบบการจัดเก็บความรู้นั้นต้องอาศัยการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยเพื่อจัดการข้อมูลจำนวนมาก โดยการนำมาประมวลผลข้อมูล(Data) เพื่อให้กลายเป็นสารสนเทศ (Information) ที่ต้องการแล้วจึงจัดเก็บที่คลังข้อมูล (Data warehouse)ขององค์กรซึ่งมีการจำแนก แยกประเภท หมวดหมู่เพื่อให้ง่ายต่อการค้นหาและใช้งาน อีกทั้งถ้าเชื่อมต่อกับเครือข่ายอินเตอร์เน็ตก็ยิ่งจะช่วยให้สามารถส่งผ่านข้อมูลหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศได้อย่างสะดวก รวดเร็วโดยไม่จำกัดสถานที่และเวลาในการเข้าถึงข้อมูล

ส่วนการค้นคืนความรู้ (Knowledge Retrieval) เป็นการดึงความรู้กลับมาใช้อาจเป็นได้ใน 2 ลักษณะคือ แบบควบคุม (Controlled retrieval) และแบบเป็นไปโดยอัตโนมัติ (Automatic retrieval) ซึ่งแบบควบคุมจะใช้การบันทึก ความทรงจำของบุคคลหรือกลุ่ม ในขณะที่แบบเป็นไปโดยอัตโนมัตินั้นจะเกิดขึ้นเมื่อมีเหตุการณ์และสถานการณ์ต่างๆ มากระตุ้น เป็นลักษณะของการเข้าถึงสิ่งที่ผู้ใช้ต้องการเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานต่อไป องค์กรควรทำให้ทราบถึงช่องทางหรือวิธีการสำหรับการค้นหาความรู้ต่างๆ ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการ เช่น การทำสมุดจัดเก็บรายชื่อ และทักษะของผู้เชี่ยวชาญ การทำสมุดหน้าเหลืองขององค์กร หรือในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ เช่น เครือข่ายการทำงานตามระดับชั้นการประชุม การฝึกอบรม เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่การถ่ายโอนความรู้ภายในองค์กร

Stewart (1997) กล่าวถึง ประเภทของข้อมูลที่องค์กรควรทำการจัดเก็บไว้ ดังนี้

1. สมุดหน้าเหลืองขององค์กร (Corporate Yellow Page) รายนามของผู้เชี่ยวชาญต่างๆที่เกี่ยวข้องกับองค์กร บุคลากรที่มีประสบการณ์ ความชำนาญและทักษะเฉพาะทางในแต่ละสาขา ที่ปรึกษาขององค์กร เช่น บุคคลที่สามารถทางด้านการใช้ภาษา ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

2. ข้อมูลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา (Lessons Learned) รายงานผลการปฏิบัติงาน หรือ บันทึกการปฏิบัติงาน ที่ระบุถึงข้อผิดพลาดต่างๆที่เคยกระทำรวมถึงความล้มเหลวของกิจกรรม/โครงการโดยจะนำข้อมูลที่ได้รับนั้นไปวิเคราะห์หาสาเหตุ วิธีการ กระบวนการเพื่อนำมาปรับปรุงปฏิบัติงานให้ดีขึ้น

3. ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์และนโยบายต่างๆขององค์กร (Company Experience and Policies) คู่มือการปฏิบัติงาน สายการปฏิบัติงาน แผนปฏิบัติการ กระบวนการ ระเบียบ กฎเกณฑ์ การวัดประเมินผล ข้อมูลผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ซึ่งในที่นี้หมายถึงทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ข้อมูลประวัติของผู้รับบริการ (นักเรียน ครู เจ้าหน้าที่ ผู้ปกครอง และองค์กรอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา) รวมถึงข้อมูลผลผลิตและการให้บริการ

4. ข้อมูลเกี่ยวกับผลผลิตและกระบวนการที่จำเป็นขององค์กร (Company product and processes) ได้แก่ เทคโนโลยี สารสนเทศต่างๆที่เกี่ยวข้องกับองค์กร ข้อมูลการลงทุน นโยบาย กลยุทธ์ วัฒนธรรมองค์กร โครงสร้างระบบองค์กร บทบาท/หน้าที่/ระเบียบการปฏิบัติงานและขั้นตอนในการปฏิบัติงาน

หลังจากระบุ/กำหนดประเภทของเอกสาร ข้อมูลที่องค์กรต้องการแล้ว เอกสารและข้อมูลเหล่านั้นจะถูกนำมาใส่รหัส (coded) ซึ่งเป็นที่เข้าใจตรงกันระหว่างบุคลากรภายในองค์กร แล้วจึงนำมาจัดเก็บ (stored) การเลือกข้อมูลมาใช้งานนั้น องค์กรจะต้องกำหนดลักษณะและประเภทของข้อมูลที่ต้องการนำมาจัดเก็บโดยคำนึงถึงความเชื่อมโยง สอดคล้องกับบริบทขององค์กร ลักษณะงานและกระบวนการทำงานในแต่ละขั้นตอน แล้วจึงทำการลงรหัสไว้ที่ฐานข้อมูลเพื่อให้สะดวกต่อการเรียกใช้งานของบุคลากรทำให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้และการนำไปประยุกต์ใช้ในงานต่อไป

2.1.2.4 การวิเคราะห์และสร้างเหมืองข้อมูล (Analysis and Data Mining)

อรอนงค์ ทะกอง (2556) กล่าวว่า ข้อมูลถือเป็นสิ่งสำคัญมากในปัจจุบัน หลายๆหน่วยงานหรือองค์กรมีการเก็บข้อมูลไว้ในที่ต่างๆ มากมายแต่ยังไม่ได้มีการนำข้อมูลเหล่านั้นมารวบรวมเพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ ดังนั้นจึงมีการรวบรวมข้อมูล สารสนเทศต่างๆมารวมกันไว้ในที่เดียวสร้างเป็นฐานข้อมูล (Database) ขององค์กร และใช้ระบบจัดการฐานข้อมูล(Database Management System) เข้ามาช่วยในการควบคุมดูแลการใช้งานในฐานข้อมูลเพื่อลดภาระการทำงานของผู้สร้างและผู้ใช้ข้อมูล ลดความซ้ำซ้อนของข้อมูล หลีกเลี่ยงการเกิดปัญหาความขัดแย้งของข้อมูล สามารถควบคุมการคงสภาพของข้อมูลคือคงความถูกต้องที่สอดคล้องและสมเหตุสมผลตามความเป็นจริงหรือตามเงื่อนไขกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ข้อมูลมีความเป็นมาตรฐาน/ รูปแบบเดียวกันและสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งปัจจุบันที่นิยมใช้มี 2 วิธี คือ 1) คลังข้อมูล (Data Warehouse) และ 2) เหมืองข้อมูล (Data Mining)

ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ขององค์กรหรือที่เรียกอีกอย่างว่า “คลังข้อมูล” (Data Warehouses) จะช่วยทำให้องค์กรสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวนมากจากฐานข้อมูลระบบงานประจำวันได้ ทั้งนี้ รติกร คงประเสริฐ (2554) กล่าวถึง คลังข้อมูลว่า ข้อมูลที่ถูกเก็บในคลังข้อมูลจะถูกนำมาใช้เพื่อ

สนับสนุนการตัดสินใจบริหารงานของผู้บริหาร คลังข้อมูลนั้นเป็นหลักการ วิธีการและแนวทางการในการแก้ปัญหาสำหรับการจัดการกับข้อมูลขององค์กร ดังนั้นระบบคลังข้อมูลของแต่ละองค์กรจึงมีลักษณะที่แตกต่างกันไปตามลักษณะงาน โดยเป้าหมายสูงสุดของการสร้างคลังข้อมูลก็คือเพื่อรวบรวมข้อมูลทั้งหมดขององค์กรเข้าไว้ด้วยกันให้เป็นหนึ่งเดียวเพื่อให้ผู้ใช้สามารถสืบค้นและดึงข้อมูลมาใช้สร้างรายงานและวิเคราะห์ข้อมูลๆได้อย่างง่ายดาย ดังนั้นความหมายโดยรวมของคลังข้อมูลก็คือการเข้าถึงข้อมูลในแหล่งข้อมูลหลายๆแหล่งเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการเพื่อใช้ในการประกอบการตัดสินใจในการทำงาน นอกจากนี้เรวดี ศักดิ์ดุลยธรรม (2552) ยังได้กล่าวถึง “เหมืองข้อมูล” (Data Mining) ว่าคือกระบวนการดึงความรู้ออกจากฐานข้อมูลหรือเป็นการวิเคราะห์ค้นหาสารสนเทศหรือความรู้ (Information/Knowledge Discovery) โดยใช้เทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ด้านต่างๆ เช่น ทางด้านปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) เข้ามาช่วยในการค้นหาสารสนเทศหรือความรู้โดยทำการเชื่อมโยงกับคลังความรู้ (Data Warehouse)ทำให้การจัดเก็บและการสืบค้นข้อมูลมาใช้งานมีความสมบูรณ์มากขึ้น โดยคลังข้อมูลจะทำหน้าที่ในการสรุปและทำให้ข้อมูลเกิดความชัดเจน และเหมืองข้อมูลจะช่วยสังเคราะห์ข้อมูลอย่างละเอียดจากฐานข้อมูลขนาดใหญ่ เป็นการสำรวจและวิเคราะห์อย่างอัตโนมัติหรือกึ่งอัตโนมัติโดยทำการสกัดข้อมูล ค้นหารูปแบบและความสัมพันธ์ภายในของข้อมูลทั้งหมดโดยสร้างแบบจำลองที่แสดงถึงความสัมพันธ์ทางสถิติ เพื่อให้สามารถดึงเอาความรู้หรือข้อมูลมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดทำให้การสืบค้นและการใช้งานมีความสมบูรณ์มากขึ้นสะดวกต่อการนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจและสามารถสร้างเป็นความรู้ใหม่ขึ้นมาได้

พรพิมล หรรษาภิรมย์ โชค (2554) กล่าวถึง วัตถุประสงค์หลักในการนำเหมืองข้อมูล (Data Mining) มาใช้ คือ (1) เพื่อค้นพบองค์ความรู้ใหม่ในฐานข้อมูล (Knowledge discovery in databases) (2) เพื่อสกัดองค์ความรู้ที่ซ่อนเร้น (Knowledge Extraction) (3) เพื่อจัดการข้อมูลในอดีต (Data Archeology) (4) เพื่อสำรวจข้อมูล (Data Exploration) (5) เพื่อหารูปแบบของข้อมูลที่ซ่อนอยู่ (Data Pattern Processing) (6) เพื่อใช้ขุดเจาะข้อมูล (Data Dredging) และ (7) เพื่อเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ให้ได้มาซึ่งสารสนเทศที่มีประโยชน์ ทั้งนี้ในการทำเหมืองข้อมูลนั้นข้อมูลจะต้องถูกนำมาวิเคราะห์ (Analyzing Data) ปรับข้อมูล (Reconstruct) ตรวจสอบยืนยันความถูกต้องของข้อมูล (Validate) และทำรายการลงรายละเอียด (Inventory) ของข้อมูลที่เป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญ (Critical resource) ก่อนที่จะนำไปใช้ เพื่อลดความยุ่งยากที่อาจเกิดจากความผิดพลาดของข้อมูลได้ นอกจากนี้การทำงานของระบบเหมืองข้อมูลนั้นจะมีการใช้เครื่องมือต่างๆที่ช่วยอำนวยความสะดวกต่อการในงานมากขึ้นโดยขึ้นอยู่กับความต้องการขององค์กรเป็นหลักว่าต้องการจะใช้เครื่องมือแบบใด

พรพิมล หรรษาภิรมย์โชค (2554) กล่าวถึง ประเภทของเครื่องมือเหมืองข้อมูล ดังนี้

1.เครื่องมือในการสอบถามและการรายงาน (Query and Reporting Tools) เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.เครื่องมือในการวิเคราะห์สถิติ (Statistical Analysis Tools) เป็นการใช้ข้อมูลที่ต้องการการวิเคราะห์ ทางสถิติซึ่งสถิติที่ใช้ ทั่วไปคือ การถดถอย (Regression) สหสัมพันธ์ (Correlations)

และ การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analyses) ซึ่งโปรแกรมที่ใช้ได้แก่ Excel, Lotus1-2-3, SPSS เป็นต้น

3. เครื่องมือในการค้นหาข้อมูล (Data Discovery Tools) เป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อตรวจสอบรูปแบบที่ซ่อนอยู่จากข้อมูล เช่น Intelligent Miner (IM) เพื่อหาความสัมพันธ์ทางการตลาด (Relationship Marketing: RM) ของ IBM

4. แผนภูมิและระบบภูมิศาสตร์สารสนเทศ (Graphical and Geographical Information Systems (GIS) ใช้ในการวิเคราะห์บริบทของข้อมูล โดยรูปแบบที่ดีควรอยู่ในรูปของตาราง ภาพประกอบ หรือ การนeเสนอด้วยภาพ ซึ่งจะให้ประสิทธิผลในการแสดงถึงแนวโน้ม การวิเคราะห์ความหนาแน่นประชากร อาณาเขต และรายงานลักษณะทางประชากรศาสตร์ โดยรูปแบบทั่วไปที่นำเสนอ คือ ข้อความ หรือรูปภาพที่ทำให้การนำเสนอมีความหมาย โดยเครื่องมือในการวิเคราะห์ ได้แก่ Excel, Brio, Impromptu, SPSS, Intelligent Miner และ GIS เพื่อวิเคราะห์ความถี่ และหาแนวโน้มและรูปแบบที่สัมพันธ์กันโดยสามารถนำไปใช้ในการวางแผนแก้ปัญหาและกิจกรรมได้

5. เครื่องมือ OLAP (OLAP tools) เป็นเทคโนโลยีการประมวลผลการวิเคราะห์ผ่าน ระบบ On-line ซึ่งมีชื่อเสียงในการค้นคืนข้อมูลจากฐานข้อมูลขนาดใหญ่

Fayyad, Piatetsky-Shapiro et al. (1996) กล่าวถึง เครื่องมือเหมืองความรู้ (Data Mining Tools) ว่า เป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีส่วนประกอบที่ช่วยให้ผู้ใช้งานสามารถสกัดข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์จากข้อมูลทั่วไปเพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจต่อการทำงาน โดยทั่วไปเครื่องมือเหมืองข้อมูลจะมี 4 แบบ ได้แก่การวิเคราะห์การรวมกลุ่ม (Clustering) การจัดหมวดหมู่ (Classification) การวิเคราะห์การถดถอย (Regression) การวิเคราะห์การรวมกลุ่ม หรือการแบ่งแยกข้อมูล (Cluster analysis/ Segmentation)

เรวดี ศักดิ์ดุลยธรรม (2552) กล่าวถึง ขั้นตอนการทำเหมืองข้อมูล ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูล (Data integration) โดยรวมข้อมูลจากหลากหลายแหล่งเก็บข้อมูล

2. คัดเลือกข้อมูล (Data selection) โดยเลือกเฉพาะข้อมูลที่ต้องการนำมาวิเคราะห์

3. กลั่นกรองข้อมูล (Data cleaning) โดยนำข้อมูลที่ไม่มีค่าข้อมูลที่ขาดหายข้อมูลขยะและข้อมูลที่ไม่แน่นอนออกไป

4. แปรรูปข้อมูล (Transformation) โดยรวมกลุ่มข้อมูลและแปรข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่พร้อมจะนำไปใช้ในการวิเคราะห์หรือการทำเหมืองข้อมูล

5. การทำเหมืองข้อมูล (Data mining) โดยการประยุกต์ เทคนิคการทำงานต่างๆของกระบวนการเหมืองข้อมูลเพื่อให้ได้ความรู้หรือสิ่งที่สนใจออกจากข้อมูลที่ได้แปรรูปไว้แล้ว เช่น ร้านค้าสะดวกซื้อแห่งหนึ่ง เก็บข้อมูลการขายรายวันและนำมาวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคเหมืองข้อมูลในการหาความสัมพันธ์ของข้อมูล (Association) พบว่า เมื่อลูกค้าซื้อกาแฟก็มักจะซื่อขนมปัง ควบคู่ด้วยดั้งนั้นทางบริษัทสามารถนำกลยุทธ์นี้ไปปรับวิธีการขายเพื่อดึงความสนใจของลูกค้ามากขึ้น

6. ประเมินรูปแบบ (Pattern evaluation) ซึ่งรูปแบบที่น่าสนใจควรเป็นสิ่งที่ผู้ใช้เชื่อถือได้หรือยืนยันสมมติฐานที่มีเหตุผล

7. นำเสนอความรู้สู่ผู้ใช้ (Knowledge presentation) เป็นการนำเอาความรู้ที่ได้จากการทำเหมืองข้อมูลไปประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจเพื่อนำไปวางแผนและปรับกลยุทธ์ทางธุรกิจให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

หน้าที่ของระบบจัดการฐานข้อมูล (Database Management System)

โปรแกรมระบบจัดการฐานข้อมูลทำหน้าที่โต้ตอบระหว่างผู้ใช้งานกับแอปพลิเคชั่นโปรแกรมและฐานข้อมูล ซึ่งก่อให้เกิดความสะดวกต่างๆดังต่อไปนี้

1. อนุญาตให้ผู้ใช้งานสามารถกำหนดหรือสร้างฐานข้อมูลเพื่อกำหนดโครงสร้างข้อมูล ชนิดข้อมูลรวมทั้งการอนุญาตให้ข้อมูลที่กำหนดขึ้นสามารถบันทึกลงในฐานข้อมูลได้ซึ่งในส่วนนี้เรียกกว่า DDL (Data Definition Language)

2. อนุญาตให้ผู้ใช้งานสามารถทำการเพิ่ม ปรับปรุง ลบและเรียกใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลได้ซึ่งในส่วนนี้เรียกกว่า DML (Data Manipulation Language)

3. สามารถทำการควบคุมในการเข้าถึงฐานข้อมูล เช่น

3.1 ความปลอดภัยของระบบ (Security System) โดยผู้ที่ไม่มีสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลในฐานข้อมูล จะไม่สามารถเข้ามาใช้งานข้อมูลในฐานข้อมูลได้

3.2 ความคงสภาพของระบบ (Integrity system) ทำให้เกิดความถูกต้องตรงกันในการจัดเก็บข้อมูล

3.3 มีระบบการควบคุมการเข้าถึงข้อมูลพร้อมกัน (Concurrency control system) คือสามารถแชร์ข้อมูลเพื่อบริการในการเข้าถึงข้อมูลพร้อมๆกันจากผู้ใช้งานในขณะเดียวกันได้โดยไม่ก่อให้เกิดความไม่ถูกต้องของข้อมูล

3.4 การกู้คืนระบบ (Recovery control system) สามารถกู้คืนข้อมูลกลับมาได้ในกรณีที่ฮาร์ดแวร์หรือซอฟต์แวร์เกิดความเสียหาย

3.5 การเข้าถึงรายการต่างๆ (User-accessible catalog) ผู้ใช้สามารถเข้าถึงรายการหรือรายละเอียดต่างๆ ของข้อมูลในฐานข้อมูลได้

เหมืองข้อมูลถือเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ล่าสุดที่จะช่วยให้องค์กรเพื่อค้นหาความหมายในข้อมูลโดยการค้นพบรูปแบบ(patterns)ใหม่หรือแบบจำลอง(models) ที่เหมาะสมกับข้อมูล บุคลากรสามารถจัดเก็บและดึง (extract) ข้อมูลในภายหลังเพื่อช่วยในการพัฒนากลยุทธ์และการตอบคำถามทางธุรกิจที่ซับซ้อน เป็นซอฟท์แวร์ที่ถูกพัฒนาให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลในปริมาณมากและระบุรูปแบบต่างๆที่ซ่อน(hidden patterns) อยู่ในข้อมูลนั้น ในขณะที่ข้อมูล OLAP (กระบวนการวิเคราะห์ On-line) สามารถตอบคำถามที่ผู้ใช้ต้องการถามได้ แต่การเหมืองข้อมูลสามารถหาคำตอบของคำถามที่ผู้ใช้ล่วงหน้าโดยที่ผู้ใช้ยังไม่ได้ทันคิด

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กานต์สุดา มาฆะศิรานนท์ (2546) ศึกษาเรื่อง “การนำเสนอระบบการจัดความรู้สำหรับองค์กรภาคเอกชน” วัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการขององค์กรเอกชนเกี่ยวกับการจัดการความรู้ในองค์กรเอกชน 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนรู้ การแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การเก็บและสืบค้นความรู้ การถ่ายโอนและการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในองค์กรเอกชน 3) เพื่อนำเสนอระบบการจัดการความรู้สำหรับองค์กรเอกชน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระบบการจัดการความรู้สำหรับองค์กรเอกชน ควรประกอบไปด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ ผู้นำ/ผู้บริหารองค์กร, วิสัยทัศน์การจัดการความรู้, พันธ์กิจการจัดการความรู้, นโยบายด้านการจัดการความรู้, เป้าหมายของการจัดการความรู้, เทคโนโลยี, บุคลากรที่ใช้ความรู้ และทีมผู้ชำนาญการ 2) ระบบการจัดการความรู้สำหรับองค์กรเอกชน มี 5 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ ขั้นที่ 1 การกำหนดสิ่งที่ต้องการรู้ มี 5 ขั้นตอนย่อย : กำหนดนโยบายในสิ่งที่องค์กรต้องการเรียนรู้, การประกาศนโยบายและการประชาสัมพันธ์, การหาความต้องการในเรื่องที่จะเรียนรู้ของพนักงาน, ทีมผู้ชำนาญการและนักวิเคราะห์ความรู้พิจารณาความเหมาะสมและประกาศประชาสัมพันธ์ความรู้ที่ต้องการเรียนรู้ ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ในองค์กร มี 7 ขั้นตอนย่อย : กำหนดนโยบายในการแสวงหาความรู้, ประกาศนโยบาย, กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้, การเตรียมทีมผู้ชำนาญการและบุคลากร, เตรียมเทคโนโลยีสารสนเทศ/สื่อโสตทัศน์, ประเมินความพร้อมและการแสวงหาความรู้จากช่องทางต่างๆเพื่อเป็นการสร้างความรู้ ขั้นที่ 3 การสร้างความรู้ในองค์กร มี 7 ขั้นตอนย่อย : การกำหนดนโยบายและนวัตกรรมใหม่, การประกาศนโยบายและการประชาสัมพันธ์, จัดกิจกรรมสร้างสรรค์ผลงานใหม่, รวบรวมความรู้จากแหล่งต่างๆทั่วทั้งองค์กร, การวิเคราะห์/สังเคราะห์ความรู้เดิมเข้ากับความรู้ใหม่, ทดลองใช้ความรู้ที่องค์กรสร้างขึ้นและประกาศองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ ขั้นที่ 4 การจัดเก็บและสืบค้นความรู้ในองค์กร มี 9 ขั้นตอนย่อย : การกำหนดนโยบายในการจัดเก็บและสืบค้นความรู้ในองค์กร, การประกาศนโยบายและการประชาสัมพันธ์, กำหนดองค์ความรู้ที่จะนำมาจัดเก็บ, ทีมผู้ชำนาญการและนักวิเคราะห์ความรู้ประเมินความรู้เดิมที่องค์กรมีอยู่, บูรณาการความรู้เดิมเข้ากับความรู้ใหม่, ทีมผู้ชำนาญการและนักวิเคราะห์ความรู้กลั่นกรอง ตรวจสอบ คัดเลือกความรู้, เตรียมบุคลากรและเทคโนโลยีสารสนเทศ, จัดเก็บความรู้และปรับปรุง และพัฒนาองค์ความรู้ให้ใหม่อยู่เสมอ ขั้นที่ 5 การถ่ายโอนและการนำความรู้ไปใช้ มี 8 ขั้นตอนย่อย : กำหนดนโยบาย, การประกาศนโยบายและการประชาสัมพันธ์, เตรียมทีมผู้ชำนาญการและบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง, เตรียมเทคโนโลยีสารสนเทศ/สื่อโสตทัศน์, เลือกวิธีการที่จะถ่ายโอนความรู้ เปิดโอกาสให้พนักงานมีการถ่ายโอนความรู้และนำความรู้ไปใช้, ประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานตามวาระ และเปิดโอกาสให้พนักงานถ่ายโอนและนำความรู้ไปใช้เพื่อประโยชน์ขององค์กร

บุญส่ง หาญพานิช (2546) ศึกษาเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษาไทย” โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ เพื่อศึกษาและสังเคราะห์แนวความคิดที่เกี่ยวกับธรรมชาติความรู้ องค์ความรู้ทางการอึดมศึกษา การบริหารจัดการอุดมศึกษาไทย ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการความรู้ กระบวนการจัดการความรู้ โครงสร้างพื้นฐานของการจัดการ

ความรู้ สิ่งท้าทายของของบริหารจัดการความรู้ และยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการความรู้ และนำเสนอรูปแบบการจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษาไทย รูปแบบการบริหารจัดการความรู้ที่ผู้วิจัยนำเสนอนั้น เน้นด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้และการบริการความรู้ ซึ่งประกอบไปด้วย 10 ด้าน ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านภารกิจ ด้านนโยบาย ด้านเป้าหมาย ด้านการประเมิน ด้านยุทธศาสตร์ ด้านสำนักบริหารจัดการความรู้ ด้านกระบวนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนและบริการความรู้ และด้านผลการดำเนินการ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา มีความต้องการระดับมากขณะที่สภาพเป็นจริงในปัจจุบันเกิดขึ้นในระดับค่อนข้างน้อยในทุกด้านที่เกี่ยวกับการจัดการความรู้ ไม่ว่าจะเป็น การสร้างความรู้ การจัดเก็บความรู้ การนำความรู้ไปใช้ การแบ่งปันความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ การบริการความรู้ การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี วัฒนธรรมการไว้วางใจ วัฒนธรรมพลังร่วม Knowledge worker สิ่งท้าทาย และยุทธศาสตร์การบริหารจัดการความรู้ 2) ลักษณะของงานที่ผู้บริหารมีความประสงค์ให้นำองค์ความรู้ใหม่ๆ ซึ่งเกิดจากการบริหารจัดการความรู้ไปใช้ในระดับมาก คือ การประกันคุณภาพการศึกษา รองลงมาคือ การพัฒนาการเรียนการสอน หลักสูตร เทคโนโลยี ห้องสมุด การวิจัย การประเมินความดีความชอบ การธำรงรักษาบุคลากร การสร้างนักวิชาการ การกำหนดภาระงานของบุคลากร และการบริการความรู้ 3) ผู้บริหารมีความประสงค์ให้มีการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ข้ามหน่วยงานทั้งแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการมากขึ้นอยู่ในระดับมาก โดยให้การบริการความรู้ในลักษณะของการร่วมมือที่ต่างฝ่ายต่างเป็นผู้ให้และผู้รับบริการทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการเผยแพร่ความรู้สู่สาธารณะ ด้านการถ่ายทอดความรู้ ด้านการจัดการอบรมสัมมนา ด้านการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงความรู้ และด้านการให้คำปรึกษา

หม่อมหลวงสรสิริ วรวรรณ (2548) ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์การจัดการความรู้ของแหล่งการเรียนรู้ชุมชน : กรณีศึกษาวิทยุชุมชนในเขตภาคกลาง” วัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ เพื่อสำรวจและจำแนกประเภทแหล่งการเรียนรู้ชุมชน วิเคราะห์การจัดการความรู้ และการนำเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ของแหล่งการเรียนรู้ประเภทวิทยุชุมชนในเขตภาคกลาง เป็นการวิจัยทางเอกสารและการวิจัยทางภาคสนาม ผลการวิจัยพบว่า 1)จังหวัดอ่างทองมีแหล่งการเรียนรู้ประเภทสถานที่ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและมนุษย์จัดตั้งมากที่สุด รองลงมา คือ แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล ประเภทสื่อวัสดุอุปกรณ์ และประเภทกิจกรรม ตามลำดับ จังหวัดสระบุรี มีแหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคลมากที่สุด รองลงมา คือ แหล่งการเรียนรู้ประเภทสถานที่ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและมนุษย์จัดตั้ง ประเภทสื่อวัสดุอุปกรณ์และประเภทกิจกรรมตามลำดับ 2) ผลการวิเคราะห์ด้านการจัดการความรู้ของวิทยุชุมชนในฐานะผู้ส่งสาร ด้านผู้บริหารจัดการพบว่ากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการมีความแตกต่างกัน ด้านการผลิตรายการ พบว่ามีการนำวิธีการจัดผังรายการจากวิทยุกระแสหลักมาใช้ แต่เนื้อหาสาระเป็นเรื่องเกี่ยวกับชุมชน ใช้วิธีการนำเสนอในรูปแบบบันเทิงสอดแทรกสาระ ด้านอุปกรณ์/สิ่งของ พบว่าใช้เครื่องมือที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน ด้านงบประมาณ ได้รับการสนับสนุนในรูปของเงิน สิ่งของ อุปกรณ์จากชุมชน การแสวงหาความรู้ของวิทยุชุมชนนั้นมีการแสวงหาความรู้ทั้งจากภายในและภายนอกชุมชน มีการสร้างความรู้โดยการแลกเปลี่ยนความรู้ใน

ระดับรู้วิธีการ การจัดเก็บข้อมูลและการสืบค้นความรู้อยู่ในรูปของเอกสาร แผ่นบันทึกข้อมูล และความจำ การถ่ายโอนความรู้และการใช้ประโยชน์จากความรู้ได้ใช้การสื่อสารระหว่างบุคคลและแบบกลุ่มโดยใช้การถ่ายโอนทั้งในแบบตั้งใจและไม่ตั้งใจ สำหรับชุมชนในฐานะผู้รับสาร พบว่า วิทยุชุมชนทำให้เกิดมโนธรรมระดับหนึ่งในเรื่องของการรู้จักคุณค่าในตัวเอง และการช่วยเหลือส่วนรวม 3) แนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ของวิทยุชุมชน มีข้อเสนอว่า ควรสร้างระบบการจัดการความรู้ของชุมชนให้มีความสัมพันธ์กับแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน โดยให้วิทยุชุมชนเป็นสื่อกลางของเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย เปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตลอดจนพัฒนาคนภายในชุมชนให้มีความตระหนักรู้ มีวิธีคิดแบบวิพากษ์ โดยควรใช้การเสวนาซึ่งเป็นการศึกษาเพื่อการปลดปล่อย

จิรัชฌา วิเชียรปัญญา (2549)“การพัฒนาตัวบ่งชี้รวมสำหรับการจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพ.” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการความรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพสำหรับประเทศไทย 2) เพื่อสังเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้มีประสิทธิภาพ 3) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยตัวแปรการจัดการความรู้มีประสิทธิภาพ จำแนกตามหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจและเอกชน 4) พัฒนาและตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างโมเดลการวัดการจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 5) นำเสนอตัวบ่งชี้รวมสำหรับการจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรการจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพมี 3 องค์ประกอบ คือ <u>ปัจจัยนำเข้า</u> ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้คุณลักษณะของบุคลากรกับคุณลักษณะขององค์กร <u>กระบวนการ</u> ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้การพัฒนามนุษย์กับการพัฒนาองค์กร <u>ผลผลิต</u> ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ทุนมนุษย์กับทุนองค์กรรวมตัวแปรที่สังเกตได้ที่ศึกษาทั้งสิ้น มี 6 ตัวแปร ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยตัวแปรการจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพระหว่างหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจและเอกชน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในองค์ประกอบย่อยด้านกระบวนการโดยที่ตัวบ่งชี้การพัฒนามนุษย์มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวบ่งชี้การพัฒนาองค์กรมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของเดลการวัดการจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพมีความตรงเชิงโครงสร้าง และมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตัวบ่งชี้รวมสำหรับการจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพสำหรับประเทศไทย คือ องค์ประกอบย่อยปัจจัยนำเข้าและองค์ประกอบย่อยผลผลิต

ชลธิชา โตลาภ (2552) “ศึกษาสภาพการดำเนินการ ปัญหา และแนวทางแก้ไขในการจัดการความรู้ของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดสุพรรณบุรี” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือเพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงาน ปัญหาและแนวทางแก้ไขในการนำการจัดการความรู้มาใช้ของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานในการจัดการความรู้ของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านกระบวนการจัดการความรู้ เช่น มีการกำหนดเป้าหมายความต้องการในการจัดการความรู้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ, ด้านภาวะผู้นำในการจัดการความรู้ เช่น การใช้กระบวนการประชุมปรึกษาหารือเพื่อให้ทุกคน

ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น, ด้านวัฒนธรรมการจัดการความรู้ เช่น การกำหนดเป้าหมายเพื่อใช้วิสัยทัศน์เป็นตัวกำหนดกระบวนการเรียนรู้, ด้านเทคโนโลยีการจัดการความรู้ เช่น การจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรทุกระดับในการใช้เทคโนโลยีต่างๆ, ด้านมาตรการการจัดการความรู้ เช่น การกำหนดนโยบายในแผนพัฒนามีการกำหนดและพัฒนาตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับผลการจัดการศึกษาในมิติต่างๆ 2) ปัญหาที่พบ คือ บุคลากรทุกระดับยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการนำการจัดการความรู้มาใช้ในสถานศึกษา แนวทางแก้ไขคือการช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับเกิดความเข้าใจและเกิดความตระหนักในความสำคัญของการจัดการความรู้

ณันศภรณ์ นิลอรุณ (2552) ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ 1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ระบบการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2)เพื่อสังเคราะห์และออกแบบระบบการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 3) เพื่อทดลอง ประเมินผลและนำเสนอระบบการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการปฏิบัติงานตามระบบการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า การปฏิบัติงานตามระบบการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาพรวมนั้น มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยเกือบทุกระบบย่อย ได้แก่ ระบบย่อยด้านโครงสร้างการจัดการความรู้ ระบบย่อยด้านภารกิจการจัดการความรู้ ระบบย่อยด้านบุคลากรการจัดการความรู้ ยกเว้นระบบย่อยด้านเทคโนโลยีการจัดการความรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 2) ระบบที่ได้จากการวิจัยและพัฒนา คือ ระบบการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งมีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด สำหรับด้านระบบทั่วไปมีความเหมาะสมอยู่ระดับมาก ส่วนระบบเฉพาะมีความเหมาะสมอยู่ระดับมากที่สุด 3) การดำเนินงานตามระบบการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะก่อนทดลองและหลังการทดลองในภาพรวม พบว่า การดำเนินการจัดการความรู้หลังการทดลอง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าการดำเนินการจัดการความรู้ก่อนการทดลอง โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาผลการดำเนินงานตามระบบการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับบุคคล ระดับกลุ่มและองค์การ พบว่า ค่าเฉลี่ยการดำเนินงานตามระบบการจัดการความรู้หลังทดลอง สูงกว่าก่อนทดลอง โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน จากการออกแบบระบบการจัดการความรู้จากนั้นจึงตรวจสอบความเหมาะสมและปรับตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จึงนำระบบไปใช้ในการดำเนินงานในสภาพการณ์จริงกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

ผุสดี ศิริวัฒนา (2552) ศึกษาเรื่อง “สภาพและปัญหาการจัดการความรู้ของสถานศึกษาสังกัดกองทัพเรือ” โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการความรู้ของสถานศึกษาสังกัดกองทัพเรือ ผลจากวิจัยพบว่า 1) สภาพการจัดการความรู้ของโรงเรียนนายเรือ คือ 1.1) ด้านการแสวงหาความรู้ พบว่าบุคลากรของโรงเรียนนายเรือแวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายใน คือ จากการปฏิบัติ และแหล่งความรู้ภายนอก คือจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งพบว่าอยู่ในระดับน้อยทั้งสองเรื่อง ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการแสวงหาความรู้จากเครือข่ายอินเตอร์เน็ตใช้อยู่ในระดับค่อนข้างมาก 1.2) ด้านการสร้างความรู้ พบว่า บุคลากรสร้างความรู้จาก

การศึกษาด้วยตนเองมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย สำหรับความรู้ใหม่ที่ได้นั้นมีการนำมาลองใช้ อยู่ในระดับน้อยเช่นกัน 1.3) ด้านการจัดเก็บและการสืบค้น พบว่า ความรู้ที่นำมาจัดเก็บเป็นความรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติ ความรู้ที่เกิดจากการแก้ปัญหา มีการจัดเก็บอยู่ค่อนข้างมาก บุคลากรของโรงเรียนนายเรือสืบค้นข้อมูลจากห้องสมุดหนังสือ ตำรา งานวิจัย บทความ วารสารวิชาการ สืบค้นอยู่ในระดับน้อย 1.4) ด้านการถ่ายโอนความรู้และการนำไปใช้ประโยชน์ พบว่า มีการสนับสนุนให้ บุคลากรถ่ายโอนความรู้ที่อยู่ในตนเอง ด้วยวิธีการจัดให้มีการบรรยาย จัดให้อยู่ในระดับน้อย และใช้อินเทอร์เน็ตภายในองค์กร ในการถ่ายโอนความรู้ใช้อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ส่วนความรู้ที่ได้มานั้นนำมาพัฒนาตนเองด้านวิชาการและพัฒนาด้านความคิด นำมาพัฒนาอยู่ในระดับน้อย 2) สภาพการจัดการความรู้ของวิยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ 2.1) ด้านการแสวงหาความรู้ พบว่า มีการหาจากแหล่งความรู้ภายในคือ การเข้าร่วมประชุมวิชาการ และแสวงหาจากแหล่งความรู้ภายนอก คือ การเข้ารับฝึกอบรมนอกหน่วยงานและการสัมมนานอกหน่วยงาน ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างมากทั้ง 2 เรื่อง ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ จากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ใช้อยู่ในระดับมาก 2.2) ด้านการสร้างความรู้พบว่า บุคลากรสร้างความรู้ใหม่จากการศึกษาด้วยตนเอง ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ความรู้ใหม่ที่ได้มานั้นมีการนำมาประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรภายในองค์กรทราบก่อนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2.3) ด้านการจัดเก็บและการสืบค้น พบว่าความรู้ที่ได้นำมาจัดเก็บ คือความรู้ที่เกิดจากการวิจัย และความรู้ที่เกิดจากการสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก บุคลากรสืบค้นข้อมูลจากหนังสือ ตำรา งานวิจัย บทความ วารสารวิชาการ มีการสืบค้นข้อมูลในระดับมาก 2.4 ด้านการถ่ายโอนความรู้และการนำไปใช้ประโยชน์ พบว่ามีการสนับสนุนให้บุคลากรถ่านโอนความรู้ที่อยู่ในตัวคนด้วยวิธีการจัดให้มีการบรรยาย จัดประชุมอภิปราย อยู่ในระดับค่อนข้างมาก มีการสนับสนุนการถ่ายโอนความรู้ที่เปิดเผยด้วยการจัดสถานที่ให้บุคลากรใช้ในการประชุมสัมมนา อยู่ในระดับค่อนข้างมาก 3) ปัญหาจากการจัดการความรู้ของโรงเรียนนายเรือ พบว่าทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย 4) ปัญหาการจัดการความรู้ของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ พบว่าทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

สืบตระกูล สืบสารคาม (2554) ศึกษาเรื่อง “การจัดการความรู้ของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4” วัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการความรู้ของสถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการจัดการความรู้โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติในระดับมาก โดยเรียงจาก ด้านการสร้างองค์ความรู้ การนำความรู้ไปใช้ การจัดเก็บความรู้ การแสวงหาความรู้และการถ่ายโอนความรู้ ตามลำดับ 2) ปัญหาการจัดการความรู้ของสถานศึกษาเอกชน พบว่าในภาพรวมมีระดับปัญหาน้อย โดยเรียงจาก ด้านการจัดเก็บความรู้ ด้านการถ่ายโอนความรู้ และด้านการนำความรู้ไปใช้ ส่วนด้านที่พบว่ามีปัญหาในระดับมาก คือด้านการแสวงหาความรู้ ด้านการสร้างองค์ความรู้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาการจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครที่ผ่านเกณฑ์การประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบที่สองตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 – 2552 ในระดับดีและมีผลการทดสอบระดับชาติปี พ.ศ. 2554 ไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร จำนวน 360 คน และครู จำนวน 6,976 คน ของสถานศึกษาเอกชนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบที่สองตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 – 2552 ในระดับดีและมีผลการทดสอบระดับชาติปี พ.ศ.2554 ไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ในเขตกรุงเทพมหานคร และยังดำเนินการอยู่ในปีการศึกษา 2555 ทั้งหมด 30 โรงเรียน รวมประชากรทั้งสิ้นจำนวน 7,336 คน

กลุ่มตัวอย่าง

1. ผู้บริหาร ผู้วิจัยได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยกำหนดให้มีผู้ตอบแบบสอบถามที่ดำรงตำแหน่ง ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ รองผู้จัดการ/ผู้ช่วยผู้จัดการ รองผู้อำนวยการ/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม จำนวน 12 คนต่อโรงเรียน รวมทั้งสิ้น จำนวน 360 คน

2. ครู ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสุ่มของ Krejcie and Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ หรือมีความคลาดเคลื่อน 0.05 ครู จำนวน 6,976 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 364 คน จากนั้นนำขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการไปเทียบสัดส่วนจากประชากรของแต่ละสถานศึกษา

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเพื่อสอบถามสภาพการจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน มีลักษะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาเอกชน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาการจัดการความรู้ของ Marquardt (2011) ซึ่งมีการจัดการความรู้ 6 ขั้นตอน คือ

1. การแสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition)
2. การสร้างความรู้ (Knowledge Creation)
3. การจัดเก็บความรู้ (Knowledge Storage)
4. การวิเคราะห์และสร้างเหมืองข้อมูล (Analysis and Data Mining)
5. การถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้ (Knowledge Transfer and Dissemination)
6. การประยุกต์ใช้และการปรับข้อมูลให้ถูกต้องเที่ยงตรง (Knowledge Application and Validation)

3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการจัดการความรู้และการบริหารสถานศึกษาเอกชนเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. กำหนดกรอบแนวคิดที่ได้จากการประมวลความรู้และข้อมูลที่ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากมากำหนดเป็นวัตถุประสงค์และขอบเขตของแบบสอบถามแล้วจึงจัดทำฉบับร่างโดยกำหนดประเด็นให้ครอบคลุมขอบข่ายของการจัดการความรู้ตามกรอบแนวคิดการวิจัย

3. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบความคลอบคลุมของเนื้อหาและความถูกต้องของการใช้ภาษาและให้ข้อเสนอแนะเบื้องต้นเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามเสนอเชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความสมบูรณ์ ความคลอบคลุมของเนื้อหาซึ่งผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการเลือกผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักวิชาการ อาจารย์มหาวิยาลัยที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านการจัดการความรู้ภายในสถานศึกษาหรือเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการความรู้ในองค์กรทางการศึกษา ดังนี้

4.1 รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

4.1.1 รองศาสตราจารย์ ดร.อรจรีย์ ณ ตะกั่วทุ่ง
หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.1.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูลทรัพย์ นาคนาคา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

4.1.3 ดร.จารุวรรณ พลอยดวงรัตน์
อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

4.1.4 รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์
อาจารย์พิเศษ ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.1.5 นายไพโรจน์ บุตรแขก
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) ระหว่างข้อคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหา และความถูกต้องในการใช้ภาษาของแบบสอบถาม โดยการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญดังนี้

+1 เมื่อข้อคำถามสอดคล้องตามประเด็นหลักของเนื้อหา
0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องตามประเด็นหลักของเนื้อหา
1 เมื่อข้อคำถามไม่สอดคล้องตามประเด็นหลักของเนื้อหา

ทำการคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีคุณภาพ

5. นำแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงและแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อนำไปสร้างเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์สำหรับใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัยไปยังสถานศึกษาเอกชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัย

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์และด้วยตนเอง พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาโดยประมาณในการรับแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมแบบสอบถามของผู้บริหารและครูของสถานศึกษาเอกชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามที่สุ่มได้โดยใช้วิธีการรับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และด้วยตนเอง เมื่อได้รับ

แบบสอบถามคืนแล้วผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ดังรายระเอียดในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3. 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง	ส่งไป	ได้รับกลับคืน		แบบสอบถามที่สมบูรณ์	
	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	360	303	84.17	299	83.06
ครู	364	310	85.16	302	82.97
รวม	724	613	84.67	601	83.01

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรม Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) version 11.5 ณ ศูนย์คอมพิวเตอร์ครุศาสตร์จุฬาฯ และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และหาค่าร้อยละ (Percentage) พร้อมนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาเอกชน วิเคราะห์โดย ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และการหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตารางประกอบความเรียง

3.4.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สูตร ค่าร้อยละของแต่ละรายการ $= \frac{\text{จำนวนผู้ที่เลือกคำตอบนั้นๆ}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$

3.4.2 เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าร้อยละของเอกชัย กี่สุขพันธ์ (2533) ซึ่งกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าร้อยละของการปฏิบัติดังนี้

ร้อยละ	**ความหมาย**
80 – 100	ระดับปฏิบัติมากที่สุด
60 – 79	ระดับปฏิบัติมาก
40 – 59	ระดับปฏิบัติน้อย
ต่ำกว่า 40	ระดับปฏิบัติน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาสภาพการจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครที่ผ่านเกณฑ์การประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบที่สองตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 – 2552 ในระดับดีและมีผลการทดสอบระดับชาติปี พ.ศ.2554 ไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการความรู้ของครู ผู้วิจัยแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

1. การแสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition)	ตารางที่ 4.1 – 4.9
2. การสร้างความรู้ (Knowledge Creation)	ตารางที่ 4.10 – 4.17
3. การจัดเก็บความรู้ (Knowledge Storage)	ตารางที่ 4.18 – 4.26
4. การวิเคราะห์และสร้างเหมืองข้อมูล (Analysis and Data Mining)	ตารางที่ 4.27 – 4.28
5. การถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้ (Knowledge Transfer and Dissemination)	ตารางที่ 4.29 – 4.35
6. การประยุกต์ใช้และการปรับข้อมูลให้ถูกต้องเที่ยงตรง (Knowledge Application and Validation)	ตารางที่ 4.36 – 4.42

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4. 1 สถานสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

สถานภาพ		ผู้บริหาร (n_1= 299)		ครู (n_2= 302)		รวม (n_t = 601)	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	120	40.13	105	34.77	225	37.44
	หญิง	179	59.87	197	65.23	376	62.56
อายุ	น้อยกว่า 25 ปี	2	0.67	5	1.66	7	1.16
	25 – 29 ปี	4	1.34	36	11.92	40	6.66
	30 – 34 ปี	33	11.04	30	9.93	63	10.48
	35 – 39 ปี	83	27.76	80	26.49	163	27.12
	40 – 44 ปี	47	15.72	28	9.27	75	12.48
	45 – 49 ปี	39	13.04	29	9.60	68	11.31
	50 ปี ขึ้นไป	91	30.43	94	31.12	185	30.78
ประสบการณ์การทำงาน	น้อยกว่า 5 ปี	28	9.36	37	12.25	65	10.82
	5 – 9 ปี	22	7.36	54	17.88	76	12.65
	10 – 14 ปี	56	18.73	61	20.19	117	19.47
	15 – 19 ปี	43	14.38	56	18.54	99	16.47
	20 ปีขึ้นไป	150	50.17	94	31.12	244	40.60
วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี	142	47.49	168	55.62	310	51.58
	ปริญญาโท	153	51.17	134	44.37	287	47.75
	ปริญญาเอก	2	0.67	-	-	2	0.33
กลุ่มสาระการเรียนรู้	ภาษาไทย	25	8.36	50	16.56	75	12.48
	วิทยาศาสตร์	26	8.70	58	19.21	84	13.98
	คณิตศาสตร์	30	10.03	19	6.29	49	8.15
	สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	30	10.03	66	21.85	96	15.97
	ภาษาต่างประเทศ	28	9.36	35	11.59	63	10.48
	สุขศึกษา พลศึกษา	27	9.03	32	10.60	59	9.82
	ศิลปะ	24	8.03	16	5.30	40	6.66
	การงานอาชีพและเทคโนโลยี	24	8.03	19	6.29	43	7.15

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.1 ต่อ

สถานภาพ		ผู้บริหาร (n_1= 299)		ครู (n_2= 302)		รวม (n_t = 601)	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับชั้นที่สอน	มัธยมศึกษาปีที่ 1	29	9.70	47	15.56	76	12.65
	มัธยมศึกษาปีที่ 2	37	12.37	50	16.56	87	14.48
	มัธยมศึกษาปีที่ 3	44	14.72	61	20.20	105	17.47
	มัธยมศึกษาปีที่ 4	47	15.72	53	17.55	100	16.64
	มัธยมศึกษาปีที่ 5	30	10.03	51	16.89	81	13.48
	มัธยมศึกษาปีที่ 6	29	9.70	38	12.58	67	11.15
การเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องการจัดการความรู้	ไม่เคย	61	20.40	65	21.52	126	20.97
	เคย	238	79.60	237	78.48	475	79.03
ความเข้าใจเรื่องการจัดการความรู้	น้อยที่สุด	-	-	1	0.33	1	0.17
	น้อย	33	11.04	28	9.27	61	10.15
	ปานกลาง	131	43.81	126	41.72	257	42.76
	มาก	88	29.43	128	42.38	216	35.94
	มากที่สุด	47	15.72	19	6.29	66	10.98

จากตารางที่ 4.1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจำแนกตามกลุ่มประชากร คือ ผู้บริหาร และครู โดยนำเสนอในภาพรวมดังนี้

1. เพศ

ในภาพรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง คิดเป็น ร้อยละ 62.56 เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 37.44

ข้อมูลผู้บริหาร เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.87 เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 40.13 ส่วนครูเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 65.23 เป็นเพศชาย คิดเป็น ร้อยละ 34.77

2. อายุ

ในภาพรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุ 50 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 30.78 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 35–39 ปี คิดเป็น ร้อยละ 27.12

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุ 50 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 30.43 รองลงมา คือ มีอายุระหว่าง 35 – 39 ปี คิดเป็น ร้อยละ 27.76

ข้อมูลครู พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุ 50 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 31.13 รองลงมา คือ มีอายุระหว่าง 35 – 39 ปี คิดเป็น ร้อยละ 26.49

3. ประสบการณ์การทำงาน

ในภาพรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์การทำงาน มากกว่า 20 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 40.60 รองลงมาคือ มีประสบการณ์การทำงาน ระหว่าง 10 – 14 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.47

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์การทำงาน มากกว่า 20 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 50.17 รองลงมาคือ มีประสบการณ์การทำงาน ระหว่าง 10 – 14 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.73

ข้อมูลครู พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์การทำงาน มากกว่า20 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 31.13 รองลงมาคือ มีประสบการณ์การทำงาน ระหว่าง 10 – 14 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.20

4. วุฒิการศึกษา

ในภาพรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี คิดเป็น ร้อยละ 51.58 รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท คิดเป็น ร้อยละ 47.75

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท คิดเป็น ร้อยละ 51.17 รองลงมาคือ ปริญญาตรี คิดเป็น ร้อยละ 47.49

ข้อมูลครู พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี คิดเป็น ร้อยละ 55.62 รองลงมาคือ ปริญญาโท คิดเป็น ร้อยละ 44.37

5. กลุ่มสาระการเรียนรู้ของครู

ในภาพรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสอนอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คิดเป็น ร้อยละ 15.97 รองลงมา คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 13.98

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสอนอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คิดเป็น ร้อยละ 10.03 เท่ากัน รองลงมา คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ คิดเป็น ร้อยละ 9.36

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ข้อมูลครู พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสอนอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คิดเป็น ร้อยละ 21.85 รองลงมา คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คิดเป็น ร้อยละ 19.21

6. ระดับชั้นที่สอน

ในภาพรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็น ร้อยละ 17.47 รองลงมาคือ สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็น ร้อยละ 16.64

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสอนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็น ร้อยละ 15.72 รองลงมา คือ สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็น ร้อยละ 14.72

ข้อมูลครู พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็น ร้อยละ 20.20 รองลงมาคือ สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็น ร้อยละ 17.55

7. การเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องการจัดการความรู้

ในภาพรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เคยเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องการจัดการความรู้ คิดเป็น ร้อยละ 79.03 สำหรับผู้บริหาร พบว่า เคยเข้ารับการฝึกอบรม คิดเป็น ร้อยละ 79.60ในขณะที่ครูเคยเข้ารับการฝึกอบรม คิดเป็น ร้อยละ 78.48

8. ความเข้าใจเรื่องการจัดการความรู้

ในภาพรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจเรื่องการจัดการความรู้อยู่ระดับปานกลาง คิดเป็น ร้อยละ 42.76 สำหรับผู้บริหาร พบว่า มีความเข้าใจเรื่องการจัดการความรู้ระดับปานกลาง คิดเป็น ร้อยละ 43.81 รองลงมา คือ เข้าใจในเรื่องการจัดการความรู้ระดับมาก คิดเป็น ร้อยละ 29.43 ในขณะที่ครูมีความเข้าใจเรื่องการจัดการความรู้อยู่ระดับมาก คิดเป็น ร้อยละ 42.38 รองลงมา คือ เข้าใจในเรื่องการจัดการความรู้ระดับปานกลาง คิดเป็น ร้อยละ 41.72

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการความรู้ของครู

1. การแสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition)

ตารางที่ 4. 2 การกำหนดความรู้และเกณฑ์การกำหนดความรู้ที่ต้องการแสวงหา

การกำหนดสิ่งที่ครูต้องแสวงหาความรู้	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ไม่มีการกำหนด	6	2.01	22	7.28	28	4.66
- มีการกำหนด	293	97.99	280	92.72	573	95.34
สถานศึกษากำหนดสิ่งที่ครูต้องแสวงหาความรู้โดยใช้เกณฑ์	(n_1=293)		(n_2=280)		(n_t =573)	
- นโยบาย	252	86.01	227	81.07	479	83.60
- ลักษณะงานที่ครูต้องปฏิบัติ	244	83.28	258	92.14	502	87.61
- สมรรถนะการทำงานหรือความเชี่ยวชาญของครูแต่ละคน	144	49.15	131	46.79	275	47.99

จากตารางที่ 4.2 ในภาพรวม พบว่า สถานศึกษามีการกำหนดสิ่งที่ครูต้องแสวงหาความรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 95.34 และเกณฑ์ที่นำมาใช้กำหนดสิ่งที่ครูต้องแสวงหาความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ลักษณะงานที่ครูต้องปฏิบัติ คิดเป็น ร้อยละ 87.61 และนโยบายของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 83.59

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า มีการกำหนดสิ่งที่ครูต้องแสวงหาความรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 97.99 ส่วนเกณฑ์ที่นำมาใช้กำหนดสิ่งที่ครูต้องแสวงหาความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ นโยบายของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 86.00 และลักษณะงานที่ครูต้องปฏิบัติ คิดเป็น ร้อยละ 83.27 ตามลำดับ

ข้อมูลครู พบว่า บุคลากรของข้อมูลครู ทราบว่ามีการกำหนดสิ่งที่ครูต้องแสวงหาความรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 92.71 ส่วนเกณฑ์ที่นำมาใช้กำหนดสิ่งที่ครูต้องแสวงหาความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ลักษณะงานที่ครูต้องปฏิบัติ คิดเป็น ร้อยละ 92.14 และนโยบายของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 86.00 ตามลำดับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4. 3 วิธีการกำหนดองค์ความรู้ที่สถานศึกษาต้องการแสวงหา

วิธีการกำหนดองค์ความรู้ที่สถานศึกษาต้องการแสวงหา	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- กำหนดความรู้ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา	220	73.58	195	64.57	415	69.05
- จัดข้อมูลครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	177	59.20	129	42.72	306	50.92
- ใช้กระบวนการสอนงานหรือการนิเทศการสอน	286	95.65	280	92.72	566	94.18
- มีการจัดทำฐานข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานของครู	196	65.55	191	63.25	387	64.39
- การจัดผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาด้านการจัดการความรู้	118	39.46	133	44.04	251	41.76
- มีคณะกรรมการด้านการจัดการความรู้ในสถานศึกษา	79	26.42	84	27.81	163	27.12

จากตารางที่ 4.3 ในภาพรวม พบว่า วิธีการกำหนดองค์ความรู้ที่สถานศึกษาต้องการแสวงหาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การใช้กระบวนการสอนงานหรือการนิเทศการสอน คิดเป็น ร้อยละ 94.18 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การกำหนดความรู้ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 69.05 และการจัดทำฐานข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานของครู คิดเป็น ร้อยละ 64.39 ตามลำดับ ส่วนวิธีที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การมีคณะกรรมการด้านการจัดการความรู้ในสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 27.12

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า พบว่า วิธีการกำหนดองค์ความรู้ที่สถานศึกษาต้องการแสวงหาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การใช้กระบวนการสอนงานหรือการนิเทศการสอน คิดเป็น ร้อยละ 95.65 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การกำหนดความรู้ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 73.58 และการจัดทำฐานข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานของครู คิดเป็น ร้อยละ 65.55 ตามลำดับ ส่วนวิธีที่นำมาใช้น้อยที่สุด คือ การมีคณะกรรมการด้านการจัดการความรู้ในสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 26.42

ข้อมูลครู พบว่า วิธีการกำหนดองค์ความรู้ที่สถานศึกษาต้องการแสวงหาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การใช้กระบวนการสอนงานหรือการนิเทศการสอน คิดเป็น ร้อยละ 92.72 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การกำหนดความรู้ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของ

สถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 64.57 และการจัดทำฐานข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานของครู คิดเป็น ร้อยละ 63.25 ตามลำดับ ส่วนวิธีที่นำมาใช้น้อยที่สุด คือ การมีคณะกรรมการด้านการจัดการความรู้ในสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 27.81

ตารางที่ 4. 4 การเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

การเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของสถานศึกษา	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ไม่มี	3	1.00	25	8.28	28	4.66
- มี	296	99.00	277	91.72	573	95.34
ครูมีส่วนร่วมในลักษณะ	(n_1 = 296)		(n_2 = 277)		(n_t = 573)	
- การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของการจัดการความรู้ของสถานศึกษา	158	53.38	161	58.12	319	55.67
- การร่วมคิด ร่วมวางแผน การกำหนดความรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	268	90.54	261	94.22	529	92.32

จากตารางที่ 4.4 ในภาพรวม พบว่า การเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 95.34 โดยมีลักษณะของการมีส่วนร่วมที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การร่วมคิด ร่วมวางแผนการกำหนดความรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็น ร้อยละ 92.32 ส่วนลักษณะของการมีส่วนร่วมที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของการจัดการความรู้ของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 55.67

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า การเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 99.00 โดยลักษณะของการมีส่วนร่วมที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การร่วมคิด ร่วมวางแผนการกำหนดความรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็น ร้อยละ 90.54 ส่วนลักษณะของการมีส่วนร่วมที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของการจัดการความรู้ของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 53.38

ข้อมูลครู พบว่า พบว่า การเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 91.72 โดยมีลักษณะ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ของการมีส่วนร่วมที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การร่วมคิด ร่วมวางแผนการกำหนดความรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็น ร้อยละ 94.22 ส่วนลักษณะของการมีส่วนร่วมที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของการจัดการความรู้ของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 58.12

ตารางที่ 4. 5 การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการแสวงหาความรู้ใหม่

การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการแสวงหาความรู้ใหม่	ผู้บริหาร (n_1 =299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ไม่มี	-	-	2	0.66	2	0.33
- มี	299	100	300	99.34	599	99.67
การดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูแสวงหาความรู้ใหม่ๆ	(n_1=299)		(n_2= 300)		(n_t = 599)	
- ส่งเสริมให้ครูได้แสวงหาความรู้อย่างอิสระจากแหล่งความรู้ต่างๆเพื่อนำมาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา	264	88.29	270	90.00	534	89.15
- มีทุนสนับสนุนเพื่อพัฒนาความรู้ที่ครูต้องการ	153	51.17	181	60.33	334	55.76
- สนับสนุนสื่อและเอกสารสำหรับครูในการศึกษาค้นคว้า	234	78.26	208	69.33	442	73.79
- สนับสนุนให้ครูเข้าร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การฝึกอบรม สัมมนา การประชุมทางวิชาการ	290	96.99	260	86.66	550	91.82
- สนับสนุนให้ครูทำผลงานทางวิชาการเพื่อพัฒนา	237	79.26	156	52.00	393	65.61
- จัดหาวิทยากรที่มีความชำนาญมาพัฒนาทักษะให้แก่ครู	241	80.60	216	72.00	457	76.29

จากตารางที่ 4.5 ในภาพรวม พบว่า สถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการแสวงหาความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 99.67 โดยวิธีที่สถานศึกษานำมาใช้ในการดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูแสวงหาความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 91.82 และการส่งเสริมให้ครูแสวงหาความรู้อย่างอิสระจากแหล่งความรู้ต่างๆเพื่อนำมาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา คิดเป็น ร้อยละ 89.15 ตามลำดับ รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การจัดหาวิทยากรที่มีความชำนาญมาพัฒนาทักษะให้แก่ครู คิดเป็น ร้อยละ 76.29 การสนับสนุนสื่อและเอกสารสำหรับครูในการศึกษา

ค้นคว้า คิดเป็น ร้อยละ 73.79 และการสนับสนุนให้ครูทำผลงานทางวิชาการเพื่อพัฒนา คิดเป็น ร้อยละ 65.61 ส่วนวิธีที่สถานศึกษานำมาใช้ในการดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูแสวงหาความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การให้ทุนสนับสนุนเพื่อพัฒนาความรู้ที่ครูต้องการ คิดเป็น ร้อยละ 55.76

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า สถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการแสวงหาความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 100 โดยวิธีที่สถานศึกษานำมาใช้ในการดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูแสวงหาความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 96.99 การส่งเสริมให้ครูแสวงหาความรู้อย่างอิสระจากแหล่งความรู้ต่างๆเพื่อนำมาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา คิดเป็น ร้อยละ 88.29 และการจัดหาวิทยากรที่มีความชำนาญมาพัฒนาทักษะให้แก่ครู คิดเป็น ร้อยละ 80.60 ตามลำดับ รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การสนับสนุนให้ครูทำผลงานทางวิชาการเพื่อพัฒนา คิดเป็น ร้อยละ 79.26 และการสนับสนุนสื่อและเอกสารสำหรับครูในการศึกษาค้นคว้า คิดเป็น ร้อยละ 78.26 ตามลำดับ

ข้อมูลครู พบว่า สถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการแสวงหาความรู้ใหม่ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 99.34 โดยวิธีที่สถานศึกษานำมาใช้ในการดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูแสวงหาความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การส่งเสริมให้ครูแสวงหาความรู้อย่างอิสระจากแหล่งความรู้ต่างๆเพื่อนำมาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา คิดเป็น ร้อยละ 90.00 และการสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 86.66 ตามลำดับ รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การจัดหาวิทยากรที่มีความชำนาญมาพัฒนาทักษะให้แก่ครู คิดเป็น ร้อยละ 72.00 การสนับสนุนสื่อและเอกสารสำหรับครูในการศึกษาค้นคว้า คิดเป็น ร้อยละ 69.33 และมีทุนสนับสนุนเพื่อพัฒนาความรู้ที่ครูต้องการ คิดเป็น ร้อยละ 60.33 ส่วนวิธีที่สถานศึกษานำมาใช้ในการดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูแสวงหาความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การให้ทุนสนับสนุนเพื่อพัฒนาความรู้ที่ครูต้องการ คิดเป็น ร้อยละ 60.33

ข้อน่าสังเกต คือ จากข้อมูลผู้บริหาร พบว่า วิธีที่สถานศึกษานำมาใช้ในการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูแสวงหาความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การสนับสนุนให้ครูทำผลงานทางวิชาการเพื่อพัฒนา ในขณะที่ครู เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4. 6 วิธีการแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายในสถานศึกษา

วิธีการแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายในสถานศึกษา	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- การเรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อให้ได้ประสบการณ์ตรง	238	79.60	254	84.11	492	81.86
- การเข้าร่วมสัมมนาที่สถานศึกษาจัดขึ้น	250	83.61	276	91.39	526	87.52
- การเข้ารับฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆที่สถานศึกษาจัดขึ้น	275	91.97	241	79.80	516	85.86
- สอบถามจากผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญในสถานศึกษา	202	67.56	175	57.95	377	62.73
- การสอนงานของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้	212	70.90	198	65.56	410	68.22
- การเยี่ยมชมนิทรรศการเพื่อแสดงผลงานของครูหรือหน่วยงานภายใน	201	62.22	114	37.75	315	52.41
- การได้รับโอกาสให้ปฏิบัติข้ามสายงาน	155	51.84	91	30.13	246	40.93
- สืบค้นความรู้จากระบบเครือข่ายอินทราเน็ตภายในสถานศึกษา	256	85.62	202	66.89	458	76.21
- การเข้าร่วมสนทนากับครูภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	220	73.58	223	73.84	443	73.71

จากตารางที่ 4.6 ในภาพรวม พบว่า วิธีการแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การเข้าร่วมสัมมนาที่สถานศึกษาจัดขึ้น คิดเป็น ร้อยละ 87.52 การเข้ารับฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆที่สถานศึกษาจัดขึ้น คิดเป็น ร้อยละ 85.86 และการเรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อให้ได้ประสบการณ์ตรง คิดเป็น ร้อยละ 81.86 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การสืบค้นความรู้จากระบบเครือข่ายอินทราเน็ตภายในสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 76.21 การเข้าร่วมสนทนากับครูภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น คิดเป็น ร้อยละ 73.71 การสอนงานของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 68.22 และสอบถามจากผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญในสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 62.73 ส่วนวิธีที่ครูใช้แสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด คือ การได้รับโอกาสให้ปฏิบัติข้ามสายงาน คิดเป็น ร้อยละ 40.93

จากข้อมูลผู้บริหาร พบว่า วิธีที่ครูใช้แสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การเข้ารับฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆที่สถานศึกษาจัดขึ้น คิดเป็น ร้อยละ 91.97 การสืบค้นความรู้จากระบบเครือข่ายอินทราเน็ตภายในสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 85.62 การเข้าร่วมสัมมนาที่สถานศึกษาจัดขึ้น คิดเป็น ร้อยละ 83.61 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การเรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อให้ได้ประสบการณ์ตรง คิดเป็น ร้อยละ 79.60 การเข้าร่วมสนทนากับครูภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น คิดเป็น ร้อยละ 73.58 การสอนงานของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 70.90 สอบถามจากผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญในสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 67.56 และการเยี่ยมชมนิทรรศการเพื่อแสดงผลงานของครูหรือหน่วยงานภายใน คิดเป็น ร้อยละ 62.22 ตามลำดับ

จากข้อมูลครู พบว่า วิธีที่ครูใช้ในการแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การเข้าร่วมสัมมนาที่สถานศึกษาจัดขึ้น คิดเป็น ร้อยละ 91.39 และการเรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อให้ได้ประสบการณ์ตรง คิดเป็น ร้อยละ 84.10 ตามลำดับ รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การเข้ารับฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆที่สถานศึกษาจัดขึ้น คิดเป็น ร้อยละ 79.80 การเข้าร่วมสนทนากับครูภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น คิดเป็น ร้อยละ 73.84 การสืบค้นความรู้จากระบบเครือข่ายอินทราเน็ตภายในสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 66.89 และการสอนงานของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 65.56 ตามลำดับ ส่วนวิธีที่ครูใช้แสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด คือ การเยี่ยมชมนิทรรศการเพื่อแสดงผลงานของครูหรือหน่วยงานภายใน คิดเป็น ร้อยละ 37.75 และการได้รับโอกาสให้ปฏิบัติข้ามสายงาน คิดเป็น ร้อยละ 30.13 ตามลำดับ

ข้อน่าสังเกต คือ จากข้อมูลผู้บริหาร พบว่า วิธีที่ครูใช้ในการแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติในระดับมาก คือ การเยี่ยมชมนิทรรศการเพื่อแสดงผลงานของครูหรือหน่วยงานภายใน และการสอบถามจากผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญในสถานศึกษา ในขณะที่ครูเห็นว่า มีการปฏิบัติในระดับน้อย

ตารางที่ 4. 7 วิธีการแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายนอกสถานศึกษา

วิธีการแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายนอกสถานศึกษา	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- การศึกษาต่อ	156	52.17	205	67.88	361	60.07
- การศึกษาดูงานนอกสถานที่	253	84.62	233	77.15	486	80.87
- การเข้ารับการฝึกอบรมนอกสถานที่ที่จัดโดยหน่วยงานอื่น	275	91.97	254	84.11	529	88.02
- การเข้าร่วมสัมมนานอกสถานที่ที่จัดโดยหน่วยงานอื่น	277	92.64	224	74.17	501	83.36
- วิธีการเปรียบเทียบมาตรฐาน (Benchmarking) จากสถานศึกษาอื่น	140	46.82	56	18.54	196	32.61
- การศึกษาข้อมูลจากสื่อต่างๆ ทั้งทางหนังสือพิมพ์ บทความ วิทยุ โทรทัศน์ อินเตอร์เน็ต เป็นต้น	271	90.64	229	75.83	500	83.19

จากตารางที่ 4.7 ในภาพรวม พบว่า วิธีการที่ครูใช้แสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายนอกสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การเข้ารับการฝึกอบรมนอกสถานที่ที่จัดโดยหน่วยงานอื่น คิดเป็น ร้อยละ 88.02 การเข้าร่วมสัมมนานอกสถานที่ที่จัดโดยหน่วยงานอื่น คิดเป็น ร้อยละ 83.36 การศึกษาข้อมูลจากสื่อต่างๆ คิดเป็น ร้อยละ 83.19 และการศึกษาดูงานนอกสถานที่ คิดเป็น ร้อยละ 80.87 ตามลำดับ รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การศึกษาต่อ คิดเป็น ร้อยละ 60.07 ส่วนวิธีการที่ครูใช้แสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายนอกสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด คือ วิธีการเปรียบเทียบมาตรฐาน (Benchmarking) จากสถานศึกษาอื่น คิดเป็น ร้อยละ 32.61

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า วิธีที่ครูใช้แสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายนอกสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การเข้าร่วมสัมมนานอกสถานที่ที่จัดโดยหน่วยงานอื่น คิดเป็น ร้อยละ 92.64 การเข้ารับการฝึกอบรมนอกสถานที่ที่จัดโดยหน่วยงานอื่น คิดเป็น ร้อยละ 91.97 การศึกษาข้อมูลจากสื่อต่างๆ คิดเป็น ร้อยละ 90.64 และการศึกษาดูงานนอกสถานที่ คิดเป็น ร้อยละ 84.62 ตามลำดับ ส่วนวิธีการที่ครูใช้แสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายนอกสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด คือ วิธีการเปรียบเทียบมาตรฐาน (Benchmarking) จากสถานศึกษาอื่น คิดเป็นร้อยละ 46.82

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ข้อมูลครู พบว่า วิธีที่ครูใช้แสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายนอกสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การเข้ารับการฝึกอบรมนอกสถานที่ที่จัดโดยหน่วยงานอื่น คิดเป็นร้อยละ 84.10 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 77.15 การศึกษาข้อมูลจากสื่อต่างๆ ทั้งทางหนังสือพิมพ์ บทความ วิทยุ โทรทัศน์ อินเตอร์เน็ต เป็นต้น คิดเป็น ร้อยละ 75.83 การเข้าร่วมสัมมนานอกสถานที่ที่จัดโดยหน่วยงานอื่น คิดเป็น ร้อยละ 74.17 และการศึกษาต่อ คิดเป็น ร้อยละ 67.88 ตามลำดับ ส่วนวิธีการที่ครูใช้แสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายนอกสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด คือ วิธีการเปรียบเทียบมาตรฐาน (Benchmarking) จากสถานศึกษาอื่น คิดเป็นร้อยละ 18.54

ตารางที่ 4. 8 สถานศึกษามีผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาให้คำแนะนำหรือให้ความรู้กับครู

การมีผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาให้คำแนะนำหรือให้ความรู้กับครู	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ไม่มี	3	1.00	19	6.29	22	3.66
- มี	296	99.00	283	93.70	579	96.33
ลักษณะของการให้ความรู้	(n_1= 296)		(n_2 = 283)		(n_t = 579)	
- การอบรม	288	97.30	268	94.69	556	96.02
- การสัมมนา	213	71.95	208	73.49	421	72.71
- เป็นที่ปรึกษา	139	46.95	127	44.87	266	45.94
- เชิญมาเป็นวิทยากรบรรยายพิเศษ	267	90.20	239	84.45	506	87.39

จากตารางที่ 4.8 ในภาพรวม พบว่า สถานศึกษามีผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาให้คำแนะนำหรือให้ความรู้กับครู มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 96.34 โดยมีลักษณะของการให้ความรู้ คือ การอบรม คิดเป็น ร้อยละ 96.03 และเชิญมาเป็นวิทยากรบรรยายพิเศษ คิดเป็น ร้อยละ 87.39 ตามลำดับ รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การสัมมนา คิดเป็น ร้อยละ 72.71 ส่วนลักษณะการให้ความรู้ของผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ เป็นที่ปรึกษา คิดเป็น ร้อยละ 45.94

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า สถานศึกษามีผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาให้คำแนะนำหรือให้ความรู้กับครู มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 99.00 โดยลักษณะของการให้ความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การอบรม คิดเป็น ร้อยละ 97.30 และเชิญมาเป็นวิทยากรบรรยายพิเศษ คิดเป็น ร้อยละ 90.20 ตามลำดับ รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การสัมมนา คิดเป็น ร้อยละ 71.96 ส่วนลักษณะการให้ความรู้ของผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ เป็นที่ปรึกษา คิดเป็น ร้อยละ 46.96

ข้อมูลครู พบว่า สถานศึกษามีผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาให้คำแนะนำหรือให้ความรู้กับครู มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 93.71 โดยลักษณะของการให้ความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การอบรม ร้อยละ 94.70 และเชิญมาเป็นวิทยากรบรรยายพิเศษ ร้อยละ 84.45 ตามลำดับ รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การสัมมนา ร้อยละ 73.50 ส่วนลักษณะการให้ความรู้ของผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ เป็นที่ปรึกษา คิดเป็น ร้อยละ 44.88

ตารางที่ 4. 9 สิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีที่ครูใช้ในการแสวงหาความรู้และการใช้เวลาโดยเฉลี่ยในการแสวงหาความรู้ทั้งจากภายในและภายนอกสถานศึกษาของครู (ชั่วโมง/ สัปดาห์)

สิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีที่ครูใช้ในการแสวงหาความรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ห้องสมุดของสถานศึกษา	285	95.32	267	88.41	552	91.85
- ห้องสมุดของกลุ่มสาระการเรียนรู้	37	12.37	47	15.56	84	13.98
- E-learning	181	60.54	154	50.99	335	55.74
- เครือข่ายอินเตอร์เน็ต	272	90.97	257	85.10	529	88.02
- อินทราเน็ตภายในสถานศึกษา	178	59.53	179	59.27	357	59.40
- ฐานข้อมูลภายในสถานศึกษา	160	53.51	131	43.37	291	48.42
- คู่มือการปฏิบัติงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้	173	57.86	160	52.98	333	55.41
- คู่มือการปฏิบัติงานของสถานศึกษา	250	83.61	150	49.67	400	66.56
เวลาโดยเฉลี่ยในการแสวงหาความรู้ (ชั่วโมง/สัปดาห์)	(n_1 = 299)		(n_2 = 302)		(n_t = 601)	
- น้อยกว่า 2 ชั่วโมง/สัปดาห์	38	12.71	36	11.92	74	12.31
- 2 – 4 ชั่วโมง/สัปดาห์	156	52.17	145	48.01	301	50.08
- 5 – 9 ชั่วโมง/สัปดาห์	71	23.75	75	24.83	146	24.29
- 10 ชั่วโมง /สัปดาห์ขึ้นไป	34	11.37	46	15.23	80	13.31

จากตารางที่ 4.9 ในภาพรวม พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีที่ครูใช้ในการแสวงหาความรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ห้องสมุดของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 91.85 และเครือข่ายอินเตอร์เน็ต คิดเป็น ร้อยละ 88.02 ตามลำดับ รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ คู่มือการปฏิบัติงานของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 66.56 ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีที่ครูใช้ในการแสวงหาความรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ห้องสมุดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 13.98

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

จากข้อมูลผู้บริหาร พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีที่ครูใช้ในการแสวงหาความรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ห้องสมุดของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 95.32 เครือข่ายอินเตอร์เน็ต คิดเป็น ร้อยละ 90.97 และคู่มือการปฏิบัติงานของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 83.61 ตามลำดับ รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ E-learning คิดเป็น ร้อยละ 60.54 ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีที่ครูใช้ในการแสวงหาความรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ห้องสมุดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 12.37

ข้อมูลครู พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีที่ครูใช้ในการแสวงหาความรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ห้องสมุดของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 88.41 และเครือข่ายอินเตอร์เน็ต คิดเป็น ร้อยละ 85.10 ตามลำดับ ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีที่ครูใช้ในการแสวงหาความรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ห้องสมุดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 15.56

ข้อน่าสังเกต จากข้อมูลผู้บริหาร พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีที่ครูใช้ในการแสวงหาความรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ คู่มือการปฏิบัติงานของสถานศึกษา และ E-learning ในขณะที่ครู เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

สำหรับการใช้เวลาในการแสวงหาความรู้ จากภาพรวม พบว่า ครูใช้เวลาโดยเฉลี่ยในการแสวงหาความรู้ทั้งจากภายในและภายนอกสถานศึกษา ประมาณ 2 – 4 ชั่วโมง/สัปดาห์ คิดเป็น ร้อยละ 50.08 รองลงมาคือ ประมาณ 5 – 9 ชั่วโมง/สัปดาห์ คิดเป็น ร้อยละ 24.29

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า ครูใช้เวลาโดยเฉลี่ยในการแสวงหาความรู้ทั้งจากภายในและภายนอกสถานศึกษา ประมาณ 2 – 4 ชั่วโมง/สัปดาห์ คิดเป็น ร้อยละ 52.17 รองลงมา คือ ประมาณ 5–9 ชั่วโมง/สัปดาห์ คิดเป็น ร้อยละ 23.74

ข้อมูลครู พบว่า ครูใช้เวลาโดยเฉลี่ยในการแสวงหาความรู้ทั้งจากภายในและภายนอกสถานศึกษา ประมาณ 2 – 4 ชั่วโมง/สัปดาห์ คิดเป็น ร้อยละ 48.01 รองลงมาคือ ประมาณ 5 – 9 ชั่วโมง/สัปดาห์ คิดเป็น ร้อยละ 24.83

2. การสร้างความรู้ (Knowledge Creation)

ตารางที่ 4. 10 การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสร้างสรรค์ความรู้ใหม่

การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสร้างสรรค์ความรู้ใหม่	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- มีคณะกรรมการและผู้ที่รับผิดชอบด้านการจัดการความรู้ในสถานศึกษา	92	30.77	146	48.34	238	39.60
- สร้างบรรยากาศที่ดีในกิจกรรมการสร้างความรู้	178	59.53	181	59.93	359	59.73
- สร้างแรงจูงใจให้ครูสร้างสรรค์ความรู้ใหม่โดยมีการให้รางวัล/ของขวัญ/การยกย่องชมเชยแก่กลุ่มสาระการเรียนรู้หรือครูที่สามารถสร้างองค์ความรู้หรือนวัตกรรมใหม่	259	86.62	194	64.24	453	75.37
- การอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการสอนอย่างทั่วถึง	253	84.62	231	76.49	484	80.53
- จัดระบบข้อมูลสารสนเทศและกระตุ้นให้ครูใช้สารสนเทศในการสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา	203	67.89	153	50.66	356	59.23
- มีแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของครู	152	50.84	151	50.00	303	50.42
- กระตุ้นให้ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมผนวกกับการนำบริบทและภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้	241	80.60	175	57.95	416	69.22

จากตารางที่ 4.10 ในภาพรวม พบว่า การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีการอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการสอนอย่างทั่วถึง คิดเป็น ร้อยละ 80.53 รองลงมา พบว่ามีการปฏิบัติในระดับมาก คือ การสร้างแรงจูงใจให้ครูสร้างสรรค์ความรู้ใหม่โดยมีการให้รางวัล/ของขวัญ/การยกย่องชมเชยแก่กลุ่มสาระการเรียนรู้หรือครูที่สามารถสร้างองค์ความรู้หรือนวัตกรรมใหม่ได้ คิดเป็น ร้อยละ 75.37 และการกระตุ้นให้ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมผนวกกับการนำบริบทและภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 69.21 ตามลำดับ ส่วนการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ มีคณะกรรมการและผู้ที่รับผิดชอบด้านการจัดการความรู้ในสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 39.60

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การสร้างแรงจูงใจให้ครูสร้างสรรค์ความรู้ใหม่โดยมีการให้รางวัล/ของขวัญ/การยกย่องชมเชยแก่กลุ่มสาระการเรียนรู้หรือครูที่สามารถสร้างองค์ความรู้หรือนวัตกรรมใหม่ได้ คิดเป็น ร้อยละ 86.62 การอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการสอนอย่างทั่วถึง คิดเป็น ร้อยละ 84.62 และการกระตุ้นให้ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมผนวกกับการนำบริบทและภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 80.60 ตามลำดับ รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและกระตุ้นให้ครูใช้สารสนเทศในการสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 67.89 ส่วนการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด คือ การมีคณะกรรมการและผู้ที่รับผิดชอบด้านการจัดการความรู้ในสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 30.77

ข้อมูลครู พบว่า การส่งเสริมสนับสนุนของสถานศึกษาให้ครูสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการสอนอย่างทั่วถึง คิดเป็น ร้อยละ 76.49 และสร้างแรงจูงใจให้ครูสร้างสรรค์ความรู้ใหม่โดยมีการให้รางวัล/ของขวัญ/การยกย่องชมเชยแก่กลุ่มสาระการเรียนรู้หรือครูที่สามารถสร้างองค์ความรู้หรือนวัตกรรมใหม่ได้ คิดเป็น ร้อยละ 64.24 ตามลำดับ ส่วนการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ สร้างบรรยากาศที่ดีในกิจกรรมการสร้างความรู้ คิดเป็น ร้อยละ 59.93 การกระตุ้นให้ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมผนวกกับการนำบริบทและภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 57.95 จัดระบบข้อมูลสารสนเทศและกระตุ้นให้ครูใช้สารสนเทศในการสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 50.66 มีแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของครู คิดเป็น ร้อยละ 50 และมีคณะกรรมการและผู้ที่รับผิดชอบด้านการจัดการความรู้ในสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 48.34 ตามลำดับ

ข้อน่าสังเกต ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า การส่งเสริมสนับสนุนของสถานศึกษาให้ครูสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การกระตุ้นให้ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมผนวกกับการนำบริบทและภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ และ จัดระบบข้อมูลสารสนเทศและกระตุ้นให้ครูใช้สารสนเทศในการสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ในขณะที่ครู เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4. 11 กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสร้างความรู้ใหม่

กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสร้างความรู้ใหม่	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- การจัดกิจกรรมเพื่อระดมความคิดเห็นภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้	149	49.83	158	52.31	307	51.08
- การจัดโครงการพัฒนาความรู้ ทักษะในการปฏิบัติงานภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้	188	62.88	201	66.56	389	64.72
- ให้ทุนการศึกษา	73	24.41	147	48.68	220	36.61
- ให้ทุนการวิจัยในชั้นเรียน	48	16.05	88	29.14	136	22.63
- จัดให้มีการรวบรวมข้อมูลของครูที่มีความชำนาญในด้านต่างๆภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้	180	60.20	140	46.36	320	53.24
- เปิดโอกาสให้ครูได้แสดงผลงานและนำเสนอความคิดเห็นใหม่ๆให้กับครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้	256	85.62	173	57.28	429	71.38

จากตารางที่ 4.11 ในภาพรวม พบว่า กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงผลงานและนำเสนอความคิดเห็นใหม่ๆให้กับครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 71.38 และการจัดโครงการพัฒนาความรู้ทักษะในการปฏิบัติงานภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 64.73 ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ให้ทุนการศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 36.61 และให้ทุนการวิจัยในชั้นเรียน คิดเป็น ร้อยละ 22.63 ตามลำดับ

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีการเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงผลงานและนำเสนอความคิดเห็นใหม่ๆให้กับครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 85.62 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การจัดโครงการพัฒนาความรู้ ทักษะในการปฏิบัติงานภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 62.88 และจัดให้มีการรวบรวมข้อมูลของครูที่มีความชำนาญในด้านต่างๆภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ คิดเป็น ร้อยละ 60.20 ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ให้ทุนการศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 24.41 และให้ทุนการวิจัยในชั้นเรียน คิดเป็น ร้อยละ 16.05 ตามลำดับ

ข้อมูลครู พบว่า กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ มีการจัดโครงการพัฒนาความรู้ ทักษะในการปฏิบัติงานภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 66.56 ส่วนกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ให้ทุนการวิจัยในชั้นเรียน คิดเป็น ร้อยละ 29.14

ข้อน่าสังเกต คือ จากข้อมูลผู้บริหาร พบว่า กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงผลงานและนำเสนอความคิดเห็นใหม่ๆให้กับครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และจัดให้มีการรวบรวมข้อมูลของครูที่มีความชำนาญในด้านต่างๆภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ ในขณะที่ครู เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4. 12 วิธีที่ครูนำมาใช้เพื่อสร้างความรู้ใหม่

วิธีที่ครูนำมาใช้เพื่อสร้างความรู้ใหม่	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- การอ่านและการค้นคว้าแล้วนำมาสังเคราะห์ความรู้ที่มีอยู่เป็นความรู้ใหม่	223	74.58	226	74.83	449	74.71
- ประสบการณ์การสอน/การแก้ปัญหาในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ	213	71.24	234	77.48	447	74.38
- การวิจัยในชั้นเรียน	270	90.30	249	82.45	519	86.36
- การทดลองปฏิบัติ	177	59.20	156	51.66	333	55.41
- การพัฒนา/ปรับปรุงแนวคิด	172	57.53	141	46.69	313	52.08
- การนิเทศสอนงานของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	268	89.63	230	76.16	498	82.86
- การเข้ารับอบรมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	269	89.97	240	79.47	509	84.69
- การทำงานร่วมกันภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้	223	74.58	205	67.88	428	71.21
- เครือข่าย IT ภายในสถานศึกษา เช่น LAN อินทราเน็ต เป็นต้น	167	55.85	123	40.73	290	48.25

จากตารางที่ 4.12 ในภาพรวม พบว่า วิธีที่ครูนำมาใช้เพื่อสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การวิจัยในชั้นเรียน คิดเป็น ร้อยละ 86.36 การเข้ารับอบรมทั้งภายในและ

ภายนอกสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 84.69 และการนิเทศสอนงานของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 82.86 ตามลำดับ

รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การอ่านและการค้นคว้าแล้วนำมาสังเคราะห์ความรู้ที่มีอยู่เป็นความรู้ใหม่ คิดเป็น ร้อยละ 74.70 ประสบการณ์การสอน/การแก้ปัญหาในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ คิดเป็น ร้อยละ 74.37 การทำงานร่วมกันภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 71.21 ตามลำดับ ส่วนวิธีที่ครูนำมาใช้เพื่อสร้างความรู้ใหม่ๆที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ ส่วนจากการทดลองปฏิบัติ คิดเป็น ร้อยละ 55.41 การพัฒนา/ปรับปรุงแนวคิด คิดเป็น ร้อยละ 52.08 และจากเครือข่าย IT ภายในสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 48.25 ตามลำดับ

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า วิธีที่ครูนำมาใช้เพื่อสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ วิจัยในชั้นเรียน คิดเป็น ร้อยละ 90.30 จากการเข้ารับอบรมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 89.96 และจากการนิเทศสอนงานของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 89.63 ตามลำดับ รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การอ่านและการค้นคว้าแล้วนำมาสังเคราะห์ความรู้ที่มีอยู่เป็นความรู้ใหม่ คิดเป็น ร้อยละ 74.58 การทำงานร่วมกันภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 74.58 และประสบการณ์การสอน/การแก้ปัญหาในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ คิดเป็น ร้อยละ 71.24 ตามลำดับ ส่วนวิธีที่ครูนำมาใช้เพื่อสร้างความรู้ใหม่ๆที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การทดลองปฏิบัติ คิดเป็น ร้อยละ 59.20 การพัฒนา/ปรับปรุงแนวคิด คิดเป็น ร้อยละ 57.53 และจากเครือข่าย IT ภายในสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 55.85 ตามลำดับ

ข้อมูลครู พบว่า วิธีที่ครูนำมาใช้เพื่อสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การวิจัยในชั้นเรียน คิดเป็น ร้อยละ 82.45 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การเข้ารับอบรมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 79.47 จากประสบการณ์การสอน/การแก้ปัญหาในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ คิดเป็น ร้อยละ 77.48 จากการนิเทศสอนงานของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 76.15 จากการอ่านและการค้นคว้าแล้วนำมาสังเคราะห์ความรู้ที่มีอยู่เป็นความรู้ใหม่ คิดเป็น ร้อยละ 74.83 และจากการทำงานร่วมกันภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 67.88 ตามลำดับ ส่วนวิธีที่ครูนำมาใช้เพื่อสร้างความรู้ใหม่ๆที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การทดลองปฏิบัติ คิดเป็น ร้อยละ 51.66 การพัฒนา/ปรับปรุงแนวคิด คิดเป็น ร้อยละ 46.69 จากเครือข่าย IT ภายในสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 40.73 ตามลำดับ

ตารางที่ 4. 13 การจัดเวลาเฉพาะให้ครูเพื่อสร้างหรือพัฒนาความรู้ใหม่

การจัดเวลาเฉพาะให้ครูเพื่อสร้างหรือพัฒนาความรู้ใหม่	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การจัดเวลาเฉพาะให้ครูได้เข้าร่วมประชุมภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้						
- ไม่มี	25	8.36	20	6.62	45	7.49
- มี	274	91.64	282	93.38	556	92.51
สถานศึกษาจัดประชุมภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ (จำนวนครั้ง/เดือน)	(n_1 = 274)		(n_2 = 282)		(n_t = 556)	
- 1 ครั้ง/เดือน	87	31.75	142	50.35	229	41.19
- 2 ครั้ง/เดือน	20	7.30	24	8.51	44	7.91
- มากกว่า 2 ครั้ง/เดือน	122	44.53	49	17.38	171	30.76
- ไม่มีกำหนดเวลาที่แน่นอน	43	15.69	67	23.76	110	19.78
การจัดเวลาเฉพาะให้ครูได้เข้าร่วมประชุมรวม						
- ไม่มี	40	13.38	20	6.62	60	9.98
- มี	259	86.62	282	93.38	541	90.02
สถานศึกษาจัดประชุมรวม (จำนวนครั้ง/เดือน)	(n_1= 259)		(n_2 = 282)		(n_t = 541)	
- 1 ครั้ง/เดือน	71	27.41	107	37.94	178	32.90
- 2 ครั้ง/เดือน	22	8.49	16	5.67	38	7.02
- มากกว่า 2 ครั้ง/เดือน	114	44.02	33	11.70	147	27.17
- ไม่มีกำหนดเวลาที่แน่นอน	50	19.31	124	43.97	174	32.16

จากตารางที่ 4.13 ในภาพรวม พบว่า สถานศึกษามีการจัดเวลาเฉพาะให้ครูได้เข้าร่วมประชุมภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อสร้างหรือพัฒนาความรู้ใหม่ คิดเป็น ร้อยละ 92.51 โดยมีการจัดประชุมภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 1 ครั้ง/เดือน คิดเป็น ร้อยละ 41.19 รองลงมา คือ การจัดประชุมภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ มากกว่า 2 ครั้ง/เดือน คิดเป็น ร้อยละ 30.76

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า สถานศึกษามีการจัดเวลาเฉพาะให้ครูได้เข้าร่วมประชุมภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อสร้างหรือพัฒนาความรู้ใหม่ คิดเป็น ร้อยละ 91.64 โดยมีการจัดประชุมภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ มากกว่า 2 ครั้ง/เดือน คิดเป็น ร้อยละ 44.53 รองลงมาคือ มีการจัดประชุม/ระดมความคิดเห็นภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ประมาณ 1 ครั้ง/เดือน คิดเป็น ร้อยละ 31.75

ข้อมูลครู พบว่า สถานศึกษามีการจัดเวลาเฉพาะให้ครูได้เข้าร่วมประชุมภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อสร้างหรือพัฒนาความรู้ใหม่ คิดเป็น ร้อยละ 93.98 โดยมีการจัดประชุมภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ประมาณ 1 ครั้ง/เดือน คิดเป็น ร้อยละ 50.35 รองลงมา คือ ไม่มีการกำหนดเวลาที่แน่นอนในการจัดประชุมภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 23.75

ในภาพรวม พบว่า สถานศึกษามีการจัดเวลาเฉพาะให้ครูได้เข้าร่วมประชุมรวมเพื่อสร้างหรือพัฒนาความรู้ใหม่ คิดเป็น ร้อยละ 90.02 โดยมีการจัดประชุมรวม 1 ครั้ง/เดือน คิดเป็น ร้อยละ 32.90 รองลงมา คือ ไม่มีการกำหนดเวลาที่แน่นอนในการจัดประชุมรวม คิดเป็น ร้อยละ 32.16

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า สถานศึกษามีการจัดเวลาเฉพาะให้ครูได้เข้าร่วมประชุมรวมเพื่อสร้างหรือพัฒนาความรู้ใหม่ คิดเป็น ร้อยละ 86.62 โดยมีการจัดประชุมรวม1 ครั้ง/เดือน คิดเป็น ร้อยละ 27.41 รองลงมา คือ การจัดประชุมรวม 2 ครั้ง/เดือน คิดเป็น ร้อยละ 8.49

ข้อมูลครู พบว่า สถานศึกษามีการจัดเวลาเฉพาะให้ครูได้เข้าร่วมประชุมรวมเพื่อสร้างหรือพัฒนาความรู้ใหม่ คิดเป็น ร้อยละ 93.38 โดยไม่มีการกำหนดเวลาที่แน่นอนในการจัดประชุมรวม คิดเป็น ร้อยละ 43.97 รองลงมา คือ มีการจัดประชุมรวม 1 ครั้ง/เดือน คิดเป็น ร้อยละ 37.94

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4. 14 สิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีเพื่อช่วยให้ครูสร้างความรู้ใหม่

สิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีเพื่อช่วยให้ครูสร้างความรู้ใหม่	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ห้องสมุดของสถานศึกษา	290	96.99	257	85.10	547	91.01
- ห้องสมุดของกลุ่มสาระการเรียนรู้	44	14.72	81	26.82	125	20.80
- E-learning	81	27.09	157	51.99	238	39.60
- คู่มือการปฏิบัติงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้	131	43.81	128	42.38	259	43.09
- คู่มือการปฏิบัติงานของสถานศึกษา	254	84.95	183	60.60	437	72.71
- เครือข่ายอินทราเน็ตในสถานศึกษา	201	67.22	211	69.86	412	68.55
- ฐานข้อมูลของสถานศึกษา	193	64.55	118	39.07	311	51.75
- เครือข่ายทางสังคม (Social Network) เช่น Facebook Twitter Google+ line Hi5 YouTube MySpace Multiply เว็บบล็อก(Web blog) เว็บบอร์ด (Web board) เป็นต้น	234	78.26	151	50.00	385	64.06
- การจัดเก็บข้อมูลฝากบนระบบเครือข่าย Cloud computing	126	42.14	26	8.60	152	25.29

จากตารางที่ 4.14 ในภาพรวม พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีเพื่อช่วยให้ครูสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ห้องสมุดของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 91.01 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ คู่มือการปฏิบัติงานของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 72.71 เครือข่ายอินทราเน็ตในสถานศึกษา ร้อยละ 68.55 และเครือข่ายทางสังคม (Social Network) คิดเป็น ร้อยละ 64.05 ตามลำดับ ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีเพื่อช่วยให้ครูสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ E-learning คิดเป็น ร้อยละ 39.60 การจัดเก็บข้อมูลฝากบนระบบเครือข่าย Cloud computing คิดเป็น ร้อยละ 25.29 และห้องสมุดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 20.80 ตามลำดับ

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า มีสิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีเพื่อช่วยให้ครูสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ห้องสมุดของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 96.99 และคู่มือการปฏิบัติงานของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 84.95 ตามลำดับ รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ เครือข่ายทางสังคม (Social Network) คิดเป็น ร้อยละ 78.26 เครือข่ายอินทราเน็ตในสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 67.22 และฐานข้อมูลของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 64.55 ตามลำดับ

ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีเพื่อช่วยให้ครูสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ E-learning คิดเป็น ร้อยละ 27.09 และห้องสมุดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 14.72 ตามลำดับ

ข้อมูลครู พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีเพื่อช่วยให้ครูสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ห้องสมุดของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 85.10 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ เครือข่ายอินทราเน็ตในสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 69.87 และคู่มือการปฏิบัติงานของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 60.60 ตามลำดับ ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีเพื่อช่วยให้ครูสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ฐานข้อมูลของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 39.07 ห้องสมุดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 26.82 และการจัดเก็บข้อมูลฝากบนระบบเครือข่าย Cloud computing คิดเป็น ร้อยละ 8.60 ตามลำดับ

ข้อน่าสังเกต คือ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีเพื่อช่วยให้ครูสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ เครือข่ายทางสังคม (Social Network) และฐานข้อมูลของสถานศึกษา ในขณะที่ครูกลับเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4. 15 แหล่งความรู้ที่มีส่วนช่วยให้ครูสามารถสร้างความรู้ใหม่

แหล่งความรู้ที่มีส่วนช่วยให้ครูสามารถสร้างความรู้ใหม่	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- แหล่งความรู้จากห้องสมุดของสถานศึกษา	284	94.98	259	85.76	543	90.35
- แหล่งความรู้จากห้องสมุดของกลุ่มสาระการเรียนรู้	47	15.72	80	26.49	127	21.13
- แหล่งความรู้จาก E-learning	202	67.56	131	43.38	333	55.41
- แหล่งความรู้จากคู่มือการปฏิบัติงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้	98	32.78	116	38.41	214	35.61
- แหล่งความรู้จากคู่มือการปฏิบัติงานของสถานศึกษา	179	59.87	131	43.38	310	51.58
- แหล่งความรู้จากฐานข้อมูลของสถานศึกษา	162	54.18	119	39.40	281	46.76
- แหล่งความรู้จากอินทราเน็ตในสถานศึกษา	211	70.57	135	44.70	346	57.57
- แหล่งความรู้จากเครือข่ายทางสังคม (Social Network) เช่น Facebook Twitter Google+ line Hi5 YouTube MySpace เว็บบล็อก(Web blog) เว็บบอร์ด (Web board) เป็นต้น	252	84.28	160	52.98	412	68.55
- การจัดเก็บข้อมูลฝากบนระบบเครือข่าย (Cloud computing)	125	41.81	26	8.61	151	25.12

จากตารางที่ 4.15 ในการพิจารณาภาพรวมของแหล่งความรู้ที่มีส่วนช่วยให้ครูสามารถสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ แหล่งความรู้จากห้องสมุดของสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 90.35 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ แหล่งความรู้จากเครือข่ายทางสังคม (Social Network) คิดเป็น ร้อยละ 68.55 ส่วนแหล่งความรู้ที่มีส่วนช่วยให้ครูสามารถสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ แหล่งความรู้จากคู่มือการปฏิบัติงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 35.60 การจัดเก็บข้อมูลฝากบนระบบเครือข่าย(Cloud computing) คิดเป็นร้อยละ 25.12 และแหล่งความรู้จากห้องสมุดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 21.13 ตามลำดับ

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า แหล่งความรู้ที่มีส่วนช่วยให้ครูสามารถสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ แหล่งความรู้จากห้องสมุดของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 94.98 และแหล่งความรู้จากเครือข่ายทางสังคม (Social Network) คิดเป็น ร้อยละ84.28 ตามลำดับ รองลงมา พบว่า

มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ แหล่งความรู้จากอินทราเน็ตในสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 70.57 และแหล่งความรู้จาก E-learning คิดเป็น ร้อยละ 67.56 ตามลำดับ ส่วนแหล่งความรู้ที่มีส่วนช่วยให้ครูสามารถสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ แหล่งความรู้จากคู่มือการปฏิบัติงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 32.78 และแหล่งความรู้จากห้องสมุดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 15.72 ตามลำดับ

ข้อมูลครู พบว่า แหล่งความรู้ที่มีส่วนช่วยให้ครูสามารถสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ แหล่งความรู้จากห้องสมุดของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 85.76 ส่วนแหล่งความรู้ที่มีส่วนช่วยให้ครูสามารถสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ แหล่งความรู้จากฐานข้อมูลของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 39.40 แหล่งความรู้จากคู่มือการปฏิบัติงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 38.41 แหล่งความรู้จากห้องสมุดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 26.49 และการจัดเก็บข้อมูลฝากบนระบบเครือข่าย (Cloud computing) คิดเป็น ร้อยละ 8.61 ตามลำดับ

ข้อน่าสังเกต คือ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า แหล่งความรู้ที่มีส่วนช่วยให้ครูสามารถสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ แหล่งความรู้จากเครือข่ายทางสังคม (Social Network) แหล่งความรู้จากอินทราเน็ตในสถานศึกษา และแหล่งความรู้จาก E-learning ในขณะที่ครู เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4. 16 ในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมาสถานศึกษามีการสร้างความรู้ใหม่ในงานด้านใด

ในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมาสถานศึกษามีการสร้างความรู้ใหม่ในงานด้านใด	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- การบริหารสถานศึกษา	143	47.83	97	32.12	240	39.93
- การจัดการชั้นเรียน	159	53.18	121	40.07	280	46.59
- การพัฒนาหลักสูตร	209	69.90	221	73.18	430	71.55
- เทคนิคการสอนแบบต่างๆ	245	81.94	178	58.94	423	70.38
- การวัดประเมินผลการเรียนการสอน	232	77.59	173	57.28	405	67.39
- จิตวิทยาสำหรับครู	153	51.17	91	30.13	244	40.60
- พัฒนา ICT เพื่อการเรียนการสอน	160	53.51	155	51.32	315	52.41
- การประกันคุณภาพสถานศึกษา	222	74.25	182	60.26	404	67.22

จากตารางที่ 4.16 ในภาพรวม พบว่า ในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมาสถานศึกษามีการสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การสร้างความรู้ใหม่ในงานด้านการพัฒนาหลักสูตร คิดเป็น ร้อยละ 71.55 เทคนิคการสอนแบบต่างๆ คิดเป็น ร้อยละ 70.38 การวัดประเมินผลการเรียนการ

สอน คิดเป็น ร้อยละ 67.39 และการประกันคุณภาพสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 67.22 ส่วนในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมาสถานศึกษามีการสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การสร้างความรู้ใหม่ในงานด้านการบริหารสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 39.93

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า ในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมาสถานศึกษามีการสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การสร้างความรู้ใหม่ในด้านเทคนิคการสอนแบบต่างๆ คิดเป็น ร้อยละ 81.94 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากคือ การวัดประเมินผลการเรียนการสอน คิดเป็น ร้อยละ 77.59 การประกันคุณภาพสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 74.25 และการพัฒนาหลักสูตร คิดเป็น ร้อยละ 69.90 ตามลำดับ

ข้อมูลครู พบว่า ในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมาสถานศึกษามีการสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การสร้างความรู้ใหม่ในด้านการพัฒนาหลักสูตร คิดเป็น ร้อยละ 73.18 และการประกันคุณภาพสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 60.26 ตามลำดับ ส่วนในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมาสถานศึกษามีการสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การสร้างความรู้ใหม่ในงานด้านการบริหารสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 32.12 และจิตวิทยาสำหรับครู คิดเป็น ร้อยละ 30.13 ตามลำดับ

ข้อน่าสังเกต คือ จากข้อมูลผู้บริหาร พบว่า ในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมาสถานศึกษามีการสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การสร้างความรู้ใหม่ในด้านเทคนิคการสอนแบบต่างๆ และการวัดประเมินผลการเรียนการสอน ในขณะที่ครู เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

3. การจัดเก็บความรู้ (Knowledge Storage)

ตารางที่ 4. 17 โครงสร้างระบบการจัดเก็บความรู้ของสถานศึกษา

โครงสร้างระบบการจัดเก็บความรู้ของสถานศึกษา	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- มีการกำหนดนโยบายในการจัดเก็บองค์ความรู้เพื่อใช้ในการทำงานและการเรียนรู้ของครูอย่างชัดเจน	109	36.45	177	58.61	286	47.59
- มีการกำหนดวิธีการจัดเก็บข้อมูลเป็นขั้นตอนอย่างละเอียด	67	22.41	152	50.33	219	36.44
- มีการกำหนดองค์ความรู้ที่จะนำมาจัดเก็บ	168	56.19	152	50.33	320	53.24
- มีการวางแผนจัดทำระบบฐานข้อมูลที่ง่ายต่อการเข้าถึงและใช้งาน	191	63.88	149	49.34	340	56.57
- มีผู้ที่รับผิดชอบในการเก็บความรู้อย่างเป็นระบบและเป็นหมวดหมู่เพื่อให้สะดวกต่อการสืบค้น	109	36.45	167	55.30	276	45.92
- มีการประมวล กลั่นกรอง ตรวจสอบและคัดเลือกองค์ความรู้ เช่น ปรับปรุงรูปแบบเอกสารให้เป็นมาตรฐาน เดียวกัน ปรับปรุงเนื้อหาให้สมบูรณ์	71	23.75	79	26.16	150	24.96
- มีการรวบรวมองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้ครูทุกคนสามารถเข้าไปเรียนรู้ได้ง่าย	166	55.52	121	40.07	287	47.75
- มีเทคโนโลยีสารสนเทศการจัดเก็บความรู้ที่มีประสิทธิภาพที่ช่วยจัดเก็บและปรับปรุงความรู้ให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา	170	56.86	128	42.38	298	49.58

จากตารางที่ 4.17 ในการพิจารณาภาพรวมของโครงสร้างระบบการจัดเก็บความรู้ของสถานศึกษา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยในทุกด้าน ทั้งในเรื่องของการวางแผนจัดทำระบบฐานข้อมูลที่ง่ายต่อการเข้าถึงและใช้งาน คิดเป็น ร้อยละ 56.57 มีการกำหนดองค์ความรู้ที่จะนำมาจัดเก็บ คิดเป็น ร้อยละ 53.24 มีเทคโนโลยีสารสนเทศการจัดเก็บความรู้ที่มีประสิทธิภาพที่ช่วยจัดเก็บและปรับปรุงความรู้ให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา คิดเป็น ร้อยละ 49.58 มีการรวบรวมองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้ครูทุกคนสามารถเข้าไปเรียนรู้ได้ง่าย คิดเป็น ร้อยละ 47.75 มีการกำหนดนโยบายในการจัดเก็บองค์ความรู้เพื่อใช้ในการทำงานและการเรียนรู้ของครูอย่างชัดเจน คิดเป็น ร้อยละ 47.58 และมีผู้ที่รับผิดชอบในการเก็บความรู้อย่างเป็นระบบและเป็นหมวดหมู่

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

เพื่อให้สะดวกต่อการสืบค้น คิดเป็น ร้อยละ 45.92 ตามลำดับ ส่วนโครงสร้างระบบการจัดเก็บความรู้ของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การกำหนดวิธีการจัดเก็บข้อมูลเป็นขั้นตอนอย่างละเอียด คิดเป็น ร้อยละ 36.44 และการประมวล กลั่นกรอง ตรวจสอบและคัดเลือกองค์ความรู้ คิดเป็น ร้อยละ 24.96 ตามลำดับ

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า โครงสร้างระบบการจัดเก็บความรู้ของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ มีการวางแผนจัดทำระบบฐานข้อมูลที่ง่ายต่อการเข้าถึงและใช้งาน คิดเป็น ร้อยละ 63.88 นอกเหนือจากนั้นพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยในทุกด้าน สอดคล้องกับการพิจารณาข้อมูลครู ที่พบว่า โครงสร้างระบบการจัดเก็บความรู้ของสถานศึกษา มีการปฏิบัติน้อยในทุกด้านเช่นกัน

ตารางที่ 4. 18 การกำหนดประเภทความรู้เพื่อทำการจัดเก็บ

การกำหนดประเภทความรู้เพื่อทำการจัดเก็บ	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ไม่มี	40	13.38	43	14.24	83	13.81
- มี	259	86.62	259	85.76	518	86.19
ประเภทของความรู้ที่สถานศึกษากำหนดเพื่อทำการจัดเก็บความรู้	(n_1 = 259)		(n_2 = 259)		(n_t = 518)	
- ความรู้ที่เกิดจากการวิจัยในชั้นเรียน	229	88.42	226	87.26	455	87.84
- ความรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติงานอื่นๆในสถานศึกษา	210	81.08	171	66.02	381	73.55
- ความรู้ที่ได้จากการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน	220	84.94	196	75.68	416	80.31
- ความรู้ที่เกิดจากสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ	170	65.64	94	36.29	264	50.97

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

จากตารางที่ 4.18 ในภาพรวม พบว่า มีการกำหนดประเภทความรู้เพื่อทำการจัดเก็บที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 86.19 ส่วนประเภทของความรู้ที่สถานศึกษากำหนดเพื่อทำการจัดเก็บความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ความรู้ที่เกิดจากการวิจัยในชั้นเรียน คิดเป็น ร้อยละ 87.84 และความรู้ที่ได้จากการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็น ร้อยละ 80.31 ตามลำดับ รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ความรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติงานอื่นๆในสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 73.55 ส่วนประเภทของความรู้ที่สถานศึกษากำหนดเพื่อทำการจัดเก็บความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ ความรู้ที่เกิดจากสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ คิดเป็น ร้อยละ 50.97

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า มีการกำหนดประเภทความรู้เพื่อทำการจัดเก็บที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 86.62 ส่วนประเภทของความรู้ที่มีการกำหนดเพื่อทำการจัดเก็บที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ความรู้ที่เกิดจากการวิจัยในชั้นเรียน คิดเป็น ร้อยละ 88.42 ความรู้ที่ได้จากการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็น ร้อยละ 84.94 และความรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติงานอื่นๆในสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 81.08 ตามลำดับ รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ความรู้ที่เกิดจากสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ คิดเป็น ร้อยละ 65.64

ข้อมูลครู พบว่า มีการกำหนดประเภทความรู้เพื่อทำการจัดเก็บที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 85.76 ส่วนประเภทของความรู้ที่สถานศึกษากำหนดเพื่อทำการจัดเก็บความรู้ ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ความรู้ที่เกิดจากการวิจัยในชั้นเรียน คิดเป็น ร้อยละ 87.26 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ความรู้ที่ได้จากการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็น ร้อยละ 75.68 ความรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติงานอื่นๆในสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 66.02 ตามลำดับ ส่วนประเภทของความรู้ที่สถานศึกษากำหนดเพื่อทำการจัดเก็บความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ความรู้ที่เกิดจากสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ คิดเป็น ร้อยละ 36.29

ข้อน่าสังเกต คือ จากข้อมูลผู้บริหาร พบว่า ประเภทของความรู้ที่สถานศึกษากำหนดเพื่อทำการจัดเก็บความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ความรู้ที่เกิดจากสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ ในขณะที่ครู เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4. 19 การประมวลและกลั่นกรองความรู้ก่อนการจัดเก็บความรู้

การประมวลและกลั่นกรองความรู้ก่อนการจัดเก็บความรู้	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ไม่มี	64	21.40	50	16.56	114	18.97
- มี	235	78.60	252	83.44	487	81.03
วิธีการประมวลและกลั่นกรองความรู้ก่อนการจัดเก็บ	(n_1 = 235)		(n_2= 252)		(n_t = 487)	
- ผ่านการประมวลและกลั่นกรองความรู้โดยคณะกรรมการวิชาการของสถานศึกษา/หน่วยงาน	170	72.34	123	48.81	293	60.16
- ผ่านการประมวลและกลั่นกรองความรู้โดยผู้บริหารสถานศึกษา	151	64.26	84	33.33	235	48.25
- ผ่านการประมวลและกลั่นกรองความรู้โดยหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การเรียนรู้	187	79.57	193	76.59	380	78.03
- ผ่านการประมวลและกลั่นกรองความรู้โดยครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้	179	76.17	143	56.75	322	66.12

จากตารางที่ 4.19 ในภาพรวม พบว่า การประมวลและกลั่นกรองความรู้ก่อนที่จะจัดเก็บความรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 81.03 และมีวิธีการประมวลและกลั่นกรองความรู้ก่อนการจัดเก็บที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ผ่านการประมวลและกลั่นกรองความรู้โดยหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 78.03 ผ่านการประมวลและกลั่นกรองความรู้โดยครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 66.12 และผ่านการประมวลและกลั่นกรองความรู้โดยคณะกรรมการวิชาการของสถานศึกษา/หน่วยงาน คิดเป็น ร้อยละ 60.16 ตามลำดับ ส่วนวิธีการประมวลและกลั่นกรองความรู้ก่อนการจัดเก็บที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ ผ่านการประมวลและกลั่นกรองความรู้โดยผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 48.25

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า มีการประมวลและกลั่นกรองความรู้ก่อนที่จะจัดเก็บความรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คิดเป็น ร้อยละ 78.60 และวิธีการประมวลและกลั่นกรองความรู้ก่อนการจัดเก็บที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ผ่านการประมวลและกลั่นกรองความรู้โดยหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 79.57 ผ่านการประมวลและกลั่นกรองความรู้โดยครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 76.17 ผ่านการประมวลและกลั่นกรองความรู้โดยคณะกรรมการวิชาการของสถานศึกษา/หน่วยงาน คิดเป็น ร้อยละ 72.34 และผ่านการประมวลและกลั่นกรองความรู้โดยผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 64.26

ข้อมูลครู พบว่า มีการประมวลและกลั่นกรองความรู้ก่อนที่จะจัดเก็บความรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คิดเป็น ร้อยละ 83.44 และวิธีการประมวลและกลั่นกรองความรู้ก่อนการจัดเก็บที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ผ่านการประมวลและกลั่นกรองความรู้โดยหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ76.59 ส่วนวิธีการประมวลและกลั่นกรองความรู้ก่อนการจัดเก็บที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ผ่านการประมวลและกลั่นกรองความรู้โดยผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 33.33

ข้อน่าสังเกต คือ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า วิธีการประมวลและกลั่นกรองความรู้ก่อนการจัดเก็บที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ผ่านการประมวลและกลั่นกรองความรู้โดยคณะกรรมการวิชาการของสถานศึกษา/หน่วยงาน และผ่านการประมวลและกลั่นกรองความรู้โดยผู้บริหารสถานศึกษา ในขณะที่ครู เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4. 20 แหล่งความรู้ที่สถานศึกษาจัดเก็บความรู้

แหล่งความรู้ที่สถานศึกษาจัดเก็บความรู้	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ห้องสมุดของสถานศึกษา	228	76.25	210	69.54	438	72.88
- ห้องสมุดของกลุ่มสาระการเรียนรู้	47	15.72	61	20.20	108	17.97
- ศูนย์สื่อ/โสตทัศน์	220	73.58	162	53.64	382	63.56
- ฐานข้อมูลของสถานศึกษา	166	55.52	144	47.68	310	51.58
- เครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น LAN อินทราเน็ต เป็นต้น	173	57.86	110	36.42	283	47.09
- เครือข่ายทางสังคม (Social Network) เช่น Facebook Twitter Google+ line Hi5 YouTube MySpace Multiply เว็บบล็อก (Web blog) เว็บบอร์ด (Web board) เป็นต้น	136	45.48	68	22.52	204	33.94
- การจัดเก็บข้อมูลบนระบบเครือข่าย (Cloud computing)	138	46.15	43	14.24	181	30.12

จากตารางที่ 4.20 ในภาพรวม พบว่า แหล่งความรู้ที่สถานศึกษาจัดเก็บความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ห้องสมุดของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 72.87 และศูนย์สื่อ/โสตทัศน์ คิดเป็น ร้อยละ 63.56 ตามลำดับ ส่วนแหล่งความรู้ที่สถานศึกษาจัดเก็บความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ เครือข่ายทางสังคม (Social Network) คิดเป็น ร้อยละ 33.94 การจัดเก็บข้อมูลบนระบบ

เครือข่าย (Cloud computing) คิดเป็น ร้อยละ 30.11 และห้องสมุดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 17.97 ตามลำดับ

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า แหล่งความรู้ที่สถานศึกษาจัดเก็บความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ห้องสมุดของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 76.25 และศูนย์สื่อ/โสตทัศน์ คิดเป็น ร้อยละ 73.58 ตามลำดับ ส่วนแหล่งความรู้ที่สถานศึกษาจัดเก็บความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ห้องสมุดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 15.72

ข้อมูลครู พบว่า แหล่งความรู้ที่สถานศึกษาจัดเก็บความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ห้องสมุดของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 69.54 ส่วนแหล่งความรู้ที่สถานศึกษาจัดเก็บความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ เครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ คิดเป็น ร้อยละ 36.42 เครือข่ายทางสังคม (Social Network) คิดเป็น ร้อยละ 22.52 ห้องสมุดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 20.20 และการจัดเก็บข้อมูลบนระบบเครือข่าย (Cloud computing) คิดเป็น ร้อยละ 14.24 ตามลำดับ

ข้อน่าสังเกต คือ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า แหล่งความรู้ที่สถานศึกษาจัดเก็บความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ศูนย์สื่อ/โสตทัศน์ ในขณะที่ครู เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4. 21 การจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากความสำเร็จและความล้มเหลวในกิจกรรมต่างๆที่ครูเคยปฏิบัติไว้

การจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากความสำเร็จและความล้มเหลวในกิจกรรมต่างๆที่ครูเคยปฏิบัติไว้	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ไม่มี	43	14.38	24	7.95	67	11.15
- มี	256	85.62	278	92.05	534	88.85
วิธีการที่สถานศึกษานำมาใช้ในการจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากความสำเร็จและความล้มเหลวในกิจกรรมต่างๆของครู	(n_1= 256)		(n_2 = 278)		(n_t = 534)	
- จดบันทึก	196	76.56	161	57.91	357	66.85
- จัดทำแฟ้มสะสมงานของครูแต่ละคน	204	79.69	225	80.94	429	80.34
- จัดเก็บทางเว็บไซต์/เว็บบล็อกของสถานศึกษา	133	51.95	64	23.02	197	36.89
- จัดเก็บความรู้ไว้ในระบบสารสนเทศของสถานศึกษา	167	65.23	130	46.76	297	55.62

จากตารางที่ 4.21 ในภาพรวม พบว่า สถานศึกษามีการจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากความสำเร็จและความล้มเหลวในกิจกรรมต่างๆที่ครูได้เคยปฏิบัติไว้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 88.85 โดยวิธีการที่สถานศึกษานำมาใช้ในการจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากความสำเร็จและความล้มเหลวในกิจกรรมต่างๆของครูที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ จัดทำแฟ้มสะสมงานของครูแต่ละคน คิดเป็น ร้อยละ 80.34 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากคือ การจดบันทึก คิดเป็น ร้อยละ 66.85 ส่วนวิธีการที่สถานศึกษานำมาใช้ในการจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากความสำเร็จและความล้มเหลวในกิจกรรมต่างๆของครูที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ จัดเก็บทางเว็บไซต์/เว็บบล็อกของสถานศึกษา คิดเป็น 36.89

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า มีการจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากความสำเร็จและความล้มเหลวในกิจกรรมต่างๆที่ครูได้เคยปฏิบัติไว้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 85.62 โดยวิธีการที่สถานศึกษานำมาใช้ในการจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากความสำเร็จและความล้มเหลวในกิจกรรมต่างๆของครูที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การจดบันทึก คิดเป็น ร้อยละ 76.56 การจัดทำแฟ้มสะสมงานของครูแต่ละคน คิดเป็น ร้อยละ 79.69 และการจัดเก็บความรู้ไว้ในระบบสารสนเทศของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 65.23 ตามลำดับ

ข้อมูลครู พบว่า มีการจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากความสำเร็จและความล้มเหลวในกิจกรรมต่างๆที่ครูได้เคยปฏิบัติไว้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 92.05 โดยวิธีการที่สถานศึกษา

นำมาใช้ในการจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากความสำเร็จและความล้มเหลวในกิจกรรมต่างๆของครูที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การจัดทำแฟ้มสะสมงานของครูแต่ละคน คิดเป็น ร้อยละ 80.94 ส่วนวิธีการที่สถานศึกษานำมาใช้ในการจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากความสำเร็จและความล้มเหลวในกิจกรรมต่างๆของครูที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ จัดเก็บทางเว็บไซต์/เว็บบล็อกของสถานศึกษา คิดเป็น 23.02

ข้อน่าสังเกต พบว่า ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า วิธีการที่สถานศึกษานำมาใช้ในการจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากความสำเร็จและความล้มเหลวในกิจกรรมต่างๆของครูที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ จดบันทึก และจัดเก็บความรู้ไว้ในระบบสารสนเทศของสถานศึกษา ในขณะที่ครู เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4. 22 วิธีที่ครูใช้ในการจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและมีการพัฒนาจนเกิดเป็นความรู้ใหม่

วิธีที่ครูใช้ในการจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและมีการพัฒนาจนเกิดเป็นความรู้ใหม่	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- บันทึกเก็บไว้เป็นลายลักษณ์อักษรภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้	258	86.29	241	79.80	499	83.03
- บันทึกเก็บไว้เป็นลายลักษณ์อักษรในฝ่ายวิชาการ	209	69.90	158	52.32	367	61.06
- บันทึกลงฐานข้อมูลของสถานศึกษา	158	52.84	94	31.13	251	41.76
- จดจำไว้แต่ไม่ได้เขียนเป็นลายลักษณ์อักษร	142	47.49	53	17.55	195	32.45

จากตารางที่ 4.22 ในภาพรวม พบว่า วิธีที่ครูใช้ในการจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและมีการพัฒนาจนเกิดเป็นความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ บันทึกเก็บไว้เป็นลายลักษณ์อักษรภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 83.03 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ บันทึกเก็บไว้เป็นลายลักษณ์อักษรในฝ่ายวิชาการ คิดเป็น ร้อยละ 61.06 ส่วนวิธีที่ครูใช้ในการจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและมีการพัฒนาจนเกิดเป็นความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ จดจำไว้แต่ไม่ได้เขียนเป็นลายลักษณ์อักษร คิดเป็นร้อยละ 32.45

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า วิธีที่ครูใช้ในการจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและมีการพัฒนาจนเกิดเป็นความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การใช้วิธีบันทึกเก็บไว้เป็น

ลายลักษณ์อักษรภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 86.29 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ บันทึกเก็บไว้เป็นลายลักษณ์อักษรในฝ่ายวิชาการ คิดเป็น ร้อยละ 69.90

ข้อมูลครู พบว่า วิธีที่ครูใช้ในการจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและมีการพัฒนาจนเกิดเป็นความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การใช้วิธีบันทึกเก็บไว้เป็นลายลักษณ์อักษรภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 79.80 ส่วนวิธีที่ครูใช้ในการจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและมีการพัฒนาจนเกิดเป็นความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ บันทึกลงฐานข้อมูลของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 31.13 และจดจำไว้แต่ไม่ได้เขียนเป็นลายลักษณ์อักษร คิดเป็น ร้อยละ 17.55 ตามลำดับ

ข้อน่าสังเกต คือ จากข้อมูลผู้บริหาร พบว่า วิธีที่ครูใช้ในการจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและมีการพัฒนาจนเกิดเป็นความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ บันทึกเก็บไว้เป็นลายลักษณ์อักษรในฝ่ายวิชาการ ในขณะที่ครู เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4. 23 ช่องทางในการสืบค้นความรู้ของสถานศึกษาทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ

ช่องทางในการสืบค้นความรู้ของสถานศึกษาทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- จากการประชาสัมพันธ์ทางสื่อสารสนเทศภายในสถานศึกษา	200	66.89	218	72.19	418	69.55
- จากหนังสือ/วารสารของสถานศึกษา	180	60.20	130	43.05	310	51.58
- จากครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้	241	80.60	225	74.50	466	77.54
- จากการสอบถามบุคลากรผู้ให้บริการ/เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการของสถานศึกษา	210	70.23	108	35.76	318	52.91

จากตารางที่ 4.23 ในภาพรวม พบว่า ครูทราบช่องทางในการสืบค้นความรู้ของสถานศึกษาทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและรูปแบบที่ไม่เป็นทางการที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การทราบช่องทางในการสืบค้นความรู้ของสถานศึกษาทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและรูปแบบที่ไม่เป็นทางการจากครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 77.54 และจากการประชาสัมพันธ์ทางสื่อสารสนเทศภายในสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 69.55 ตามลำดับ

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า ครูทราบช่องทางในการสืบค้นความรู้ของสถานศึกษาทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและรูปแบบที่ไม่เป็นทางการที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การทราบช่องทางในการสืบค้นความรู้ของสถานศึกษาทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและรูปแบบที่ไม่เป็นทางการจากครูใน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 80.60 ครูทราบช่องทางในการสืบค้นความรู้ของสถานศึกษาทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและรูปแบบที่ไม่เป็นทางการที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รองลงมา พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ทราบจากการสอบถามบุคลากรผู้ให้บริการ/เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 70.23 จากการประชาสัมพันธ์ทางสื่อสารสนเทศภายในสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 66.89 และจากหนังสือ/วารสารของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 60.20 ตามลำดับ

ข้อมูลครู พบว่า ครูทราบช่องทางในการสืบค้นความรู้ของสถานศึกษาทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและรูปแบบที่ไม่เป็นทางการที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การทราบช่องทางในการสืบค้นความรู้ของสถานศึกษาทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและรูปแบบที่ไม่เป็นทางการจากครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 74.50 และจากการประชาสัมพันธ์ทางสื่อสารสนเทศภายในสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 72.19 ตามลำดับ ส่วนการทราบช่องทางในการสืบค้นความรู้ของสถานศึกษาทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและรูปแบบที่ไม่เป็นทางการที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การทราบช่องทางในการสืบค้นความรู้ของสถานศึกษาทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและรูปแบบที่ไม่เป็นทางการจากการสอบถามบุคลากรผู้ให้บริการ/เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 35.76

ข้อน่าสังเกต คือ ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า ครูทราบช่องทางในการสืบค้นความรู้ของสถานศึกษาทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและรูปแบบที่ไม่เป็นทางการที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การทราบช่องทางในการสืบค้นความรู้ของสถานศึกษาทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและรูปแบบที่ไม่เป็นทางการจากการสอบถามบุคลากรผู้ให้บริการ/เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการของสถานศึกษา และจากหนังสือ/วารสารของสถานศึกษา ในขณะที่ครู เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4. 24 จำนวนครั้งโดยเฉลี่ยที่ครูสืบค้นความรู้ (จำนวนครั้ง/สัปดาห์)

จำนวนครั้งโดยเฉลี่ยที่ครูสืบค้นความรู้ (จำนวนครั้ง/สัปดาห์)	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- 1 – 2 ครั้ง/สัปดาห์	48	16.05	120	39.74	168	27.95
- 3 – 4 ครั้ง/สัปดาห์	19	6.35	25	8.28	44	7.32
- มากกว่า 4 ครั้ง/สัปดาห์	120	40.13	48	15.89	168	27.95
- ไม่แน่นอน	112	37.46	109	36.09	221	36.77

จากตารางที่ 4.24 ในภาพรวม พบว่า จำนวนครั้งโดยเฉลี่ยที่ครูสืบค้นความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆที่สถานศึกษาจัดไว้ คือ ไม่มีจำนวนครั้งในการสืบค้นความรู้ที่แน่นอน คิดเป็น ร้อยละ 36.77 รองลงมาคือ 1 – 2 ครั้ง/สัปดาห์

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า จำนวนครั้งโดยเฉลี่ยที่ครูสืบค้นความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆที่สถานศึกษาจัดไว้ คือ มากกว่า 4 ครั้ง/สัปดาห์ คิดเป็น ร้อยละ 40.13 รองลงมาคือ ไม่มีจำนวนครั้งในการสืบค้นความรู้ที่แน่นอน คิดเป็น ร้อยละ 37.46

ข้อมูลครู พบว่า จำนวนครั้งโดยเฉลี่ยที่ครูสืบค้นความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆที่สถานศึกษาจัดไว้ คือ 1 – 2 ครั้ง/สัปดาห์ ร้อยละ 39.74 รองลงมาคือ ไม่มีจำนวนครั้งในการสืบค้นความรู้ที่แน่นอน คิดเป็น ร้อยละ 36.09

ตารางที่ 4. 25 การสืบค้นความรู้ของครู

การสืบค้นความรู้ของครูส่วนใหญ่เกี่ยวกับ	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- การบริหารสถานศึกษา	118	39.46	67	22.19	185	30.78
- การจัดการชั้นเรียน	205	68.56	168	55.63	373	62.06
- การพัฒนาหลักสูตร	186	62.21	125	41.39	311	51.75
- เทคนิคการสอนแบบต่างๆ	247	82.61	251	83.11	498	82.86
- การวัดประเมินผลการเรียนการสอน	227	75.92	175	57.95	402	66.89
- จิตวิทยาสำหรับครู	184	61.54	111	36.75	295	49.08
- การพัฒนา ICT เพื่อการเรียนการสอน	195	65.22	127	42.05	322	53.58
- การประกันคุณภาพสถานศึกษา	188	62.88	94	31.13	282	46.92

จากตารางที่ 4.25 ในภาพรวม พบว่า การสืบค้นความรู้ของครูส่วนใหญ่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การสืบค้นความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการสอนแบบต่างๆ คิดเป็น ร้อยละ 82.86 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากคือ การสืบค้นความรู้เกี่ยวกับการวัดประเมินผลการเรียนการสอน คิดเป็น ร้อยละ 66.89 และการจัดการชั้นเรียน คิดเป็น ร้อยละ 62.06 ตามลำดับ ส่วนการสืบค้นความรู้ของครูส่วนใหญ่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การสืบค้นความรู้เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 30.78

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า การสืบค้นความรู้ของครูส่วนใหญ่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การสืบค้นความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการสอนแบบต่างๆ คิดเป็น ร้อยละ 82.61 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การวัดประเมินผลการเรียนการสอน คิดเป็น ร้อยละ 75.92 การจัดการชั้นเรียน คิดเป็น ร้อยละ 68.56 การพัฒนา ICT เพื่อการเรียนการสอน คิดเป็น ร้อยละ 65.22 การประกันคุณภาพสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 62.87 การพัฒนาหลักสูตร คิดเป็น ร้อยละ 62.22 และจิตวิทยาสำหรับครู คิดเป็น ร้อยละ 61.54 ตามลำดับ ส่วนการสืบค้นความรู้ของครูของครูส่วน

ใหญ่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การสืบค้นความรู้เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 39.46

ข้อมูลครู พบว่า การสืบค้นความรู้ของครูส่วนใหญ่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การสืบค้นความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการสอนแบบต่างๆ คิดเป็น ร้อยละ 83.11 ส่วนการสืบค้นความรู้ของครูของครูส่วนใหญ่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การสืบค้นความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาสำหรับครู คิดเป็น ร้อยละ 36.75 การประกันคุณภาพสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 31.13 และการบริหารสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 22.19 ตามลำดับ

ข้อน่าสังเกต คือ ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า การสืบค้นความรู้ของครูส่วนใหญ่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การสืบค้นความรู้เกี่ยวกับการวัดประเมินผลการเรียนการสอน การจัดการชั้นเรียน การพัฒนา ICT เพื่อการเรียนการสอน การประกันคุณภาพสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตร และจิตวิทยาสำหรับครู ในขณะที่ครู เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

4. การวิเคราะห์และสร้างเหมืองข้อมูล (Analysis and Data Mining)

ตารางที่ 4. 26 วิธีดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ภายในสถานศึกษา

วิธีดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ภายในสถานศึกษา	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- กำหนดหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบในการนำข้อมูลความรู้ต่างๆมาวิเคราะห์และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล	228	76.25	202	66.89	430	71.55
- กำหนดวิธีการวิเคราะห์และคัดกรองข้อมูลอย่างชัดเจน	154	51.51	107	35.43	261	43.43
- จัดทำคู่มือระเบียบรายการข้อมูล (inventory)	46	15.38	63	20.86	109	18.14
- การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆมาจัดการข้อมูลของสถานศึกษา	220	73.58	207	68.54	427	71.05

จากตารางที่ 4.26 ในภาพรวม พบว่า วิธีดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ภายในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การกำหนดหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบในการนำข้อมูลความรู้ต่างๆมาวิเคราะห์และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 71.55 และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆมาจัดการข้อมูลของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 71.05 ตามลำดับ ส่วนวิธีดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ภายใน

สถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ จัดทำคู่มือระเบียบรายการข้อมูล (inventory) คิดเป็น ร้อยละ 18.14

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า วิธีดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ภายในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ มีการกำหนดหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบในการนำข้อมูลความรู้ต่างๆมาวิเคราะห์และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล คิดเป็น ร้อยละ 76.25 และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆมาจัดการข้อมูลของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 73.58 ตามลำดับ ส่วนวิธีดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ภายในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ จัดทำคู่มือระเบียบรายการข้อมูล (inventory) คิดเป็น ร้อยละ 15.38

ข้อมูลครู พบว่า วิธีดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ภายในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ มีการกำหนดหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบในการนำข้อมูลความรู้ต่างๆมาวิเคราะห์และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล คิดเป็น ร้อยละ 66.89 และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆมาจัดการข้อมูลของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 68.54 ตามลำดับ ส่วนวิธีดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ภายในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ กำหนดวิธีการวิเคราะห์และคัดกรองข้อมูลอย่างชัดเจน คิดเป็น ร้อยละ 35.43 และจัดทำคู่มือระเบียบรายการข้อมูล (inventory) คิดเป็น ร้อยละ 20.86 ตามลำดับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4. 27 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการข้อมูลของสถานศึกษา

เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการข้อมูลของสถานศึกษา	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- มีเว็บศูนย์รวมความรู้ (Web Portal)	155	51.84	89	29.47	244	40.60
- เครือข่ายอินเตอร์เน็ต โดยการใช้ร่วมกับโปรแกรมการสืบค้น (Search Engines) ที่ช่วยในการค้นหาข้อมูลข่าวสารและความรู้ที่ต้องการ	212	70.90	162	53.64	374	62.23
- เครือข่ายอินทราเน็ตของสถานศึกษา	161	53.85	167	55.30	328	54.58
- E – Learning การเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์	134	44.82	159	52.65	293	48.75
- สื่ออิเล็กทรอนิกส์(Electronic Media) เช่น Video Audio Digital Media	181	60.54	116	38.41	297	49.42
- คอมพิวเตอร์ช่วยในการอบรม : CBT (Computer Based Training)	172	57.53	67	22.19	239	39.77
- โปรแกรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเอกสารทั้งด้านการพิมพ์ สื่อ การนำเสนองานต่างๆ เช่น Microsoft Office LibreOffice pdfforge Adobe Foxit Reader Abiword เป็นต้น	151	50.50	98	32.45	248	41.26
- ระบบจัดการฐานข้อมูล (Database Management) เช่น คลังข้อมูล (Data Warehouse) ที่อำนวยความสะดวก ให้ครูในการค้นหาและนำสารสนเทศมาใช้	145	48.49	62	20.53	207	34.44
- การจัดการสารสนเทศ Taxonomy คือการจัดหมวดหมู่ และการทำดัชนีของเนื้อหาให้เป็นระบบ	134	44.82	64	21.19	198	32.95
- เครือข่ายทางสังคม (Social Network) เช่น Facebook Twitter Google+ line Hi5 YouTube MySpace เว็บบล็อก (Web blog) เว็บบอร์ด(Web board) เป็นต้น	177	59.20	111	36.75	288	47.92
- ระบบการจัดเก็บข้อมูลบนเครือข่าย (Cloud computing)	116	38.80	34	11.26	150	24.96

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

จากตารางที่ 4.27 ในภาพรวม พบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการข้อมูลของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่มาก คือ เครือข่ายอินเตอร์เน็ตโดยการใช้ร่วมกับโปรแกรมการสืบค้น (Search Engines) ที่ช่วยในการค้นหาข้อมูลข่าวสารและความรู้ที่ต้องการ คิดเป็น ร้อยละ 62.23 ส่วนด้านที่เหลือพบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่น้อย

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการข้อมูลของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ เครือข่ายอินเตอร์เน็ตโดยการใช้ร่วมกับโปรแกรมการสืบค้น (Search Engines) ที่ช่วยในการค้นหาข้อมูลข่าวสารและความรู้ที่ต้องการ คิดเป็น ร้อยละ 70.90 และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Media) คิดเป็น ร้อยละ 60.54 ตามลำดับ ส่วนด้านที่เหลือพบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่น้อย

ข้อมูลครู พบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการข้อมูลของสถานศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยในทุกด้าน

ข้อน่าสังเกต คือ ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการข้อมูลของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ เครือข่ายอินเตอร์เน็ตโดยการใช้ร่วมกับโปรแกรมการสืบค้น (Search Engines) ที่ช่วยในการค้นหาข้อมูลข่าวสารและความรู้ที่ต้องการ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์(Electronic Media) ในขณะที่ครู เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

5. การถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้ (Knowledge Transfer and Dissemination)

ตารางที่ 4. 28 วิธีที่สถานศึกษาใช้สนับสนุนให้ครูสามารถถ่ายโอนความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) ออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้

การสนับสนุนให้ครูถ่ายโอนความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge)	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- จัดนิทรรศการ	105	35.12	152	50.33	257	42.76
- จัดให้มีการบรรยาย	63	21.07	123	40.73	186	30.95
- จัดให้มีการประชุมอภิปราย	213	71.24	182	60.26	395	65.72
- จัดการประชุมย่อยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ	253	84.62	217	71.85	470	78.20
- สร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครู	64	21.40	94	31.12	158	26.28
- จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ที่เป็นกิจจะลักษณะอย่างสม่ำเสมอเพื่อเปิดโอกาสให้ครูได้พบปะพูดคุยกัน เช่น เวทีการแลกเปลี่ยนความรู้ เป็นต้น	93	31.10	58	19.21	151	25.12
- จัดให้มีการถ่ายทอดประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ของครูแต่ละคนให้แก่เพื่อนครูที่สนใจ	182	60.87	112	37.08	194	32.28
- การหมุนเวียนเปลี่ยนงานของครูเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน	58	19.40	75	24.83	133	22.12
- การนิเทศหรือการสอนงานครูภายในสถานศึกษา	239	79.93	220	72.85	459	76.37
- จัดสถานที่ให้ครูได้ใช้ศึกษาหรือถ่ายโอนความรู้ เช่น การจัดมุมความรู้ เป็นต้น	52	17.39	72	23.84	124	20.63

จากตารางที่ 4.28 ในภาพรวม พบว่า วิธีที่สถานศึกษาใช้สนับสนุนให้ครูถ่ายโอนความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) ออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ จัดการประชุมย่อยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ คิดเป็น ร้อยละ 78.20 การนิเทศหรือการสอนงานครูภายในสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 76.37 และจัดให้มีการประชุมอภิปราย คิดเป็น ร้อยละ 65.72 ตามลำดับ ส่วนวิธีที่สถานศึกษาใช้สนับสนุนให้ครูถ่ายโอนความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) ออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้ ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ จัดให้มีการบรรยาย คิดเป็น ร้อยละ 30.95 สร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครู คิดเป็น ร้อยละ 26.29 จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ที่เป็นกิจจะลักษณะอย่างสม่ำเสมอเพื่อเปิดโอกาสให้ครูได้พบปะพูดคุยกัน คิดเป็น ร้อยละ 25.12 การหมุนเวียนเปลี่ยนงานของครูเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน คิดเป็น ร้อยละ 22.13 และจัดสถานที่ให้ครูได้ใช้ศึกษาหรือถ่ายโอนความรู้ คิดเป็น ร้อยละ 20.63 ตามลำดับ

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า วิธีที่สถานศึกษาใช้สนับสนุนให้ครูถ่ายโอนความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน(Tacit Knowledge) ออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ จัดการประชุมย่อยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ คิดเป็น ร้อยละ 84.62 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การนิเทศหรือการสอนงานครูภายในสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 79.93 จัดให้มีการประชุมอภิปราย คิดเป็น ร้อยละ 71.24 และจัดให้มีการถ่ายทอดประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ของครูแต่ละคนให้แก่เพื่อนครูที่สนใจ คิดเป็น ร้อยละ 60.87 ตามลำดับ ส่วนวิธีที่สถานศึกษาใช้สนับสนุนให้ครูถ่ายโอนความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) ออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ จัดนิทรรศการคิดเป็น ร้อยละ 35.12 จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ที่เป็นกิจจะลักษณะอย่างสม่ำเสมอเพื่อเปิดโอกาสให้ครูได้พบปะพูดคุยกัน คิดเป็น ร้อยละ 31.10 จัดการประชุมย่อยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ คิดเป็น ร้อยละ 24.61 สร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครู คิดเป็น ร้อยละ 21.40 จัดให้มีการบรรยาย คิดเป็น ร้อยละ 21.07 การหมุนเวียนเปลี่ยนงานของครูเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน คิดเป็น ร้อยละ 19.40 และจัดสถานที่ให้ครูได้ใช้ศึกษาหรือถ่ายโอนความรู้ คิดเป็น ร้อยละ 17.39 ตามลำดับ

ข้อมูลครู พบว่า วิธีที่สถานศึกษาใช้สนับสนุนให้ครูถ่ายโอนความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) ออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ มีการนิเทศหรือการสอนงานครูภายในสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 72.85 จัดการประชุมย่อยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ คิดเป็น ร้อยละ 71.85 และจัดให้มีการประชุมอภิปราย คิดเป็น ร้อยละ 60.26 ตามลำดับ ส่วนวิธีที่สถานศึกษาใช้สนับสนุนให้ครูถ่ายโอนความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) ออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ จัดให้มีการถ่ายทอดประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ของครูแต่ละคนให้แก่เพื่อนครูที่สนใจ คิดเป็น ร้อยละ 37.09 สร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครู คิดเป็น ร้อยละ 31.12 การหมุนเวียนเปลี่ยนงานของครูเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน คิดเป็น ร้อยละ 24.83 จัดสถานที่ให้ครูได้ใช้ศึกษาหรือถ่ายโอนความรู้ คิดเป็น ร้อยละ 23.84 และจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ที่เป็นกิจจะลักษณะอย่างสม่ำเสมอเพื่อเปิดโอกาสให้ครูได้พบปะพูดคุยกัน คิดเป็น ร้อยละ19.21 ตามลำดับ

ข้อน่าสังเกต คือ ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า วิธีที่สถานศึกษาใช้สนับสนุนให้ครูถ่ายโอนความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) ออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ จัดให้มีการถ่ายทอดประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ของครูแต่ละคนให้แก่เพื่อนครูที่สนใจ ในขณะที่ครู เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ส่วนวิธีที่สถานศึกษาใช้สนับสนุนให้ครูถ่ายโอนความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน(Tacit Knowledge) ออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ จัดการประชุมย่อยเพื่อ

แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ในขณะที่ครู เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4. 29 การสนับสนุนให้ครูถ่ายโอนความรู้ที่เปิดเผย (Explicit Knowledge) ให้เพื่อนครูรับรู้

การสนับสนุนให้ครูถ่ายโอนความรู้ที่เปิดเผย (Explicit Knowledge)	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- จัดทำฐานความรู้ประสบการณ์ของครูแต่ละคนไว้ในระบบของสถานศึกษา	57	19.06	69	22.85	126	20.97
- จัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ของสถานศึกษาที่รวบรวมความรู้ ความคิดเห็นของครู เช่น การเขียนบทความ หนังสือ ตำรา เป็นต้น	64	21.40	93	30.79	157	26.12
- จัดสถานที่ให้ครูได้ใช้เพื่อการประชุม สัมมนา เป็นต้น	282	94.31	264	87.42	546	90.85
- นำความรู้ที่ครูได้สร้างขึ้นหรือมีการถ่ายโอนมาเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินบำเหน็จประจำปี เช่น เงินรางวัล เป็นต้น	54	18.06	55	18.21	109	18.14

จากตารางที่ 4.29 ในภาพรวม พบว่า วิธีที่สถานศึกษาใช้เพื่อสนับสนุนให้ครูถ่ายโอนความรู้ที่เปิดเผย (Explicit Knowledge) ให้เพื่อนครูรับรู้ ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่มากที่สุด คือ การจัดสถานที่ให้ครูได้ใช้เพื่อการประชุม สัมมนา เป็นต้น คิดเป็น ร้อยละ 90.85 ส่วนด้านที่เหลือ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่น้อยที่สุด

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า วิธีที่สถานศึกษาใช้เพื่อสนับสนุนให้ครูถ่ายโอนความรู้ที่เปิดเผย (Explicit Knowledge) ให้เพื่อนครูรับรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การจัดสถานที่ให้ครูได้ใช้เพื่อการประชุม สัมมนา เป็นต้น คิดเป็น ร้อยละ 94.31 ส่วนด้านที่เหลือ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่น้อยที่สุด

ข้อมูลครู พบว่า วิธีที่สถานศึกษาใช้เพื่อสนับสนุนให้ครูถ่ายโอนความรู้ที่เปิดเผย (Explicit Knowledge) ให้เพื่อนครูรับรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ จัดสถานที่ให้ครูได้ใช้เพื่อการประชุม สัมมนา เป็นต้น คิดเป็น ร้อยละ 87.42 ส่วนด้านที่เหลือ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่น้อยที่สุด

ตารางที่ 4. 30 ระบบสารสนเทศของสถานศึกษา

ระบบสารสนเทศของสถานศึกษา	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- เว็บบล็อก	123	41.14	36	11.92	159	26.46
- เว็บบอร์ด	162	54.18	69	22.85	231	38.44
- E-learning	183	61.20	155	51.32	338	56.24
- เครือข่ายอินทราเน็ตในสถานศึกษา	130	43.48	187	61.92	317	52.75
- เว็บไซต์ของสถานศึกษา	292	97.66	262	86.75	554	92.18

จากตารางที่ 4.30 ในภาพรวม พบว่า ระบบสารสนเทศของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ เว็บไซต์ของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 92.18 ส่วนระบบสารสนเทศของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ เว็บบอร์ด คิดเป็น ร้อยละ 38.44 และเว็บบล็อก คิดเป็น ร้อยละ 26.46 ตามลำดับ

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า ระบบสารสนเทศของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ เว็บไซต์ของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 97.66 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากคือ E-learning คิดเป็น ร้อยละ 61.20

ข้อมูลครู พบว่า ระบบสารสนเทศของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ เว็บไซต์ของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 86.75 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ เครือข่ายอินทราเน็ตในสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 61.92 ส่วนระบบสารสนเทศของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ เว็บบอร์ด คิดเป็น ร้อยละ 22.85 และเว็บบล็อก คิดเป็น ร้อยละ 11.92 ตามลำดับ

ข้อน่าสังเกต คือ ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า ระบบสารสนเทศของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ E-learning ในขณะที่ครู เห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ส่วนระบบสารสนเทศของสถานศึกษาที่ข้อมูลครู เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ เครือข่ายอินทราเน็ตในสถานศึกษา ในขณะที่ผู้บริหาร เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4. 31 การถ่ายโอนความรู้จากประสบการณ์ให้แก่เพื่อนครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้

การถ่ายโอนความรู้จากประสบการณ์ให้แก่เพื่อนครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ไม่เคย	50	16.72	70	23.18	120	19.97
- เคย	249	83.28	232	76.82	481	80.03
วิธีการถ่ายโอนความรู้	(n_1 = 249)		(n_2 = 232)		(n_t = 481)	
- จัดทำหนังสือ/ตำรา	26	10.44	54	23.28	80	16.63
- จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้	184	73.90	95	40.95	279	58.00
- จัดทำเอกสารเผยแพร่ในวารสารทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา	49	19.68	84	36.21	133	27.65
- จัดทำสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น บทความลงในเครือข่ายอินทราเน็ตหรือในเว็บไซต์ของสถานศึกษา	155	62.25	90	38.79	245	50.94

จากตารางที่ 4.31 ในภาพรวม พบว่า ครูเคยถ่ายโอนความรู้ให้แก่เพื่อนครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 80.03 โดยมีวิธีการถ่ายโอนความรู้ คือ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 58 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ จัดทำสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น บทความลงในเครือข่ายอินทราเน็ตหรือในเว็บไซต์ของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 50.94

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า ครูเคยถ่ายโอนความรู้ให้แก่เพื่อนครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 83.28 โดยจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 73.90 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ จัดทำสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น บทความลงในเครือข่ายอินทราเน็ตหรือในเว็บไซต์ของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 62.25

ข้อมูลครู พบว่า ครูถ่ายโอนความรู้ให้แก่เพื่อนครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คิดเป็น ร้อยละ 76.82 โดยจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 40.95 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ จัดทำสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น บทความลงในเครือข่ายอินทราเน็ตหรือในเว็บไซต์ของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 38.79

ตารางที่ 4. 32 ครูเคยถ่ายโอนความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมให้เพื่อนครูรับรู้

ครูเคยถ่ายโอนความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมให้เพื่อนครูรับรู้	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ไม่เคย	4	1.34	19	6.29	23	3.82
- เคย	295	98.66	283	93.71	578	96.17
วิธีการถ่ายโอนความรู้	(n_1 = 295)		(n_2 = 283)		(n_t = 578)	
- การเขียนลงบทความวิชาการลงในวารสารของสถานศึกษา	48	16.27	53	18.73	101	17.47
- เป็นพี่เลี้ยงให้คำแนะนำกับครูภายในสถานศึกษา	194	65.76	72	25.44	266	46.02
- จัดบรรยายให้ครูภายในสถานศึกษาได้รับฟัง	170	57.63	114	40.28	284	49.13
- การประชุมของกลุ่มสาระการเรียนรู้	288	97.63	225	79.51	513	88.75
- ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการถ่ายโอนความรู้ เช่น เว็บบล็อก เว็บบอร์ด อินทราเน็ต อินเตอร์เน็ต เป็นต้น	132	44.75	58	20.49	190	32.87

จากตารางที่ 4.32 ในภาพรวม พบว่า ครูเคยถ่ายโอนความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมให้เพื่อนครูรับรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 96.17 โดยวิธีการถ่ายโอนความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การประชุมของกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 88.75 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากคือ จัดบรรยายให้ครูภายในสถานศึกษาได้รับฟัง คิดเป็น ร้อยละ 49.13 และเป็นพี่เลี้ยงให้คำแนะนำกับครูภายในสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 46.02 ตามลำดับ

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า ครูถ่ายโอนความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมให้เพื่อนครูรับรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 98.66 โดยวิธีการถ่ายโอนความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การประชุมของกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 97.63 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ เป็นพี่เลี้ยงให้คำแนะนำกับครูภายในสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 65.76

ข้อมูลครู พบว่า ครูเคยถ่ายโอนความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมให้เพื่อนครูรับรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 93.71 โดยวิธีการถ่ายโอนความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การประชุมของกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 79.51 ส่วนวิธีการถ่ายโอนความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ จัดบรรยายให้ครูภายในสถานศึกษาได้รับฟัง คิดเป็น ร้อยละ 40.28

ข้อน่าสังเกต คือ ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า วิธีการถ่ายโอนความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมให้เพื่อนครูรับรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ เป็นพี่เลี้ยงให้คำแนะนำกับครูภายในสถานศึกษา ในขณะที่ครู เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4. 33 ครูเคยถ่ายโอนความรู้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองให้เพื่อนครูได้รับรู้

ครูเคยถ่ายโอนความรู้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองให้เพื่อนครูได้รับรู้	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ไม่เคย	26	8.70	18	5.96	44	7.32
- เคย	273	91.30	284	94.04	557	92.68
วิธีการถ่ายโอนความรู้	(n_1 = 273)		(n_2 = 284)		(n_t = 557)	
- การเล่าเรื่องความรู้ใหม่ๆให้เพื่อนครูฟัง	242	88.64	240	84.51	482	86.54
- การนิเทศการสอนให้เพื่อนครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้	229	83.88	175	61.62	404	72.53
- เขียนบทความลงในวารสารของสถานศึกษา	47	17.22	51	17.96	98	17.59
- ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการถ่ายโอนความรู้ เช่น เว็บบล็อก เว็บบอร์ด อินทราเน็ต อินเตอร์เน็ต เป็นต้น	126	46.15	57	20.07	183	32.85

จากตารางที่ 4.33 ในภาพรวม พบว่า ครูเคยถ่ายโอนความรู้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองให้เพื่อนครูได้รับรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 92.68 โดยวิธีการถ่ายโอนความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การเล่าเรื่องความรู้ใหม่ๆให้เพื่อนครูฟัง คิดเป็น ร้อยละ 86.54 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การนิเทศการสอนให้เพื่อนครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 72.53 ส่วนวิธีการถ่ายโอนความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการถ่ายโอนความรู้ คิดเป็น ร้อยละ 32.85 และเขียนบทความลงในวารสารของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 17.59 ตามลำดับ

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า ครูเคยถ่ายโอนความรู้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองให้เพื่อนครูได้รับรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 91.30 โดยวิธีการถ่ายโอนความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การเล่าเรื่องความรู้ใหม่ๆให้เพื่อนครูฟัง คิดเป็น ร้อยละ 88.64 และการนิเทศการสอนให้เพื่อนครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 83.88 ตามลำดับ ส่วนวิธีการถ่ายโอนความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การเขียนบทความลงในวารสารของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 17.22

ข้อมูลครู พบว่า ครูเคยถ่ายโอนความรู้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองให้เพื่อนครูได้รับรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 94.04 โดยวิธีการถ่ายโอนความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การเล่าเรื่องความรู้ใหม่ๆให้เพื่อนครูฟัง คิดเป็น ร้อยละ 84.51 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การนิเทศการสอนให้เพื่อนครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 61.62 ส่วนวิธีการถ่ายโอนความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการถ่ายโอนความรู้ คิดเป็น ร้อยละ 20.07 และเขียนบทความลงในวารสารของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ17.96 ตามลำดับ

ตารางที่ 4. 34 การสร้างบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนหรือถ่ายโอนความรู้ของครูภายในสถานศึกษา

การสร้างบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนหรือถ่ายโอนความรู้ของครูภายในสถานศึกษา	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- จัดให้มีมุมวิชาการ	52	17.39	92	30.46	144	23.96
- จัดเวลาให้ครูได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กัน	215	71.91	225	74.50	440	73.21
- จัดห้องพักหรือสถานที่สำหรับสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้	225	75.25	118	39.07	343	57.07

จากตารางที่ 4.34 ในภาพรวม พบว่า การสร้างบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนหรือถ่ายโอนความรู้ของครูภายในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การจัดเวลาให้ครูได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กัน คิดเป็น ร้อยละ 73.21 ส่วนการสร้างบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนหรือถ่ายโอนความรู้ของครูภายในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การจัดให้มีมุมวิชาการ คิดเป็น ร้อยละ 23.96

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า มีการสร้างบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนหรือถ่ายโอนความรู้ของครูภายในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ จัดห้องพักหรือสถานที่สำหรับสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 75.25 และจัดเวลาให้ครูได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กัน คิดเป็น ร้อยละ 71.91 ตามลำดับ ส่วนการสร้างบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนหรือถ่ายโอนความรู้ของครูภายในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การจัดให้มีมุมวิชาการ คิดเป็น ร้อยละ 17.39

ข้อมูลครู พบว่า การสร้างบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนหรือถ่ายโอนความรู้ของครูภายในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ จัดเวลาให้ครูได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กัน คิดเป็น ร้อยละ 74.50 ส่วนการสร้างบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนหรือถ่ายโอนความรู้ของครูภายใน

สถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การจัดห้องพักหรือสถานที่สำหรับสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็น ร้อยละ 39.07 และจัดให้มีมุมวิชาการ คิดเป็น ร้อยละ 30.46 ตามลำดับ

ข้อน่าสังเกต คือ ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า มีการสร้างบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนหรือถ่ายโอนความรู้ของครูภายในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ จัดห้องพักหรือสถานที่สำหรับสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในขณะที่ครู เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. การประยุกต์ใช้และการปรับข้อมูลให้ถูกต้องเที่ยงตรง(Knowledge Application and Validation)

ตารางที่ 4. 35 การสนับสนุนของสถานศึกษาให้ครูมีการประยุกต์ใช้ความรู้

การสนับสนุนของสถานศึกษาให้ครูมีการประยุกต์ใช้ความรู้	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- จัดตั้งหน่วยงาน หรือครูรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมการนำความรู้ไปใช้	86	28.76	110	36.42	196	32.61
- การจัดกิจกรรมเพื่อนำความรู้ไปใช้ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดอบรม การประชุม การสัมมนา การจัดทำวีดีทัศน์ วิทยุ โทรทัศน์ เว็บไซต์ของสถานศึกษา	248	82.94	212	70.20	460	76.54
- การให้บริการการใช้สถานที่หรือให้ครูที่มีความรู้ความสามารถแก่หน่วยงานภายนอกสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมความรู้ต่างๆ	153	51.17	116	38.41	269	44.76
- การอำนวยความสะดวกแก่ครูในการเข้าถึงความรู้ที่จัดเก็บไว้เพื่อนำความรู้ไปใช้ในกิจกรรมต่างๆ	155	51.84	116	38.41	271	45.09
- การประชาสัมพันธ์ให้ครูได้รับรู้ถึงข่าวสาร ข้อมูลและความรู้ใหม่ๆที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของสถานศึกษา	207	69.23	151	50.00	358	59.57

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4.35 ต่อ

การสนับสนุนของสถานศึกษาให้มีการประยุกต์ใช้ความรู้	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- การนำความรู้ใหม่ๆ ที่แสวงหามาได้มาใช้ในการเพิ่มพูนประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา	178	59.53	120	39.74	298	49.58
- การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพในการเผยแพร่ความรู้และนวัตกรรมของสถานศึกษา.	201	67.23	126	41.72	327	54.40
- การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ความรู้ของสถานศึกษาโดยผ่านเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลาย	178	59.53	108	35.76	286	47.59

จากตารางที่ 4.35 ในภาพรวม พบว่า การสนับสนุนของสถานศึกษาให้มีการประยุกต์ใช้ความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติมาก คือ การจัดกิจกรรมเพื่อนำความรู้ไปใช้ด้วยวิธีการต่างๆ คิดเป็น ร้อยละ 76.54 ส่วนการสนับสนุนของสถานศึกษาให้มีการประยุกต์ใช้ความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การจัดตั้งหน่วยงาน หรือครูรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมการนำความรู้ไปใช้ คิดเป็น ร้อยละ 32.61

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า การสนับสนุนของสถานศึกษาให้มีการประยุกต์ใช้ความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การจัดกิจกรรมเพื่อนำความรู้ไปใช้ด้วยวิธีการต่างๆ คิดเป็น ร้อยละ 82.94 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การประชาสัมพันธ์ให้ครูได้รับรู้ถึงข่าวสาร ข้อมูลและความรู้ใหม่ๆที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 69.23 และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพในการเผยแพร่ความรู้และนวัตกรรมของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 67.23ตามลำดับ ส่วนการสนับสนุนของสถานศึกษาให้มีการประยุกต์ใช้ความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การจัดตั้งหน่วยงาน หรือครูรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมการนำความรู้ไปใช้ คิดเป็น ร้อยละ 28.76

ข้อมูลครู พบว่า การสนับสนุนของสถานศึกษาให้มีการประยุกต์ใช้ความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การจัดกิจกรรมเพื่อนำความรู้ไปใช้ด้วยวิธีการต่างๆ คิดเป็น ร้อยละ 70.20 ส่วนการสนับสนุนของสถานศึกษาให้มีการประยุกต์ใช้ความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การนำความรู้ใหม่ๆ ที่แสวงหามาได้มาใช้ในการเพิ่มพูนประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 39.74 การให้บริการใช้สถานที่หรือให้ครูที่มีความรู้ความสามารถแก่หน่วยงานภายนอกสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมความรู้ต่างๆ คิดเป็น ร้อยละ 38.41 การอำนวยความสะดวกแก่ครูในการเข้าถึงความรู้

ที่จัดเก็บไว้เพื่อนำความรู้ไปใช้ในกิจกรรมต่างๆ คิดเป็น ร้อยละ 38.41 การจัดตั้งหน่วยงานหรือครูรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมการนำความรู้ไปใช้ คิดเป็น ร้อยละ 36.42 และการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ความรู้ของสถานศึกษาโดยผ่านเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลาย คิดเป็นร้อยละ 35.76 ตามลำดับ

ข้อน่าสังเกต คือ ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า การสนับสนุนของสถานศึกษาให้มีการประยุกต์ใช้ความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพในการเผยแพร่ความรู้และนวัตกรรมของสถานศึกษา ในขณะที่ครู เห็นว่า การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4. 36 วิธีการที่สถานศึกษานำมาใช้เพื่อช่วยให้ครูนำความรู้ไปใช้

วิธีการที่สถานศึกษานำมาใช้เพื่อช่วยให้ครูนำความรู้ไปใช้	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- การจัดประชุมทางวิชาการ	225	75.25	203	67.22	428	71.21
- การสัมมนา	203	67.89	225	74.50	428	71.21
- การแสดงนิทรรศการ/ นวัตกรรมของสถานศึกษา	114	38.13	126	41.72	240	39.93
- การแสดงผลงานวิจัย	78	26.09	109	36.09	187	31.11
- การเผยแพร่บทความลงในวารสารวิชาการ	78	26.09	103	34.11	181	30.12
- จดหมายข่าว/ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์	52	17.39	32	10.60	84	13.98
- แฟ้มพัฒนางานของครูแต่ละคน	224	74.92	140	46.36	364	60.57
- เว็บศูนย์รวมการจัดการความรู้ของครู (Web Portal)	102	34.11	15	4.97	117	19.47
- Home Page ของสถานศึกษา	147	49.16	49	16.23	196	32.61

จากตารางที่ 4.36 ในภาพรวม พบว่า วิธีการที่สถานศึกษานำมาใช้เพื่อช่วยให้ครูนำความรู้ไปใช้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การจัดประชุมทางวิชาการ คิดเป็น ร้อยละ 71.21 การสัมมนา คิดเป็น ร้อยละ 71.21 และมีแฟ้มพัฒนางานของครูแต่ละคน คิดเป็น 60.57 ตามลำดับ ส่วนที่เหลือพบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การแสดงนิทรรศการ/ นวัตกรรมของสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 39.93 Home Page ของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 32.61 การแสดงผลงานวิจัย คิดเป็นร้อยละ 31.11 การเผยแพร่บทความลงในวารสารวิชาการ คิดเป็น ร้อยละ 30.11 จดหมายข่าว/ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ คิดเป็น ร้อยละ 13.98 และเว็บศูนย์รวมการจัดการความรู้ของครู(Web Portal) คิดเป็น ร้อยละ 19.47 ตามลำดับ

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า วิธีการที่สถานศึกษานำมาใช้เพื่อช่วยให้ครูนำความรู้ไปใช้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การจัดประชุมทางวิชาการ คิดเป็น ร้อยละ 75.25 มีแฟ้มพัฒนางานของครูแต่ละคน คิดเป็น ร้อยละ 74.92 และการสัมมนา คิดเป็น ร้อยละ 67.89 ส่วนที่เหลือพบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อมูลครู พบว่า วิธีการที่สถานศึกษานำมาใช้เพื่อช่วยให้ครูนำความรู้ไปใช้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การสัมมนา คิดเป็น ร้อยละ 74.50 และการจัดประชุมทางวิชาการ คิดเป็น ร้อยละ 67.22ตามลำดับ ส่วนที่เหลือพบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อน่าสังเกต คือ ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า วิธีการที่สถานศึกษานำมาใช้เพื่อช่วยให้ครูนำความรู้ไปใช้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ มีแฟ้มพัฒนางานของครูแต่ละคน ในขณะที่ครูเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4. 37 วิธีดำเนินการเพื่อสร้างวัฒนธรรมการใฝ่รู้ให้ครู

วิธีดำเนินการเพื่อสร้างวัฒนธรรมการใฝ่รู้ให้ครู	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ประชาสัมพันธ์ให้ครูทราบถึงความรู้ใหม่ๆ ผ่านทางสื่อต่างๆของสถานศึกษา เช่น จดหมาย ข่าว วารสาร เครือข่ายภายใน อินทราเน็ต เว็บไซต์ของสถานศึกษา เป็นต้น	144	48.16	173	57.28	317	52.75
- กำหนดผู้รับผิดชอบในการนำความรู้ไปใช้ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การจัดนิทรรศการ การอบรม การประชุม ฯลฯ	238	79.60	224	74.17	462	76.87
- อำนวยความสะดวกให้ครูเข้าถึงความรู้ที่จัดเก็บไว้เพื่อนำความรู้ไปใช้ในกิจกรรม	160	53.51	117	38.74	272	45.26
- จัดแสดงผลงานของครูในกลุ่มสาระต่างๆ	70	23.41	138	45.70	208	34.61
- สร้างแรงจูงใจให้ครูนำความรู้มาใช้เพิ่มพูนประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอน เช่น การมอบรางวัล / ยกย่องชมเชยแก่ครูหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สร้างผลงานได้	228	76.25	138	45.70	366	60.90
- การให้บริการสถานที่หรือครูที่มีความรู้ความสามารถแก่หน่วยงานภายนอกในการจัดกิจกรรมความรู้ต่างๆ	139	46.49	72	23.84	211	35.11

จากตารางที่ 4.37 ในภาพรวม พบว่า วิธีดำเนินการเพื่อสร้างวัฒนธรรมการใฝ่รู้ให้ครูที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ กำหนดผู้รับผิดชอบในการนำความรู้ไปใช้ด้วยวิธีการต่างๆ คิดเป็น ร้อยละ 76.87 และสร้างแรงจูงใจให้ครูนำความรู้มาใช้เพิ่มพูนประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน เช่น การมอบรางวัล/ ยกย่องชมเชยแก่ครูหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สร้างผลงานได้ คิดเป็น ร้อยละ 60.90 ตามลำดับ นอกนั้นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า วิธีดำเนินการเพื่อสร้างวัฒนธรรมการใฝ่รู้ให้ครูที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การกำหนดผู้รับผิดชอบในการนำความรู้ไปใช้ด้วยวิธีการต่างๆ คิดเป็น ร้อยละ 79.60 และการสร้างแรงจูงใจให้ครูนำความรู้มาใช้เพิ่มพูนประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน เช่น การมอบรางวัล/ ยกย่องชมเชยแก่ครูหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สร้างผลงานได้ คิดเป็น ร้อยละ 76.25 ตามลำดับ นอกนั้นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ข้อมูลครู พบว่า วิธีดำเนินการเพื่อสร้างวัฒนธรรมการใฝ่รู้ให้ครูที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การกำหนดผู้รับผิดชอบในการนำความรู้ไปใช้ด้วยวิธีการต่างๆ คิดเป็น ร้อยละ 74.17 นอกนั้นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ข้อน่าสังเกต คือ ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า วิธีดำเนินการเพื่อสร้างวัฒนธรรมการใฝ่รู้ให้ครูที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ สร้างแรงจูงใจให้ครูนำความรู้มาใช้เพิ่มพูนประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอน เช่น การมอบรางวัล/ ยกย่องชมเชยแก่ครูหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สร้างผลงานได้ ในขณะที่ครูเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4. 38 การสนับสนุนการนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในการจัดการความรู้ของครู

การสนับสนุนการนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในการจัดการความรู้ของครู	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- การส่งเสริมให้ครูเชื่อมโยงการทำงานกับเครือข่ายข้อมูล	167	55.85	144	47.68	311	51.75
- การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐานเพื่อให้ครูแสวงหาความรู้	80	26.76	155	51.32	235	39.10
- การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้เทคโนโลยีของครูเพื่อให้สามารถนำความรู้ด้านเทคโนโลยีไปใช้ในการแสวงหา สร้าง จัดเก็บ ถ่ายโอนและเผยแพร่และใช้ความรู้	207	69.23	208	68.87	415	69.05
- การชี้แจงให้ครูเห็นถึงความสำคัญในการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อการเรียนรู้หรือเพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน	225	75.25	161	53.31	386	64.23
- การกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่ดูแลรักษาระบบเทคโนโลยีโดยตรงเพื่อทำหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆให้แก่ครูภายในสถานศึกษา เช่น ให้คำแนะนำวิธีการใช้ระบบ การแก้ไขระบบ เป็นต้น	106	35.45	164	54.30	270	44.93
- การจัดหาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานของครูมาใช้ในสถานศึกษา	234	78.26	162	53.64	396	65.89

จากตารางที่ 4.38 ในภาพรวม พบว่า การสนับสนุนในการนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในการจัดการความรู้ของครูที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ มีการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้เทคโนโลยีของครูเพื่อให้สามารถนำความรู้ด้านเทคโนโลยีไปใช้ในการแสวงหา สร้าง จัดเก็บ ถ่ายโอนและเผยแพร่และใช้ความรู้ คิดเป็น ร้อยละ 69.05 การจัดหาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานของครูมาใช้ในสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 65.89 และมีการชี้แจงให้ครูเห็นถึงความสำคัญในการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อการเรียนรู้หรือเพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน คิดเป็น ร้อยละ 64.23 ตามลำดับ

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า การสนับสนุนในการนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในการจัดการความรู้ของครูที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ มีการจัดหาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานของครูมาใช้ในสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 78.26 การชี้แจงให้ครูเห็นถึง

ความสำคัญในการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อการเรียนรู้หรือเพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน คิดเป็น ร้อยละ 75.25 และการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้เทคโนโลยีของครูเพื่อให้สามารถนำความรู้ด้านเทคโนโลยีไปใช้ในการแสวงหา สร้าง จัดเก็บ ถ่ายโอนและเผยแพร่และใช้ความรู้ คิดเป็น ร้อยละ 69.23

ข้อมูลครู พบว่า การสนับสนุนในการนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในการจัดการความรู้ของครูที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้เทคโนโลยีของครูเพื่อให้สามารถนำความรู้ด้านเทคโนโลยีไปใช้ในการแสวงหา สร้าง จัดเก็บ ถ่ายโอนและเผยแพร่และใช้ความรู้ คิดเป็น ร้อยละ 68.87

ข้อน่าสังเกต คือ ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า การสนับสนุนในการนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในการจัดการความรู้ของครูที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การจัดหาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานของครูมาใช้ในสถานศึกษา และการชี้แจงให้ครูเห็นถึงความสำคัญในการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อการเรียนรู้หรือเพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน ในขณะที่ครูเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4. 39 การนำความรู้ที่ได้จากการอบรม การปฏิบัติ หรือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมาใช้ในการปฏิบัติงานของครู

ลักษณะของการนำความรู้ที่ได้จากการอบรม การปฏิบัติ หรือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมาใช้ในการปฏิบัติงาน	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- พัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของตนเอง	287	95.98	271	89.73	558	92.84
- พัฒนาการจัดการเรียนการสอน	287	95.98	289	95.69	576	95.84
- พัฒนาหรือส่งเสริมการดำเนินงานของสถานศึกษา	213	71.23	173	57.28	386	64.22
- พัฒนาการตนเองในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น	203	67.89	187	61.92	390	64.89
- พัฒนาทัศนคติในการจัดการเรียนการสอน	201	67.22	162	53.64	363	60.39

จากตารางที่ 4.39 ในภาพรวม พบว่า ลักษณะของการนำความรู้ที่ได้จากการอบรม การปฏิบัติ หรือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมาใช้ในการปฏิบัติงานที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การนำความรู้มาใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอน คิดเป็น ร้อยละ 95.84 และพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของตนเอง คิดเป็น ร้อยละ 92.84 ตามลำดับ รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การนำความรู้มาใช้พัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น คิดเป็น ร้อยละ 64.89 พัฒนาหรือ

ส่งเสริมการดำเนินงานของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 64.22 และพัฒนาทัศนคติในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็น ร้อยละ 60.39 ตามลำดับ

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า ลักษณะของการนำความรู้ที่ได้จากการอบรม การปฏิบัติ หรือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมาใช้ในการปฏิบัติงานที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การนำความรู้มาใช้พัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของตนเอง คิดเป็น ร้อยละ 95.98 และพัฒนาการจัดการเรียนการสอน คิดเป็น ร้อยละ 95.98 ตามลำดับ รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การนำความรู้มาใช้พัฒนาหรือส่งเสริมการดำเนินงานของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 71.23 พัฒนาการตนเองในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น คิดเป็น ร้อยละ 67.89 และพัฒนาทัศนคติในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็น ร้อยละ 67.22 ตามลำดับ

ข้อมูลครู พบว่า ลักษณะของการนำความรู้ที่ได้จากการอบรม การปฏิบัติ หรือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมาใช้ในการปฏิบัติงานที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การนำความรู้มาใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอน คิดเป็น ร้อยละ 95.69 และพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของตนเอง คิดเป็น ร้อยละ 89.73 ตามลำดับ รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การนำความรู้มาใช้พัฒนาการตนเองในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น คิดเป็น ร้อยละ 61.92 ส่วนการนำความรู้ที่ได้จากการอบรม การปฏิบัติ หรือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมาใช้ในการปฏิบัติงานที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การนำความรู้มาใช้พัฒนาหรือส่งเสริมการดำเนินงานของสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 57.28 และพัฒนาทัศนคติในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็น ร้อยละ 53.64 ตามลำดับ

ข้อน่าสังเกต คือ ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า ลักษณะของการนำความรู้ที่ได้จากการอบรม การปฏิบัติ หรือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมาใช้ในการปฏิบัติงานที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การนำความรู้มาใช้พัฒนาหรือส่งเสริมการดำเนินงานของสถานศึกษา และพัฒนาทัศนคติในการจัดการเรียนการสอน ในขณะที่ครู เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตารางที่ 4. 40 วิธีการปรับข้อมูลความรู้ของสถานศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องและทันสมัยอยู่เสมอ

วิธีการปรับข้อมูลความรู้ของสถานศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องและทันสมัยอยู่เสมอ	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- การบันทึกหลังการปฏิบัติงานของครู	230	76.92	266	88.08	496	82.53
- การสังเคราะห์งานวิจัย	178	59.53	130	43.05	308	51.25
- การนำระบบเทคโนโลยีมาปรับใช้ในงาน	258	86.29	182	60.26	440	73.21
- การประเมินผลความรู้ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของครู	239	79.93	168	55.63	407	67.72

จากตารางที่ 4.40 ในภาพรวม พบว่า วิธีการปรับข้อมูลความรู้ของสถานศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องและทันสมัยอยู่เสมอที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การบันทึกหลังการปฏิบัติงานของครู คิดเป็น ร้อยละ 82.53 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การนำระบบเทคโนโลยีมาปรับใช้ในงาน คิดเป็น ร้อยละ 73.21 และการประเมินผลความรู้ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของครู คิดเป็น ร้อยละ 67.72 ตามลำดับ ส่วนวิธีการปรับข้อมูลความรู้ของสถานศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องและทันสมัยอยู่เสมอที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การสังเคราะห์งานวิจัย คิดเป็น ร้อยละ 51.25

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า วิธีการปรับข้อมูลความรู้ของสถานศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องและทันสมัยอยู่เสมอที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การนำระบบเทคโนโลยีมาปรับใช้ในงาน คิดเป็น ร้อยละ 86.29 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การประเมินผลความรู้ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของครู คิดเป็น ร้อยละ 79.93 และการบันทึกหลังการปฏิบัติงานของครู คิดเป็น ร้อยละ 76.92 ตามลำดับ ส่วนวิธีการปรับข้อมูลความรู้ของสถานศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องและทันสมัยอยู่เสมอที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การสังเคราะห์งานวิจัย คิดเป็น ร้อยละ 59.53

ข้อมูลครู พบว่า วิธีการปรับข้อมูลความรู้ของสถานศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องและทันสมัยอยู่เสมอที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การบันทึกหลังการปฏิบัติงานของครู คิดเป็น ร้อยละ 88.08 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การนำระบบเทคโนโลยีมาปรับใช้ในงาน คิดเป็น ร้อยละ 60.26 ส่วนวิธีการปรับข้อมูลความรู้ของสถานศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องและทันสมัยอยู่เสมอที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การประเมินผลความรู้ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของครู คิดเป็น ร้อยละ 55.63 และการสังเคราะห์งานวิจัย คิดเป็น ร้อยละ 43.05 ตามลำดับ

ข้อน่าสังเกต คือ ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า วิธีการปรับข้อมูลความรู้ของสถานศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องและทันสมัยอยู่เสมอที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การประเมินผลความรู้ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของครู ในขณะที่ครู เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4. 41 การประเมินผลการจัดการความรู้ของครู

การประเมินผลการจัดการความรู้ของครู	ผู้บริหาร (n_1 = 299)		ครู (n_2 = 302)		รวม (n_t = 601)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ไม่มี	29	9.70	24	7.95	53	8.82
- มี	270	90.30	278	92.05	548	91.18
วิธีการประเมินผลการจัดการความรู้ของครู	(n_1 = 270)		(n_2 = 278)		(n_t = 548)	
- พิจารณาจากผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาของครู	224	82.96	260	93.53	484	88.32
- พิจารณาจากพฤติกรรมจากการเรียนรู้ของครู	233	86.29	180	64.75	413	75.36
- พิจารณาจากความเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษาที่เกิดจากการจัดการความรู้	153	56.67	101	36.33	254	46.35
- พิจารณาจากทรัพย์สินทางปัญญาที่เพิ่มคุณค่าให้กับสถานศึกษา	125	46.30	46	16.55	171	31.20

จากตารางที่ 4.41 ในภาพรวม พบว่า สถานศึกษามีการประเมินผลการจัดการความรู้ของครู มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 91.18 ส่วนวิธีการประเมินผลการจัดการความรู้ของครูที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ พิจารณาจากผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาของครู คิดเป็น ร้อยละ 88.32 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ พิจารณาจากพฤติกรรมจากการเรียนรู้ของครู คิดเป็น ร้อยละ 75.36 ส่วนวิธีการประเมินผลการจัดการความรู้ของครูที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ พิจารณาจากความเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษาที่เกิดจากการจัดการความรู้ คิดเป็น ร้อยละ 46.35 และพิจารณาจากทรัพย์สินทางปัญญาที่เพิ่มคุณค่าให้กับสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 31.20 ตามลำดับ

ข้อมูลผู้บริหาร พบว่า สถานศึกษามีการประเมินผลการจัดการความรู้ของครู มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 90.30 ส่วนวิธีการประเมินผลการจัดการความรู้ของครูที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ พิจารณาจากพฤติกรรมจากการเรียนรู้ของครู คิดเป็น ร้อยละ 86.30 และพิจารณาจากผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาของครู คิดเป็น ร้อยละ 82.96 ตามลำดับ ส่วนวิธีการประเมินผลการจัดการความรู้ของครูที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การพิจารณาจากความ

เปลี่ยนแปลงของสถานศึกษาที่เกิดจากการจัดการความรู้ คิดเป็น ร้อยละ 56.67 และพิจารณาจากทรัพย์สินทางปัญญาที่เพิ่มคุณค่าให้กับสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 46.30 ตามลำดับ

ข้อมูลครู พบว่า สถานศึกษามีการประเมินผลการจัดการความรู้ของครู มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 92.05 ส่วนวิธีการประเมินผลการจัดการความรู้ของครูที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ พิจารณาจากผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาของครู คิดเป็น ร้อยละ 93.53 รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ พิจารณาจากพฤติกรรมจากการเรียนรู้ของครู คิดเป็น ร้อยละ 64.75 ส่วนวิธีการประเมินผลการจัดการความรู้ของครูที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ พิจารณาจากความเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษาที่เกิดจากการจัดการความรู้ คิดเป็น ร้อยละ 36.33 และพิจารณาจากทรัพย์สินทางปัญญาที่เพิ่มคุณค่าให้กับสถานศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 16.55 ตามลำดับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในภาพรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุ 50 ปี ขึ้นไปมากที่สุด วุฒิการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาเอกชนมากกว่า 20 ปี และสอนอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มากที่สุด รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องการจัดการความรู้ โดยมีความเข้าใจเรื่องการจัดการความรู้อยู่ระดับปานกลาง

สภาพการจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาเอกชน

สรุปผลภาพรวมของการจัดการความรู้ตามกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังนี้

1) การแสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition)

จากผลการวิจัย พบว่า สถานศึกษามีการกำหนดสิ่งที่ครูต้องแสวงหาความรู้ โดยเกณฑ์ที่นำมาใช้กำหนดสิ่งที่ครูต้องแสวงหาความรู้ คือ ลักษณะงานที่ครูต้องปฏิบัติ และนโยบายของสถานศึกษา นอกจากนี้ยังพบว่า สถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ของสถานศึกษา ด้วยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ต่างๆ เช่น การฝึกอบรม สัมมนา การประชุมทางวิชาการ และการส่งเสริมให้ครูแสวงหาความรู้อย่างอิสระจากแหล่งความรู้ต่างๆเพื่อนำมาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา สำหรับวิธีการแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายในสถานศึกษา พบว่า ครูแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายในสถานศึกษา โดยการเข้าร่วมสัมมนา การเข้ารับฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆที่สถานศึกษาจัดขึ้น และการเรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อให้ได้ประสบการณ์ตรง ส่วนวิธีการแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายนอกสถานศึกษา พบว่า ครูแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายนอกสถานศึกษา โดยการเข้ารับการฝึกอบรม และการเข้าร่วมสัมมนานอกสถานที่ที่จัดโดยหน่วยงานอื่น การศึกษาข้อมูลจากสื่อต่างๆ ทั้งทางหนังสือพิมพ์ บทความ วิทยุ โทรทัศน์ อินเตอร์เน็ต เป็นต้น และการศึกษาดูงานนอกสถานที่ โดยสิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีที่ครูใช้ในการแสวงหาความรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษามากที่สุด คือ ห้องสมุดของสถานศึกษา และเครือข่ายอินเตอร์เน็ต

2) การสร้างความรู้ (Knowledge Creation)

จากผลการวิจัย พบว่า สถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ๆด้วยการจัดการอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการสอนอย่างทั่วถึง รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การสร้างแรงจูงใจให้ครูสร้างสรรค์ความรู้ใหม่โดยมีการให้รางวัล/ของขวัญ/การยกย่องชมเชยแก่ครูที่สามารถสร้างองค์ความรู้หรือนวัตกรรมใหม่ได้ และกระตุ้นให้ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมผนวกกับการนำบริบทและภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ ส่วนด้านกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก พบว่า มีการเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงผลงานและนำเสนอความคิดเห็นใหม่ๆให้กับครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และการจัดโครงการพัฒนาความรู้ทักษะในการปฏิบัติงานภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนวิธีที่ครูนำมาใช้เพื่อสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การวิจัยในชั้นเรียน การเข้ารับการอบรมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และการนิเทศสอนงานของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังพบว่าสถานศึกษามีการจัดเวลาเฉพาะให้ครูเพื่อสร้างหรือพัฒนาความรู้ใหม่ โดยมีการจัดเวลาเฉพาะให้ครูได้เข้าร่วมประชุม/ระดมความคิดเห็นภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ประมาณ และ การจัดเวลาเฉพาะให้ครูได้เข้าร่วมประชุมรวมประมาณ 1 ครั้ง/เดือน ส่วนแหล่งความรู้ที่มีส่วนช่วยให้ครูสามารถสร้างความรู้ใหม่ คือ แหล่งความรู้จากห้องสมุดของสถานศึกษา รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากคือ แหล่งความรู้จากเครือข่ายทางสังคม (Social Network) และในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า การสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การสร้างความรู้ในงานด้านการพัฒนาหลักสูตร เทคนิคการสอนแบบต่างๆ การวัดประเมินผลการเรียนการสอน และการประกันคุณภาพสถานศึกษา

3) การจัดเก็บความรู้ (Knowledge Storage)

จากผลการวิจัย พบว่า สถานศึกษาได้มีการประมวลและกลั่นกรองความรู้ก่อนการจัดเก็บความรู้ โดยผ่านการประมวลและกลั่นกรองความรู้โดยหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และคณะกรรมการวิชาการของสถานศึกษา ส่วนประเภทความรู้ที่มีการจัดเก็บ คือ ความรู้ที่เกิดจากการวิจัยในชั้นเรียน และความรู้ที่ได้จากการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ส่วนแหล่งความรู้ที่สถานศึกษาใช้จัดเก็บความรู้ คือ ห้องสมุดของสถานศึกษา และศูนย์สื่อ/โสตทัศน์ นอกจากนี้ ยังพบว่า สถานศึกษามีการจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากความสำเร็จและความล้มเหลวในกิจกรรมต่างๆที่ครูได้เคยปฏิบัติไว้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยทำการจัดเก็บความรู้ ในลักษณะของการจัดทำแฟ้มสะสมงานของครูแต่ละคน และการจดบันทึก ส่วนวิธีที่ครูใช้ในการจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง คือ การบันทึกเก็บไว้เป็นลายลักษณ์อักษรภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ บันทึกเก็บไว้เป็นลายลักษณ์อักษรในฝ่ายวิชาการ สำหรับช่องทางในการสืบค้นความรู้ของครูพบว่า ครูทราบช่องทางในการสืบค้นความรู้จากครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และจากการประชาสัมพันธ์ทางสื่อสารสนเทศภายในสถานศึกษา การสืบค้นความรู้ของครูส่วนใหญ่เกี่ยวกับเทคนิคการสอนแบบต่างๆ รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากคือ การวัดประเมินผลการเรียนการสอน และการจัดการชั้นเรียน ส่วนการจัดเก็บความรู้ที่มี

การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การมีโครงสร้างระบบการจัดเก็บความรู้ของสถานศึกษา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยในทุกด้าน

4) การวิเคราะห์และสร้างเหมืองข้อมูล (Analysis and Data Mining)

จากผลการวิจัย พบว่า สถานศึกษามีการดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบในการนำข้อมูลความรู้ต่างๆมาวิเคราะห์และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ มาจัดการข้อมูลของสถานศึกษา ส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศที่สถานศึกษานำมาใช้เพื่อจัดการข้อมูลของสถานศึกษา พบว่า มีการใช้เครือข่ายอินเตอร์เน็ตโดยการใช้ร่วมกับโปรแกรมการสืบค้น (Search Engines) ที่ช่วยในการค้นหาข้อมูลข่าวสารและความรู้ที่ต้องการมีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่มาก

5) การถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้ (Knowledge Transfer and Dissemination)

จากผลการวิจัย พบว่า สถานศึกษามีการสนับสนุนให้ครูสามารถถ่ายโอนความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) ออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้ ด้วยการจัดการประชุมย่อยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ การนิเทศหรือการสอนงานครูภายในสถานศึกษา และจัดให้มีการประชุมอภิปราย ส่วนวิธีที่สถานศึกษาใช้เพื่อสนับสนุนให้ครูถ่ายโอนความรู้ที่เปิดเผย (Explicit Knowledge) ให้เพื่อนครูรับรู้ คือ จัดสถานที่ให้ครูได้ใช้เพื่อการประชุม สัมมนา ระบบสารสนเทศที่มีส่วนช่วยในการถ่ายโอนความรู้ คือ เว็บไซต์ของสถานศึกษา สำหรับวิธีการถ่ายโอนความรู้ของครู พบว่า ครูมีถ่ายโอนความรู้ให้แก่เพื่อนครู โดยใช้วิธีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้วยการประชุมของกลุ่มสาระการเรียนรู้ รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากคือ จัดบรรยายให้ครูภายในสถานศึกษาได้รับฟัง ส่วนครูเคยถ่ายโอนความรู้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองให้เพื่อนครูได้รับรู้ พบว่าวิธีที่ครูนำมาใช้ คือ การเล่าเรื่องความรู้ใหม่ๆให้เพื่อนครูฟัง รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การนิเทศการสอนให้เพื่อนครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในการสร้างบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนหรือถ่ายโอนความรู้ของครูภายในสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษามีการจัดเวลาให้ครูได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กัน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

6) การประยุกต์ใช้และการปรับข้อมูลให้ถูกต้องเที่ยงตรง (Knowledge Application and Validation)

จากผลการวิจัย พบว่า สถานศึกษามีการสนับสนุนของให้ครูมีการประยุกต์ใช้ความรู้ โดยมีการจัดกิจกรรมเพื่อนำความรู้ไปใช้ด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งวิธีการที่สถานศึกษานำมาใช้เพื่อช่วยให้ครูนำความรู้ไปใช้ คือ การจัดประชุมทางวิชาการ การสัมมนา และมีแฟ้มพัฒนางานของครูแต่ละคน ในการดำเนินการเพื่อสร้างวัฒนธรรมการใฝ่รู้ให้ครูของสถานศึกษา พบว่า มีกำหนดผู้รับผิดชอบในการนำความรู้ไปใช้ด้วยวิธีการต่างๆ และสร้างแรงจูงใจให้ครูนำความรู้มาใช้เพิ่มพูนประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอน เช่น การมอบรางวัล/ ยกย่องชมเชยแก่ครู หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สร้างผลงานได้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังพบว่า สถานศึกษามีการสนับสนุนในการนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในการจัดการความรู้ของครู โดยมีการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้เทคโนโลยีของครูเพื่อให้

สามารถนำความรู้ด้านเทคโนโลยีไปใช้ในการแสวงหา สร้าง จัดเก็บ ถ่ายโอนและเผยแพร่ และใช้ความรู้ มีการจัดหาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานของครูมาใช้ในสถานศึกษา และมีการชี้แจงให้ครูเห็นถึงความสำคัญในการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อการเรียนรู้หรือเพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนวิธีการปรับข้อมูลความรู้ของสถานศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องและทันสมัยอยู่เสมอ พบว่า สถานศึกษามีการปรับข้อมูลความรู้ของสถานศึกษา ด้วยวิธีการบันทึกหลังการปฏิบัติงานของครู รองลงมา คือ การนำระบบเทคโนโลยีมาปรับใช้ในงาน และการประเมินผลความรู้ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของครู มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในการประเมินผลการจัดการความรู้ของครู พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยใช้วิธีการประเมินผลการจัดการความรู้ของครู ด้วย การพิจารณาจากผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาของครู มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ พิจารณาจากพฤติกรรมจากการเรียนรู้ของครู

2.1 การแสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition)

สรุปผลในรายละเอียดตามกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

2.1.1 การกำหนดองค์ความรู้ที่สถานศึกษาต้องการแสวงหา

ในภาพรวม พบว่า สถานศึกษามีการกำหนดสิ่งที่ครูต้องแสวงหาความรู้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดและเกณฑ์ที่นำมาใช้กำหนดสิ่งที่ครูต้องแสวงหาความรู้ คือ ลักษณะงานที่ครูต้องปฏิบัติ และนโยบายของสถานศึกษา ส่วนวิธีการที่สถานศึกษาใช้เพื่อกำหนดองค์ความรู้ที่สถานศึกษาต้องการแสวงหามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า มีการใช้กระบวนการสอนงานหรือการนิเทศการสอน รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ใช้วิธีการกำหนดความรู้ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา และการจัดทำฐานข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานของครู ส่วนวิธีที่นำมาใช้น้อยที่สุด คือ การมีคณะกรรมการด้านการจัดการความรู้ในสถานศึกษา

2.1.2 การเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

ในภาพรวม พบว่า สถานศึกษามีการเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีลักษณะของการมีส่วนร่วมที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การร่วมคิด ร่วมวางแผนการกำหนดความรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ส่วนลักษณะของการมีส่วนร่วมที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของการจัดการความรู้ของสถานศึกษา

2.1.3 การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการแสวงหาความรู้ใหม่ๆของสถานศึกษา

ในภาพรวม พบว่า สถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการแสวงหาความรู้ใหม่ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยวิธีที่สถานศึกษานำมาใช้ในการดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูแสวงหาความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การฝึกอบรม สัมมนา การประชุมทางวิชาการ และการส่งเสริมให้ครูแสวงหาความรู้อย่างอิสระจากแหล่งความรู้ต่างๆเพื่อนำมาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ส่วนวิธีที่สถานศึกษานำมาใช้ในการดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูแสวงหาความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การให้ทุนสนับสนุนเพื่อพัฒนาความรู้ที่ครูต้องการ

2.1.4 วิธีการแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายในสถานศึกษา

ในภาพรวม พบว่า ครูใช้วิธีการแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การเข้าร่วมสัมมนา การเข้ารับฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆที่สถานศึกษาจัดขึ้น และการเรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อให้ได้ประสบการณ์ตรง รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การสืบค้นความรู้จากระบบเครือข่ายอินทราเน็ตภายในสถานศึกษา การเข้าร่วมสนทนากับครูภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การสอนงานของหัวหน้าหรือครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และการสอบถามจากผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญในสถานศึกษา ส่วนวิธีการแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การได้รับโอกาสให้ปฏิบัติข้ามสายงาน

2.1.5 วิธีการแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายนอกสถานศึกษา

ในภาพรวม พบว่า วิธีการที่ครูใช้แสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายนอกสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การเข้ารับการฝึกอบรมนอกสถานที่ที่จัดโดยหน่วยงานอื่น การเข้าร่วมสัมมนานอกสถานที่ที่จัดโดยหน่วยงานอื่น การศึกษาข้อมูลจากสื่อต่างๆ ทั้งทางหนังสือพิมพ์ บทความ วิทยุ โทรทัศน์ อินเตอร์เน็ต เป็นต้น และการศึกษาดูงานนอกสถานที่ รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การศึกษาต่อ ส่วนวิธีที่ครูใช้แสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายนอกสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด คือ วิธีการเปรียบเทียบมาตรฐาน (Benchmarking) จากสถานศึกษาอื่น

2.1.6 การมีผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาให้คำแนะนำหรือให้ความรู้กับครู

ในภาพรวม พบว่า สถานศึกษามีผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาให้คำแนะนำหรือให้ความรู้กับครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีลักษณะของการให้ความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การอบรมและเชิญมาเป็นวิทยากรบรรยายพิเศษ รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

คือ การสัมมนา ส่วนลักษณะการให้ความรู้ของผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกที่พบในระดับน้อย คือ เป็นที่ปรึกษา

2.1.7 สิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีที่ครูใช้ในการแสวงหาความรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

ในภาพรวม พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีที่ครูใช้ในการแสวงหาความรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ห้องสมุดของสถานศึกษา และเครือข่ายอินเตอร์เน็ต รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ คู่มือการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีที่ครูใช้ในการแสวงหาความรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ห้องสมุดของกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.1.8 เวลาโดยเฉลี่ยในการแสวงหาความรู้ทั้งจากภายในและภายนอกสถานศึกษาของครู (ชั่วโมง/สัปดาห์)

การพิจารณาภาพรวม พบว่า ครูใช้เวลาโดยเฉลี่ยในการแสวงหาความรู้ทั้งจากภายในและภายนอกสถานศึกษา ประมาณ 2 – 4 ชั่วโมง/สัปดาห์ รองลงมาคือ ประมาณ 5 – 9 ชั่วโมง/สัปดาห์

2.2 การสร้างความรู้ (Knowledge Creation)

2.2.1 การส่งเสริมสนับสนุนของสถานศึกษาให้ครูสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ๆ

ในภาพรวม พบว่า การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการสอนอย่างทั่วถึง รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การสร้างแรงจูงใจให้ครูสร้างสรรค์ความรู้ใหม่โดยมีการให้รางวัล/ของขวัญ/การยกย่องชมเชยแก่กลุ่มสาระการเรียนรู้หรือครูที่สามารถสร้างองค์ความรู้หรือนวัตกรรมใหม่ได้ และกระตุ้นให้ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมผนวกกับการนำบริบทและภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ ส่วนการส่งเสริมสนับสนุนของสถานศึกษาให้ครูสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ๆ ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การสร้างบรรยากาศที่ดีในกิจกรรมการสร้างความรู้ การมีแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของครู และการมีคณะกรรมการและผู้ที่รับผิดชอบด้านการจัดการความรู้ในสถานศึกษา

2.2.2 กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสร้างความรู้ใหม่

ในภาพรวม พบว่า กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงผลงานและนำเสนอความคิดเห็นใหม่ๆให้กับครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และการจัดโครงการพัฒนาความรู้ทักษะในการปฏิบัติงาน

ภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสร้างความรู้ใหม่ๆที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ให้ทุนการศึกษา และให้ทุนการวิจัยในชั้นเรียน

2.2.3 วิธีที่ครูนำมาใช้เพื่อสร้างความรู้ใหม่

ในภาพรวม พบว่า วิธีที่ครูนำมาใช้เพื่อสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การวิจัยในชั้นเรียน การเข้ารับการอบรมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และการนิเทศสอนงานของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การอ่านและการค้นคว้าแล้วนำมาสังเคราะห์ความรู้ที่มีอยู่เป็นความรู้ใหม่ ประสบการณ์การสอน/การแก้ปัญหาในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ และการทำงานร่วมกันภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนวิธีที่ครูนำมาใช้เพื่อสร้างความรู้ใหม่ๆที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การทดลองปฏิบัติ การพัฒนา/ปรับปรุงแนวคิด และเครือข่าย IT ภายในสถานศึกษา

2.2.4 การจัดเวลาเฉพาะให้ครูได้เข้าร่วมประชุม/ระดมความคิดเห็นภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อสร้างหรือพัฒนาความรู้ใหม่ๆ

ในภาพรวม พบว่า สถานศึกษามีการจัดเวลาเฉพาะให้ครูได้เข้าร่วมประชุม/ระดมความคิดเห็นภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อสร้างหรือพัฒนาความรู้ใหม่ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีการจัดประชุม/ระดมความคิดเห็นภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ประมาณ 1 ครั้ง/เดือน รองลงมา คือ การจัดประชุม/ระดมความคิดเห็นภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ มากกว่า 2 ครั้ง/เดือน

2.2.5 การจัดเวลาเฉพาะให้ครูได้เข้าร่วมประชุมรวมเพื่อสร้างหรือพัฒนาความรู้ใหม่ๆ

ในภาพรวม พบว่า สถานศึกษามีการจัดเวลาเฉพาะให้ครูได้เข้าร่วมประชุมรวมเพื่อสร้างหรือพัฒนาความรู้ใหม่ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีการจัดประชุมรวม 1 ครั้ง/เดือน รองลงมา คือ ไม่มีการกำหนดเวลาที่แน่นอนในการจัดเวลาเฉพาะให้ครูได้เข้าร่วมประชุมรวมเพื่อสร้างหรือพัฒนาความรู้ใหม่

2.2.6 สิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีเพื่อช่วยให้ครูสร้างความรู้ใหม่

ในภาพรวม พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีเพื่อช่วยให้ครูสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ห้องสมุดของสถานศึกษา รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากคือ คู่มือการปฏิบัติงานของสถานศึกษา เครือข่ายอินทราเน็ตในสถานศึกษา และเครือข่ายทางสังคม (Social Network) ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีเพื่อช่วยให้ครูสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ E-learning การจัดเก็บข้อมูลฝากบนระบบเครือข่าย Cloud computing และห้องสมุดของกลุ่มสาระการเรียนรู้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

2.2.7 แหล่งความรู้ที่มีส่วนช่วยให้ครูสามารถสร้างความรู้ใหม่

ในการพิจารณาภาพรวมของแหล่งความรู้ที่มีส่วนช่วยให้ครูสามารถสร้างความรู้ใหม่ ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ แหล่งความรู้จากห้องสมุดของสถานศึกษา รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากคือ แหล่งความรู้จากเครือข่ายทางสังคม (Social Network) ส่วนแหล่งความรู้ที่มีส่วนช่วยให้ครูสามารถสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ แหล่งความรู้จากคู่มือการปฏิบัติงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดเก็บข้อมูลฝากบนระบบเครือข่าย (Cloud computing) และแหล่งความรู้จากห้องสมุดของกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.2.8 ในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมาสถานศึกษามีการสร้างความรู้ใหม่ในงานด้านใด

ในภาพรวม พบว่า ในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมาสถานศึกษามีการสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การสร้างความรู้ใหม่ในงานด้านการพัฒนาหลักสูตร เทคนิคการสอนแบบต่างๆ การวัดประเมินผลการเรียนการสอน และการประกันคุณภาพสถานศึกษา ส่วนในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมาสถานศึกษามีการสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การสร้างความรู้ใหม่ในงานด้านการบริหารสถานศึกษา

2.3 การจัดเก็บความรู้ (Knowledge Storage)

2.3.1 โครงสร้างระบบการจัดเก็บความรู้ของสถานศึกษา

ในการพิจารณาภาพรวมของโครงสร้างระบบการจัดเก็บความรู้ของสถานศึกษา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยในทุกด้าน ทั้งในเรื่องของการวางแผนจัดทำระบบฐานข้อมูลที่ง่ายต่อการเข้าถึงและใช้งาน มีการกำหนดองค์ความรู้ที่จะนำมาจัดเก็บ มีเทคโนโลยีสารสนเทศการจัดเก็บความรู้ที่มีประสิทธิภาพที่ช่วยจัดเก็บและปรับปรุงความรู้ให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา มีการรวบรวมองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้ครูทุกคนสามารถเข้าไปเรียนรู้ได้ง่าย มีการกำหนดนโยบายในการจัดเก็บองค์ความรู้เพื่อใช้ในการทำงานและการเรียนรู้ของครูอย่างชัดเจน และมีผู้ที่รับผิดชอบในการเก็บความรู้อย่างเป็นระบบและเป็นหมวดหมู่เพื่อให้สะดวกต่อการสืบค้น มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ส่วนการกำหนดวิธีการจัดเก็บข้อมูลเป็นขั้นตอนอย่างละเอียด และการประมวล กลั่นกรอง ตรวจสอบและคัดเลือกองค์ความรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3.2 การกำหนดประเภทความรู้เพื่อทำการจัดเก็บ

ในภาพรวม พบว่า มีการกำหนดประเภทความรู้เพื่อทำการจัดเก็บ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนประเภทของความรู้ที่สถานศึกษากำหนดเพื่อทำการจัดเก็บความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ความรู้ที่เกิดจากการวิจัยในชั้นเรียน และความรู้ที่ได้จากการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากคือ ความรู้ที่เกิดจากการ

ปฏิบัติงานอื่นๆในสถานศึกษา ส่วนส่วนประเภทของความรู้ที่สถานศึกษากำหนดเพื่อทำการจัดเก็บความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ ความรู้ที่เกิดจากสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ

2.3.3 วิธีการประมวลและกลั่นกรองความรู้ก่อนที่จะจัดเก็บความรู้

ในภาพรวม พบว่า สถานศึกษามีการประมวลและกลั่นกรองความรู้ก่อนที่จะจัดเก็บความรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนวิธีการประมวลและกลั่นกรองความรู้ก่อนการจัดเก็บที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ผ่านการประมวลและกลั่นกรองความรู้โดยหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การเรียนรู้ ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และคณะกรรมการวิชาการของสถานศึกษา/หน่วยงาน ส่วนวิธีการประมวลและกลั่นกรองความรู้ก่อนการจัดเก็บโดยผ่านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ก่อนการจัดเก็บโดยผ่านผู้บริหารสถานศึกษา

2.3.4 แหล่งความรู้ที่สถานศึกษาจัดเก็บความรู้ไว้

ในภาพรวม พบว่า แหล่งความรู้ที่สถานศึกษาจัดเก็บความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ห้องสมุดของสถานศึกษา และศูนย์สื่อ/โสตทัศน์ ส่วนแหล่งความรู้ที่สถานศึกษาจัดเก็บความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ เครือข่ายทางสังคม (Social Network) การจัดเก็บข้อมูลบนระบบเครือข่าย (Cloud computing) และห้องสมุดของกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.3.5 การจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากความสำเร็จและความล้มเหลวในกิจกรรมต่างๆที่ครูได้เคยปฏิบัติไว้

ในภาพรวม พบว่า สถานศึกษามีการจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากความสำเร็จและความล้มเหลวในกิจกรรมต่างๆที่ครูได้เคยปฏิบัติไว้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยวิธีการที่สถานศึกษานำมาใช้ในการจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากความสำเร็จและความล้มเหลวในกิจกรรมต่างๆของครูที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ จัดทำแฟ้มสะสมงานของครูแต่ละคน รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การจดบันทึก ส่วนวิธีการที่สถานศึกษานำมาใช้ในการจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากความสำเร็จและความล้มเหลวในกิจกรรมต่างๆของครูที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ จัดเก็บทางเว็บไซต์/เว็บบล็อกของสถานศึกษา

2.3.6 วิธีที่ครูใช้ในการจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและมีการพัฒนาจนเกิดเป็นความรู้ใหม่

ในภาพรวม พบว่า วิธีที่ครูใช้ในการจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและมีการพัฒนาจนเกิดเป็นความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ บันทึกเก็บไว้เป็นลายลักษณ์อักษรภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ บันทึกเก็บไว้เป็น

ลายลักษณ์อักษรในฝ่ายวิชาการ ส่วนวิธีที่ครูใช้ในการจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และมีการพัฒนาจนเกิดเป็นความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ จดจำไว้แต่ไม่ได้เขียนเป็นลายลักษณ์อักษร

2.3.7 การทราบช่องทางในการสืบค้นความรู้ของสถานศึกษาทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ

ในภาพรวม พบว่า ครูทราบช่องทางในการสืบค้นความรู้ของสถานศึกษาทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและรูปแบบที่ไม่เป็นทางการที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ทราบช่องทางในการสืบค้นความรู้ของสถานศึกษาจากครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และจากการประชาสัมพันธ์ทางสื่อสารสนเทศภายในสถานศึกษา

2.3.8 จำนวนครั้งโดยเฉลี่ยที่ครูสืบค้นความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆที่สถานศึกษาจัดไว้ให้ (จำนวนครั้ง/สัปดาห์)

ในภาพรวม พบว่า จำนวนครั้งโดยเฉลี่ยที่ครูสืบค้นความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆที่สถานศึกษาจัดไว้ให้ คือ ไม่มีจำนวนครั้งในการสืบค้นความรู้ที่แน่นอน รองลงมาคือ 1 – 2 ครั้ง/สัปดาห์

2.3.9 การสืบค้นความรู้ของครู

ในภาพรวม พบว่า การสืบค้นความรู้ของครูที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การสืบค้นความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการสอนแบบต่างๆ รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากคือ การวัดประเมินผลการเรียนการสอน และการจัดการชั้นเรียน ส่วนการสืบค้นความรู้ของครูของครูที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การสืบค้นความรู้เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

2.4 การวิเคราะห์และสร้างเหมืองข้อมูล (Analysis and Data Mining)

2.4.1 วิธีดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ภายในสถานศึกษา

ในภาพรวม พบว่า วิธีดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ภายในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การกำหนดหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบในการนำข้อมูลความรู้ต่างๆมาวิเคราะห์และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆมาจัดการข้อมูลของสถานศึกษา ส่วนวิธีดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ภายในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ จัดทำคู่มือระเบียบรายการข้อมูล (inventory)

2.4.2 เทคโนโลยีสารสนเทศที่สถานศึกษานำมาใช้เพื่อจัดการข้อมูลของสถานศึกษา

ในภาพรวม พบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศที่สถานศึกษานำมาใช้เพื่อจัดการข้อมูลของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่มาก คือ เครือข่ายอินเตอร์เน็ตโดยการใช้ร่วมกับโปรแกรมการสืบค้น (Search Engines) ที่ช่วยในการค้นหาข้อมูลข่าวสารและความรู้ที่ต้องการ

2.5 การถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้ (Knowledge Transfer and Dissemination)

2.5.1 การสนับสนุนให้ครูสามารถถ่ายโอนความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) ออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้

ในภาพรวม พบว่า วิธีที่สถานศึกษาใช้สนับสนุนให้ครูสามารถถ่ายโอนความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) ออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การจัดการประชุมย่อยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ การนิเทศหรือการสอนงานครูภายในสถานศึกษา และจัดให้มีการประชุมอภิปราย ส่วนวิธีที่สถานศึกษาใช้สนับสนุนให้ครูสามารถถ่ายโอนความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) ออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ จัดให้มีการบรรยาย สร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครู จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ที่เป็นกิจจะลักษณะอย่างสม่ำเสมอเพื่อเปิดโอกาสให้ครูได้พบปะพูดคุยกัน การหมุนเวียนเปลี่ยนงานของครูเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน และจัดสถานที่ให้ครูได้ใช้ศึกษาหรือถ่ายโอนความรู้

2.5.2 วิธีที่สถานศึกษาใช้เพื่อสนับสนุนให้ครูถ่ายโอนความรู้ที่เปิดเผย (Explicit Knowledge) ให้เพื่อนครูรับรู้

ในภาพรวม พบว่า วิธีที่สถานศึกษาใช้เพื่อสนับสนุนให้ครูถ่ายโอนความรู้ที่เปิดเผย (Explicit Knowledge) ให้เพื่อนครูรับรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่มากที่สุด คือ จัดสถานที่ให้ครูได้ใช้เพื่อการประชุม สัมมนา เป็นต้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

2.5.3 ระบบสารสนเทศของสถานศึกษา

ในภาพรวม พบว่า ระบบสารสนเทศของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ เว็บไซต์ของสถานศึกษา ส่วนระบบสารสนเทศของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ เว็บบอร์ด และเว็บบล็อก

2.5.4 ครูเคยถ่ายโอนความรู้จากประสบการณ์ให้แก่เพื่อนครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้

ในภาพรวม พบว่า ครูเคยถ่ายโอนความรู้จากประสบการณ์ให้แก่เพื่อนครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีวิธีการถ่ายโอนความรู้ คือ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.5.5 ครูเคยถ่ายโอนความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมให้เพื่อนครูรับรู้

ในภาพรวม พบว่า ครูเคยถ่ายโอนความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมให้เพื่อนครูรับรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีวิธีการถ่ายโอนความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การประชุมของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนวิธีการถ่ายโอนความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การจัดบรรยายให้ครูภายในสถานศึกษาได้รับฟัง และเป็นพี่เลี้ยงให้คำแนะนำกับครูภายในสถานศึกษา

2.5.6 ครูเคยถ่ายโอนความรู้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองให้เพื่อนครูได้รับรู้

ในภาพรวม พบว่า ครูเคยถ่ายโอนความรู้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองให้เพื่อนครูได้รับรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีวิธีการถ่ายโอนความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การเล่าเรื่องความรู้ใหม่ๆให้เพื่อนครูฟัง รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การนิเทศการสอนให้เพื่อนครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนวิธีการถ่ายโอนความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการถ่ายโอนความรู้ และเขียนบทความลงในวารสารของสถานศึกษา

2.5.7 การสร้างบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนหรือถ่ายโอนความรู้ของครูภายในสถานศึกษา

ในภาพรวม พบว่า การสร้างบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนหรือถ่ายโอนความรู้ของครูภายในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ จัดเวลาให้ครูได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กัน ส่วนการสร้างบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนหรือถ่ายโอนความรู้ของครูภายในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การจัดให้มีมุมวิชาการ

2.6 การประยุกต์ใช้และการปรับข้อมูลให้ถูกต้องเที่ยงตรง (Knowledge Application and Validation)

2.6.1 การสนับสนุนของสถานศึกษาให้มีการประยุกต์ใช้ความรู้และการปรับข้อมูลให้ถูกต้องเที่ยงตรง

ในภาพรวม พบว่า การสนับสนุนของสถานศึกษาให้มีการประยุกต์ใช้ความรู้และการปรับข้อมูลให้ถูกต้องเที่ยงตรงที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติมาก คือ การจัดกิจกรรมเพื่อนำความรู้ไปใช้ด้วยวิธีการต่างๆ ส่วนการสนับสนุนของสถานศึกษาให้มีการประยุกต์ใช้ความรู้และการปรับข้อมูลให้ถูกต้องเที่ยงตรงที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การจัดตั้งหน่วยงานหรือครูรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมการนำความรู้ไปใช้

2.6.2 วิธีการที่สถานศึกษานำมาใช้เพื่อช่วยให้ครูนำความรู้ไปใช้

ในภาพรวม พบว่า วิธีการที่สถานศึกษานำมาใช้เพื่อช่วยให้ครูนำความรู้ไปใช้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การจัดประชุมทางวิชาการ การสัมมนา และมีแฟ้มพัฒนางานของครูแต่ละคน ส่วนที่เหลือพบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การแสดงนิทรรศการ/ นวัตกรรมของสถานศึกษา Home Page ของสถานศึกษา การแสดงผลงานวิจัย การเผยแพร่บทความลงในวารสารวิชาการ จดหมายข่าว/ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และเว็บศูนย์รวมการจัดการความรู้ของครู(Web Portal)

2.6.3 วิธีดำเนินการเพื่อสร้างวัฒนธรรมการใฝ่รู้ให้ครูของสถานศึกษา

ในภาพรวม พบว่า วิธีดำเนินการเพื่อสร้างวัฒนธรรมการใฝ่รู้ให้ครูของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ กำหนดผู้รับผิดชอบในการนำความรู้ไปใช้ด้วยวิธีการต่างๆ และสร้างแรงจูงใจให้ครูนำความรู้มาใช้เพิ่มพูนประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอน เช่น การมอบรางวัล/ยกย่องชมเชยแก่ครู หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สร้างผลงานได้ นอกนั้นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

2.6.4 การสนับสนุนในการนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในการจัดการความรู้ของครู

ในภาพรวม พบว่า การสนับสนุนในการนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในการจัดการความรู้ของครูที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้เทคโนโลยีของครูเพื่อให้สามารถนำความรู้ด้านเทคโนโลยีไปใช้ในการแสวงหา สร้าง จัดเก็บ ถ่ายโอนและเผยแพร่และใช้ความรู้ การจัดหาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานของครูมาใช้ในสถานศึกษา และการชี้แจงให้ครูเห็นถึงความสำคัญในการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อการเรียนรู้หรือเพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน

2.6.5 การนำความรู้ที่ได้จากการอบรม การปฏิบัติ หรือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมาใช้ในการปฏิบัติงานของครู

ในภาพรวม พบว่า ลักษณะของการนำความรู้ที่ได้จากการอบรม การปฏิบัติ หรือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมาใช้ในการปฏิบัติงานที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การนำความรู้มาใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของตนเอง รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การนำความรู้มาใช้พัฒนาการตนเองในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น พัฒนาหรือส่งเสริมการดำเนินงานของสถานศึกษา และพัฒนาทัศนคติในการจัดการเรียนการสอน

2.6.6 วิธีการปรับข้อมูลความรู้ของสถานศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องและทันสมัยอยู่เสมอ

ในภาพรวม พบว่า วิธีการปรับข้อมูลความรู้ของสถานศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องและทันสมัยอยู่เสมอที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การบันทึกหลังการปฏิบัติงานของครู รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การนำระบบเทคโนโลยีมาปรับใช้ในงาน และการประเมินผลความรู้ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของครู

2.6.7 การประเมินผลการจัดการความรู้ของครู

ในภาพรวม พบว่า สถานศึกษามีการประเมินผลการจัดการความรู้ของครู มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และวิธีการประเมินผลการจัดการความรู้ของครูที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ประเมินผลการจัดการความรู้ของครูโดยพิจารณาจากผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาของครู รองลงมา พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ พิจารณาจากพฤติกรรมจากการเรียนรู้ของครู ส่วนวิธีการประเมินผลการจัดการความรู้ของครูที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ประเมินผลการจัดการความรู้ของครูโดยการพิจารณาจากทรัพย์สินทางปัญญาที่เพิ่มคุณค่าให้กับสถานศึกษา

5.2 อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1) การแสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition)

จากผลการวิจัย พบว่าสถานศึกษามีการกำหนดการแสวงหาความรู้ที่ครูต้องการแสวงหาและการเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานไว้ในวิสัยทัศน์ของสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยสถานศึกษาได้ให้ครูมีส่วนในการร่วมคิด ร่วมวางแผนการกำหนดความรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน และเกณฑ์ที่สถานศึกษานำมาใช้กำหนดความรู้ที่ครูต้องแสวงหา คือ ลักษณะงานที่ครูต้องปฏิบัติและนโยบายของสถานศึกษา ซึ่งในการกำหนดความรู้ที่ต้องการนั้นสอดคล้องกับแนวคิดของกานต์สุดา มาฆะศิรานนท์ (2546) ที่กล่าวว่า การกำหนดความรู้มาจากความต้องการด้านความจำเป็นในการปฏิบัติ ชนิดและประเภทของงานที่ต้องปฏิบัติ และแนวคิดของ Davenport and Prusak (1998) ที่กล่าวว่า ถ้ามีการกำหนดความรู้ที่ต้องการอย่างชัดเจนไว้ในกลยุทธ์หรือวิสัยทัศน์จะสามารถผลักดันให้องค์กรไปสู่เป้าหมายที่องค์กรต้องการได้ ดังนั้นการที่สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์นอกจากจะทำให้วิสัยทัศน์นั้นสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริงได้แล้วยังมีส่วนช่วยทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกันระหว่างบุคลากรอีกด้วย นอกจากนี้จากผลการวิจัยยังพบว่า การนำสมรรถนะการทำงานหรือความเชี่ยวชาญของครูแต่ละคนมาใช้เพื่อให้สามารถกำหนดองค์ความรู้ที่สถานศึกษาต้องการนั้นมีการปฏิบัติระดับน้อยทั้งในภาพรวมและรายกลุ่ม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาเน้นการพัฒนาองค์กรโดยรวม ดังนั้นความรู้ที่สถานศึกษาต้องการพัฒนาส่วนใหญ่จึงเน้นไปที่นโยบายของสถานศึกษา ทั้งนี้การใช้การสมรรถนะการทำงานหรือความเชี่ยวชาญของครูมาเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดองค์ความรู้ที่ต้องการนั้นจะช่วยให้สามารถทราบแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของครูได้ เนื่องจากทำให้ทราบว่าสมรรถนะใดที่ครูของสถานศึกษายังขาดและควรที่จะต้องพัฒนา เพื่อให้สามารถนำไปเป็นตัวกำหนดการพัฒนาคุณภาพ

การปฏิบัติงานของครูของสถานศึกษาได้ ซึ่งในปัจจุบันนี้ ได้มีการนำสมรรถนะมาเป็นตัววัดความสามารถในการปฏิบัติงานของครู ดังเช่น นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ในโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ ที่มีกิจกรรมจัดระบบพัฒนาครูเชิงคุณภาพเพื่อการพัฒนาครูรายบุคคล โดยได้มีการจัดทำคู่มือการประเมินสมรรถนะครูขึ้น ทั้งนี้สมรรถนะครูที่นำมาใช้นั้น ประกอบไปด้วย 1)สมรรถนะหลัก (Core Competency) ประกอบด้วย 5 สมรรถนะย่อย คือ 1.1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน 1.2) การบริการที่ดี 1.3) การพัฒนาตนเอง 1.4) การทำงานเป็นทีม 1.5) จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู และ2) สมรรถนะประจำสายงาน ประกอบด้วย 6 สมรรถนะย่อย คือ 2.1) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2.2) การพัฒนาผู้เรียน 2.3) การบริหารจัดการชั้นเรียน 2.4) การวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 2.5) ภาวะผู้นำครู 2.6) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ซึ่งในส่วนของการนำความเชี่ยวชาญหรือสมรรถนะของบุคคลมาเป็นตัวกำหนดความรู้ที่ต้องการแสวงหานั้น McKeen and Smith (2003) ได้กล่าวว่า การกำหนดความรู้จำเป็นต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและมีความคิดใหม่ๆในการกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ที่จะสนับสนุนความสำเร็จขององค์กรได้ ในส่วนของวิธีดำเนินการเพื่อให้สามารถกำหนดองค์ความรู้ต้องการแสวงหา พบว่า สถานศึกษามีการใช้กระบวนการสอนงานหรือการนิเทศการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Marail (2001) ที่กล่าวว่า การแสวงหาความรู้จะได้มาจากการเรียนรู้จากประสบการณ์และการลงมือปฏิบัติ และแนวคิดของ Tiwana (2002) ที่กล่าวว่า การนำกระบวนการสอนงานหรือการนิเทศงานมาใช้นั้นจะทำให้บุคลากรได้เรียนรู้จากการลงมือทำจริงจนทำให้เกิดเป็นประสบการณ์ในการเรียนรู้ขึ้นมาซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาความรู้เพื่อสร้างความรู้ด้วยความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

ในส่วนของการส่งเสริมสนับสนุนของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการแสวงหาความรู้ใหม่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนวิธีการที่สถานศึกษานำมาใช้ คือ การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับครู เช่น การฝึกอบรม สัมมนา การประชุมทางวิชาการ รวมถึงการส่งเสริมให้ครูได้แสวงหาความรู้อย่างอิสระจากแหล่งความรู้ต่างๆเพื่อนำมาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา พร้อมทั้งมีการสนับสนุนสื่อและเอกสารสำหรับครูในการศึกษาค้นคว้า และให้ครูทำผลงานทางวิชาการเพื่อพัฒนา ซึ่งในส่วนของการสนับสนุนให้ครูทำผลงานทางวิชาการเพื่อพัฒนา เป็นวิธีที่ผู้บริหารเห็นว่ามีการนำมาใช้ในการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูแสวงหาความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ครู เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเห็นว่า การทำผลงานวิชาการเป็นการพัฒนาความรู้ที่ครูต้องมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเพราะถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานวิชาชีพครู แต่ครูเห็นว่ามีการปฏิบัติในระดับน้อยอาจเป็นเพราะโดยปกติภาระงานของครูมีมากอยู่แล้ว ดังนั้นการทำผลงานวิชางานจึงเป็นการเพิ่มภาระงานให้แก่ครู และอีกเหตุผลคือ สถานศึกษาเอกชน ไม่ได้เน้นในเรื่องของการเพิ่มของคุณวุฒิที่ได้รับจากการทำผลงานวิชาการเหมือนสถานศึกษาของรัฐบาล ดังนั้นครูของสถานศึกษาเอกชนจึงไม่ได้มีการสร้างผลงานทางวิชาการมากเหมือนครูของสถานศึกษารัฐบาล ทั้งนี้ในส่วนของการพัฒนาครูนั้นสอดคล้องกับแนวคิดของทัสนี วงศ์ยืน (อ้างถึงในปวีณา หมดราคี, 2552) ที่กล่าวเกี่ยวกับการพัฒนาครูให้มีความเชี่ยวชาญในสายวิชาชีพและความก้าวหน้าในตำแหน่งงานนั้นว่าเป็นหนึ่งในหลักการสำคัญของการจัดการทรัพยากรมนุษย์ในสถานศึกษา เนื่องจากวิชาชีพครูเป็นงานที่ต้องอาศัยการศึกษา ค้นคว้า หาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา โดยครูจะมีลักษณะของการใฝ่รู้และเป็นต้นแบบของการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่ผู้เรียน โดย 1) สถานศึกษาจะต้องมีการวางระบบการพัฒนาครูไว้อย่างชัดเจน และกำหนดเป็นเงื่อนไข กฎระเบียบที่

ครูต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เช่น การเข้าร่วมปฐมนิเทศสำหรับครูใหม่ การเข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียน การเข้าร่วมประชุมทางวิชาการเพื่อเสริมความรู้เกี่ยวกับแนวทางหรือนวัตกรรมใหม่ๆทางการเรียนการสอนพร้อมทั้งนำมาปรับใช้ในบริบทของสถานศึกษา 2) มีโครงการศึกษาค้นคว้า ทดลองและวิจัยเพื่อพัฒนา 3) จัดให้มีระบบครูอาวุโสที่เป็นแม่แบบของการครองตน ครองคนและครองงานเพื่อเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำแนวทางการพัฒนาสถานศึกษา ครูและผู้เรียน 4) วางแผน จัดสรรครูให้มีการศึกษาต่อเพื่อเพิ่มวุฒิการศึกษา 5) จัดทัศนศึกษา เยี่ยมเยียน ดูการจัดการเรียนการสอน และแลกประสบการณ์กับสถานศึกษาอื่นที่เป็นเครือข่าย และ 6) ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูเป็นสมาชิกขององค์กรทางวิชาชีพครู ดังนั้นเพื่อให้ครูมีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรสนับสนุนให้ครูทราบช่องทางต่างๆในการแสวงหาความรู้ที่ครูต้องการเพื่อเป็นการพัฒนาตัวครูเอง เพราะนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของครูแล้วยังส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาโดยตรงด้วย

ในการแสวงหาความรู้ของครูโดยรวมนั้นสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการแสวงหาความรู้ของ Marquardt (2011) ที่กล่าวว่า เป็นกระบวนการที่นำมาปฏิบัติเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ที่มีประโยชน์ จำเป็นและมีผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์กรจากแหล่งความรู้ต่างๆทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยการแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายในองค์กร (Internal Collection of Knowledge) เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่เพิ่มคุณค่าให้กับองค์กร ซึ่งสามารถทำได้ โดย 1) การให้ความรู้แก่บุคลากร เช่น การสอนงาน การฝึกอบรม การสัมมนา การประชุม การแสดงผลงาน ระบบพี่เลี้ยง เป็นต้น 2) การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและการลงมือปฏิบัติ และ 3) การดำเนินการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการปฏิบัติงาน ส่วนการแสวงหาความรู้จากแหล่งภายนอกองค์กร (External Collection of Knowledge) จะสามารถเพิ่มพูนความรู้และคุณค่าให้แก่องค์กรภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้ วิธีที่นำมาใช้ คือ การใช้มาตรฐานเปรียบเทียบกับองค์กรอื่นๆ (Benchmarking other organization) การเข้าร่วมการประชุม การว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญ ข้อมูลสารสนเทศต่างๆจากการชมโทรทัศน์ วีดีทัศน์ ภาพยนตร์ สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ หนังสือพิมพ์ วารสาร งานวิจัย บทความ เป็นต้น รวมถึงการตรวจสอบแนวโน้มทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และเทคโนโลยี การรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและจากแหล่งต่างๆที่เกี่ยวข้องกับองค์กร รวมถึงการร่วมมือกับองค์กรอื่นๆเพื่อสร้างพันธมิตรและการลงทุน

ซึ่งจากผลการวิจัย พบว่า การแสวงหาความรู้ของครู พบว่า วิธีการที่ครูนำมาใช้ในการแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การเข้าร่วมสัมมนา การเข้ารับฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆที่สถานศึกษาจัดขึ้น และการเรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อให้ได้ประสบการณ์ตรง ทั้งนี้เป็นเพราะสถานศึกษาให้การสนับสนุนครูให้มีการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดเวลาด้วยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับครู ดังนั้นจึงเป็นอีกทางเลือกที่ช่วยให้ครูแสวงหาความรู้ได้ง่ายที่สุดนอกเหนือจากการค้นคว้าหาความรู้อย่างอิสระจากแหล่งความรู้ต่างๆด้วยตนเอง อีกวิธีที่พบว่าครูนำมาใช้รองลงมาในการแสวหาความรู้ คือ การสืบค้นความรู้จากระบบเครือข่ายอินทราเน็ตภายในสถานศึกษา การเข้าร่วมสนทนากับครูภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการสอนงานของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนการเยี่ยมชมนิทรรศการเพื่อแสดงผลงานของครูหรือหน่วยงานภายใน และการสอบถามจากผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญในสถานศึกษา ผู้บริหารเห็นว่าเป็นวิธีที่ครูใช้ในการแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติในระดับมาก ในขณะที่กลุ่มครูเห็นว่า มีการปฏิบัติในระดับน้อย ทั้งนี้

อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีการจัดให้มีนิทรรศการเพื่อให้ครูได้นำเสนอผลงาน และให้ครูที่อยู่กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆได้มีโอกาสในการเรียนรู้จากผลงานที่ได้นำเสนอ การที่ครูเห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยอาจเป็นเพราะ สถานศึกษายังขาดการประชาสัมพันธ์ภายในหรือ อาจเป็นเพราะสถานที่ที่นำเสนอผลงานไม่สะดวกต่อการเข้าถึงง่าย หรืออาจเป็นเพราะผลงานที่นำเสนอนั้นไม่ตรงกับสาขาหรือเรื่องที่ครูให้ความสนใจ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรจะต้องหาวิธีในการชักจูงเพื่อให้ครูรู้สึกสนใจและต้องการที่จะเข้าไปเรียนรู้หรือศึกษาผลงานของครูคนอื่น เพราะเนื่องจากการที่จะนำเสนอผลงานได้นั้นแสดงว่างานชิ้นนั้นจะต้องมีความโดดเด่น หรือมีเนื้อหาที่น่าสนใจและควรค่าแก่การนำมาใช้ในการเสริมสร้างความรู้ให้แก่บุคลากรภายในสถานศึกษา ส่วนการแสวงหาความรู้ภายในสถานศึกษาด้วยการสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญภายในสถานศึกษานั้น ผู้บริหารเห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากในขณะที่ครูเห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาเอกชนส่วนใหญ่อาจไม่ได้มีการจัดตั้งผู้เชี่ยวชาญในด้านความรู้ต่างๆอย่างเป็นทางการ และอาจเป็นเพราะยังขาดผู้เชี่ยวชาญในสาขาหรือความรู้บางด้าน ซึ่งจากผลการวิจัย พบว่า ในส่วนของผู้เชี่ยวชาญนั้น สถานศึกษาได้จัดให้มีผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาให้คำแนะนำหรือให้ความรู้กับครู โดยเข้ามาเป็นผู้ให้การอบรม เป็นวิทยากรบรรยายพิเศษและเป็นผู้บรรยายในการสัมมนาด้านความรู้ต่างๆ

ส่วนวิธีการที่ครูนำมาใช้ในการแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายนอกสถานศึกษา คือการเข้ารับการฝึกอบรม การเข้าร่วมสัมมนาที่จัดโดยหน่วยงานอื่น การศึกษาข้อมูลจากสื่อต่างๆ ทั้งทางหนังสือพิมพ์ บทความ วิทยุ โทรทัศน์ อินเตอร์เน็ต เป็นต้น การดูงานนอกสถานที่และการศึกษาต่อ ส่วนการแสวงหาความรู้ที่พบว่ามีการปฏิบัติน้อย คือ การใช้มาตรฐานเปรียบเทียบกับองค์กรอื่นๆ (Benchmarking other organization) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาเป็นองค์กรที่ไม่ได้มุ่งเน้นเรื่องการแข่งขันดังนั้นจึงไม่ค่อยใช้การเปรียบเทียบในเชิงแข่งขันกัน ซึ่งการ ใช้มาตรฐานเปรียบเทียบกับองค์กรอื่นนั้นบดินทร์ วิจารณ์ (2550) กล่าวว่าเป็นการเรียนรู้จากความสำเร็จ หรือบทเรียนที่เกิดขึ้นของผู้รู้ ผู้มากด้วยประสบการณ์หรือองค์กรที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งทำให้เกิดการเทียบเคียง และการเรียนรู้เพื่อที่จะพัฒนาให้องค์กรของตนเองให้มีความทัดเทียมกับองค์กรที่ประสบความสำเร็จเหล่านั้น

ในส่วนของสิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีที่ครูนำมาใช้ในการแสวงหาความรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา พบว่า ครูแสวงหาความรู้จากห้องสมุดของสถานศึกษาและเครือข่ายอินเตอร์เน็ตมากที่สุด รองมาคือจากการศึกษาคู่มือการปฏิบัติงานของสถานศึกษา สอดคล้องกับบดินทร์ วิจารณ์ (2550) ที่กล่าวว่า ห้องสมุด เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยเกิดการสร้างความรู้ใหม่ขึ้นได้ เนื่องจากเป็นศูนย์รวมความรู้ที่มีการจัดเก็บความรู้หลากหลายรูปแบบ และผ่านการประเมินความต้องการจากบุคลากรอย่างต่อเนื่องดังนั้น ห้องสมุดจึงถือว่าเป็นแหล่งความรู้ของบุคลากรที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดชนิดหนึ่ง ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีที่ครูใช้ในการแสวงหาความรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่ผู้บริหารเห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ คู่มือการปฏิบัติงานของสถานศึกษา และ E-learning ในขณะที่ครูเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานภายในสถานศึกษามากกว่า 20 ปี ดังนั้นจึงมีความเข้าใจในระบบการทำงานของสถานศึกษาเป็นอย่างดี ดังนั้นจึงมีการใช้คู่มือการปฏิบัติงานในระดับน้อย

2) การสร้างความรู้ (Knowledge Creation)

จากผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษามีการดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ โดยจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการสอนอย่างทั่วถึง และมีการสร้างแรงจูงใจให้ครูสร้างสรรค์ความรู้ใหม่โดยมีการให้รางวัล/ของขวัญ/การยกย่องชมเชยแก่กลุ่มสาระการเรียนรู้หรือครูที่สามารถสร้างองค์ความรู้หรือนวัตกรรมใหม่ได้ ซึ่งแนวคิดในการสร้างแรงจูงใจให้แก่ครูที่สามารถสร้างผลงาน หรือความรู้ใหม่นั้นสอดคล้องกับแนวคิดของฐิติพร ชมพูคำ (2548) ที่กล่าวว่า องค์กรอาจจำเป็นต้องหาวิธีที่จะจูงใจหรือกระตุ้นให้บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถถ่ายทอดความรู้สู่บุคคลอื่น วิธีหนึ่งที่นำมาใช้ คือ การให้รางวัล ส่วนการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ มีการกระตุ้นให้ครูใช้สารสนเทศในการสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ซึ่งวิธีการสร้างแรงจูงใจให้แก่ครูที่สามารถสร้างความรู้ใหม่ได้นั้น นอกจากจะเป็นการสร้างกำลังใจให้แก่ครูที่สร้างผลงาน ความรู้ใหม่ได้แล้วยังมีส่วนช่วยกระตุ้นให้ครูคนอื่นๆอยากที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมดังกล่าวด้วยเช่นกัน

ในส่วนของการส่งเสริมสนับสนุนของสถานศึกษาให้ครูสร้างสรรค์ความรู้ใหม่นั้นที่ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การกระตุ้นให้ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมผนวกกับการนำบริบทและภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ และจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและกระตุ้นให้ครูใช้สารสนเทศในการสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ในขณะที่ครู เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาได้มีการจัดสื่อและเทคโนโลยี รวมถึงระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ให้แก่ครูแล้ว แต่การที่ครูเห็นว่ามีการปฏิบัติยู่ในระดับที่น้อยนั้น อาจเป็นเพราะสื่อ เทคโนโลยีและการจัดระบบสารสนเทศที่สถานศึกษาจัดให้อาจยังไม่เพียงพอกับความต้องการในการเรียนรู้ของครู เช่น สื่อและเทคโนโลยีที่นำมาใช้เก่าหรือใหม่มากเกินไป หรือ เนื้อหาความรู้ไม่ตรงกับความต้องการในการเรียนรู้ของครู หรืออาจเนื่องมาจากความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของตัวครูเอง ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้มีอายุมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 30.78 และมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป ร้อยละ 40.59 ซึ่งครูบางท่านอาจขาดทักษะในการใช้สื่อและเทคโนโลยี ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรติดตามผลการใช้งานสื่อ เทคโนโลยีและระบบสารสนเทศทุกชนิดที่จัดให้ครูหรือบุคลากรภายในสถานศึกษาได้ใช้งานในเรื่องของสภาพในการใช้งาน ความเหมาะสมและจำเป็นต่อการใช้งาน รวมถึงความทันสมัยและความง่ายในการนำมาใช้งานด้วย และควรมีบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการดูแลสื่อและเทคโนโลยีโดยเฉพาะเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกต่อบุคลากรที่มาใช้ในการสอบถามเกี่ยวกับสื่อและเทคโนโลยีเหล่านั้น นอกจากนี้จากผลการวิจัยยังพบว่าสถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของครูอยู่ในระดับที่น้อยและมีคณะกรรมการและผู้ที่รับผิดชอบด้านการจัดการความรู้ในสถานศึกษาเป็นการปฏิบัติที่น้อยที่สุด ทั้งนี้การมีคณะกรรมการและผู้ที่รับผิดชอบด้านการจัดการความรู้ในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

นั้น อาจเป็นเพราะสถานศึกษาเอกชนยังมีการจัดการความรู้อยู่ในระดับเริ่มต้นและยังไม่ได้มีการทำการจัดการความรู้อย่างจริงจัง ดังนั้นการจัดตั้งคณะกรรมการด้านการจัดการความรู้จึงเป็นเรื่องที่มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ในส่วนของกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสร้างความรู้ใหม่ พบว่า มีการเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงผลงานและนำเสนอความคิดเห็นใหม่ๆให้กับครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และการจัดโครงการพัฒนาความรู้ ทักษะในการปฏิบัติงานภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งจากแนวคิดของทิพวรรณ หล่อสุวรรณ (2548) ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่ทำให้การจัดการความรู้ประสบความสำเร็จได้ มาจาก 1) การได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร และ 2) บุคลากรภายในองค์กรมีทัศนคติเชิงบวกในการสร้าง การใช้ การแบ่งปันความรู้ โดยได้รับขวัญและกำลังใจจากผู้บังคับบัญชา ส่วนกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การให้ทุนการศึกษาและทุนการวิจัยในชั้นเรียน ในขณะที่จากผลการวิจัยก็พบว่าเป็นวิธีที่ครูนำมาใช้เพื่อสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งในงานวิจัยของทิวาพร โพธิ์หลวง ได้กล่าวเกี่ยวกับการให้ทุนการศึกษา และทุนการวิจัยในชั้นเรียน ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดหาทุนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียนตามศักยภาพของแต่ละสังกัดของสถานศึกษา ทั้งทุนวิจัยด้านการบริหารวิชาการและการจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการสร้างความรู้ใหม่จากการปฏิบัติงาน โดยการวิจัยในชั้นเรียนนั้นมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของครูเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งครูจะต้องเป็นผู้ที่จะคอยสังเกตและหาวิธีที่จะนำศักยภาพเหล่านั้นของผู้เรียนให้สามารถแสดงออกมาได้อย่างเต็มที่ ดังนั้นผู้บริหารจึงควรจัดหางบประมาณการลงทุนด้านการศึกษา รวมถึงการวิจัยในรูปแบบต่างๆของครูเพื่อให้ครูสามารถนำมาสร้างเป็นความรู้ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของสถานศึกษาต่อไป ในส่วนของวิธีที่ครูนำมาใช้เพื่อสร้างความรู้ใหม่ รองลงมา คือ การอ่านและการค้นคว้าแล้วนำมาสังเคราะห์ความรู้ที่มีอยู่เป็นความรู้ใหม่ และจากประสบการณ์การสอน/การแก้ปัญหาในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบและจากการทำงานร่วมกันภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Davenport and Prusak (1998) ที่กล่าวว่า วิธีที่จะทำให้เกิดการสร้างความรู้ใหม่ขึ้นใหม่นั้นเกิดขึ้นจากการลองผิดลองถูก การสั่งสมประสบการณ์และการสังเกตเป็นเวลานาน ซึ่งเป็นการสร้างความรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง

นอกจากนี้ยังพบว่าสถานศึกษามีการจัดเวลาเฉพาะให้ครูได้เข้าร่วมประชุม/ระดมความคิดเห็นภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมถึงการจัดประชุมรวมเพื่อสร้างหรือพัฒนาความรู้ใหม่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีการจัดประชุมประมาณ 1 ครั้ง/เดือน ทั้งนี้การที่สถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีการพูดคุย นำเสนอความคิดเห็นนั้นจะสามารถทำให้เกิดการเพิ่มพูนความรู้ในองค์กรขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบุญดี บุญญากิจ (2547) ที่กล่าวว่า การจัดตั้งทีมงานเพื่อ

ทำงานร่วมกันภายใต้ความเชื่อที่ว่าการทำงานในแต่ละเรื่องต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญจากหลายๆด้านมาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการถ่ายโอนความรู้ระหว่างกัน เข้าใจและมุ่งไปที่วัตถุประสงค์เดียวกัน โดยหัวหน้าทีมควรสร้างบรรยากาศที่ดีที่ช่วยให้ทุกคนเกิดความคุ้นเคยระหว่างกัน สร้างความมั่นใจและความไว้วางใจต่อกัน เพื่อทำให้การทำงานร่วมกันประสบความสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่องค์กรต้องการ

3) การจัดเก็บความรู้ (Knowledge Storage)

จากผลการวิจัย พบว่า สถานศึกษามีการกำหนดประเภทความรู้เพื่อทำการจัดเก็บอยู่ในระดับมาก โดยประเภทของความรู้ที่นำมาจัดเก็บ คือ ความรู้ที่เกิดจากการวิจัยในชั้นเรียน ความรู้ที่ได้จากการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน และความรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติงานอื่นๆในสถานศึกษา นอกจากนี้ยังพบว่าสถานศึกษาได้มีการประมวลและกลั่นกรองความรู้ก่อนที่จะจัดเก็บความรู้ โดยผ่านการประมวลและกลั่นกรองความรู้จากหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การเรียนรู้ ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และคณะกรรมการวิชาการของสถานศึกษา/หน่วยงาน ทั้งนี้จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารเห็นว่า การประมวลและกลั่นกรองความรู้ก่อนการจัดเก็บโดยผ่านคณะกรรมการวิชาการของสถานศึกษา/หน่วยงาน และผู้บริหารสถานศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ครู เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารทำหน้าที่ในการคัดกรองความรู้ในเบื้องต้น ซึ่งในการคัดกรองอย่างละเอียดนั้นส่วนมากเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน และถึงแม้ว่าสถานศึกษาจะมีการกำหนดประเภทความรู้เพื่อทำการจัดเก็บอยู่ในระดับมากแต่ในเรื่องของโครงสร้างระบบการจัดเก็บความรู้ของสถานศึกษานั้นกลับพบว่ามีการปฏิบัติน้อยในทุกด้าน ทั้งการจัดทำระบบฐานข้อมูลที่ง่ายต่อการเข้าถึงและใช้งาน การกำหนดนโยบายในการจัดเก็บองค์ความรู้เพื่อใช้ในการทำงานและการเรียนรู้ของครูอย่างชัดเจน การนำเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆมาใช้เพื่อให้จัดเก็บความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การมีผู้ที่รับผิดชอบในการจัดเก็บความรู้เพื่อให้สะดวกต่อการสืบค้น รวมถึงการกลั่นกรอง ตรวจสอบ ปรับปรุงรูปแบบเอกสารให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งจากแนวคิดของ Marquardt (1996) ได้กล่าวไว้ว่า ข้อมูลที่ได้รับมาจากทั้งภายในและนอกองค์กรจะต้องได้รับการกลั่นกรองก่อนที่จะนำมาใช้เป็นวัฒนธรรม ประเพณีหรือสร้างคุณค่าให้แก่องค์กรได้ โดยในการจัดเก็บความรู้นั้น ควรมีการจัดโครงสร้างและเก็บข้อมูลไว้อย่างเป็นระบบเพื่อให้สามารถส่งมอบความรู้ได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว อีกทั้งควรมีการจำแนกความรู้ที่ต้องการจัดเก็บซึ่งควรอยู่บนพื้นฐานของความจำเป็นในการเรียนรู้ของบุคลากร ดังนั้นระบบการเก็บข้อมูลที่มีประสิทธิภาพขององค์กร จึงควรมีองค์ประกอบ คือ 1) ความจำเป็นในการเรียนรู้ 2) วัตถุประสงค์ของการทำงาน 3) ความชำนาญของผู้ใช้งาน 4) หน้าที่และการใช้สารสนเทศ และ5) สถานที่ที่จัดเก็บสารสนเทศ ซึ่งในด้านสถานที่ที่สถานศึกษาใช้จัดเก็บความรู้นั้น พบว่า ห้องสมุดของสถานศึกษาและศูนย์สื่อ/โสตทัศน์

นอกจากนี้ยังพบว่าสถานศึกษาได้มีการจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากความสำเร็จและความล้มเหลวในกิจกรรมต่างๆที่ครูได้เคยปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งวิธีการที่นำมาใช้ คือการจัดทำแฟ้มสะสมงานของครูแต่ละคน และการจดบันทึกซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2545) ที่กล่าวว่า ความรู้นั้นอาจเกิดขึ้นได้จากการทำงานปกติในชีวิตประจำวัน ทั้งจากการเปลี่ยนความผิดพลาดให้เป็นบทเรียนแล้วทำการสะสมจนเป็นความรู้ให้กับองค์กร หรือการทบทวนผลการทำงานที่ผ่านมาแล้วทำการสรุปเป็นบทเรียนความสำเร็จและความล้มเหลวไว้เป็นลายลักษณ์อักษรโดยอาจทำเป็นบันทึกหรือคู่มือการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการสร้างความรู้หรือนวัตกรรมใหม่ที่ตรงกับความต้องการขององค์กรต่อไป ส่วนวิธีการที่ครูนำมาใช้ในการจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง คือ การบันทึกเก็บไว้เป็นลายลักษณ์อักษรภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และเก็บไว้ในฝ่ายวิชาการซึ่งสอดคล้องกับน้ำทิพย์ วิภาวิน (2547) และกานต์สุดา มาฆะศิรานนท์ (2546) ที่กล่าวว่า ในการจัดการความรู้ควรทำการจัดเก็บโดยบันทึกลงในฐานข้อมูลหรือบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ทั้งนี้ในการจดบันทึกนั้นจะสามารถเป็นบันทึกข้อความเพื่อช่วยเตือนความจำอันจะเป็นประโยชน์ต่อการนำกลับมาใช้บันทึกทบทวนซ้ำในภายหลัง

4) การวิเคราะห์และสร้างเหมืองข้อมูล (Analysis and Data Mining)

จากผลการวิจัยพบว่า วิธีดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องเพื่อการวิเคราะห์และสร้างเหมืองข้อมูลในด้านที่พบว่ามีการปฏิบัติมาก คือ มีการกำหนดหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบในการนำข้อมูลความรู้ต่างๆมาวิเคราะห์และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ในขณะที่การกำหนดวิธีการวิเคราะห์และคัดกรองข้อมูลอย่างชัดเจน รวมถึงการจัดทำคู่มือระเบียบรายการข้อมูล (inventory) นั้นอยู่ในระดับน้อย ซึ่งหมายความว่าถึงแม้สถานศึกษาจะมีผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบด้านการวิเคราะห์และคัดกรองความรู้จริงแต่ก็ยังขาดวิธีการวิเคราะห์และคัดกรองข้อมูลให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาเอกชนเป็นสถานศึกษาในระดับชั้นการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งความรู้ที่จะนำมาจัดเก็บยังมีจำนวนไม่มากนักจึงทำให้การจัดการข้อมูลภายในของสถานศึกษาไม่ยุ่งยากซับซ้อน ดังนั้นสถานศึกษาจึงไม่เน้นในเรื่องการจัดการกับแหล่งข้อมูล ส่วนในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่สถานศึกษานำมาใช้เพื่อจัดการข้อมูลของสถานศึกษาในภาพรวมพบว่ามีการปฏิบัติในระดับน้อย ซึ่งเทคโนโลยีที่นำมาใช้มากมีเพียงแค่เครือข่ายอินเตอร์เน็ต ทั้งนี้เรื่องวิธีดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องเพื่อการวิเคราะห์และสร้างเหมืองข้อมูลนั้นสอดคล้องกับแนวคิดของ วิลาวัลย์ มาคุ้ม (2549) ที่กล่าวถึงการตรวจสอบความรู้ขององค์กร ว่ามีการทำสารบบความรู้ โดยการจำแนกประเภทความรู้ ระดับความรู้ ลำดับความรู้ ความสัมพันธ์และมีการบ่งบอกถึงแหล่งที่มาของความรู้อย่างชัดเจนเพื่อให้สะดวกต่อการนำความรู้ไปใช้ รวมถึงมีการประมวลความรู้ โดยการจัดความรู้ให้อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสม มีการเข้ารหัส การถอดรหัสเมื่อใช้ร่วมกับเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ และมีการคัดสรรความรู้ที่ไม่จำเป็นออกจากหน่วยงาน ส่วนเรื่องการใช้เทคโนโลยีในการจัดการความรู้นั้นน้ำทิพย์ วิภาวิน

(2547) กล่าวว่า การนำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับเวลาและรูปแบบที่องค์กรต้องการ เรียกว่า “ระบบบริหารความรู้” โดยเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการจัดการความรู้เป็นเทคโนโลยีการสื่อสาร เทคโนโลยีความร่วมมือ เช่น โปรแกรมการทำงานข้อมูล (Groupware) โปรแกรมการบริหารโครงการตลอดจนเทคโนโลยีการจัดเก็บความรู้ เช่น ระบบจัดการฐานข้อมูลหรือเหมืองข้อมูล ซึ่งการใช้เทคโนโลยีในการจัดการข้อมูลในด้านต่างๆจะมีส่วนช่วยส่งผลทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณในการเรียนรู้ของบุคลากรในองค์กร ซึ่ง Marquardt (2011) กล่าวว่า องค์กรที่ขาดเทคโนโลยีสารสนเทศหรือขาดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ดีนั้นจะเสียเปรียบในด้านการแสวงหาความรู้ การจัดเก็บความรู้และการถ่ายโอนความรู้ เพราะการใช้ระบบเทคโนโลยีในการจัดการข้อมูลนั้นจะทำให้การเคลื่อนที่ของข้อมูลเป็นไปอย่างรวดเร็ว นำไปสู่การรับรู้ข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ที่รวดเร็วขึ้นจนทำให้มีเกิดการเรียนรู้ในสิ่งใหม่ๆตลอดเวลา อีกทั้งการนำสื่อสารสนเทศที่หลากหลายๆเข้ามาใช้นั้นยังมีส่วนช่วยกระตุ้นทั้งในส่วนบุคคลและข้อมูลบุคคลเกิดการเรียนรู้ขึ้นได้เช่นกัน

5) การถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้ (Knowledge Transfer and Dissemination)

จากผลการวิจัย พบว่า สถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีการถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้มีอยู่ในตัวครู (Tacit Knowledge) ด้วยวิธีจัดการประชุมย่อยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ การนิเทศหรือการสอนงานครูภายในสถานศึกษา และจัดให้มีการประชุมอภิปรายอยู่ในการปฏิบัติในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีการจัดประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้และการจัดประชุมรวมอย่างสม่ำเสมอ คือ ประมาณ 1 ครั้ง/เดือน เพื่อให้ครูได้มีโอกาสพบปะพูดคุยและแลกเปลี่ยนความรู้กันที่เกิดจากการปฏิบัติงานและความรู้ทางวิชาการระหว่างกัน ในส่วนของการนิเทศหรือการสอนงานครูภายในสถานศึกษานั้น พบว่าสถานศึกษามีการนำระบบพี่เลี้ยง (Mentoring System) มาใช้ในการถ่ายโอนความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) ของผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ที่มากกว่าให้ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ที่น้อยกว่าแบบตัวต่อตัว โดยสอนงานหรือให้คำแนะนำในเรื่องๆต่างที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด ซึ่งการถ่ายโอนจากทั้ง 2 วิธีนั้น สอดคล้องกับแนวคิดของNonaka (1995) ที่กล่าวเกี่ยวกับการยกระดับของความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) ด้วยการทำ Socialization คือ การให้บุคคลมาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ตรงระหว่างกัน ซึ่งเมื่อทำการแลกเปลี่ยนแล้วความรู้จะเพิ่มขึ้น นอกจากนี้จากผลการวิจัยยังพบว่า ผู้บริหารเห็นว่า วิธีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีการถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้มีอยู่ในตัวครู (Tacit Knowledge) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การจัดให้มีการถ่ายทอดประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ของครูแต่ละคนให้แก่เพื่อนครูที่สนใจ ในขณะที่ครูเห็นว่ามีการปฏิบัติในระดับน้อย ส่วนวิธีการที่ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีการถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้มีอยู่ในตัวครู (Tacit Knowledge) ที่ผู้บริหารเห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การจัดประชุมย่อยเพื่อ

แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ในขณะที่ครูเห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการปฏิบัติงานของครูนั้น ครูได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นระหว่างกันอยู่เป็นประจำแล้ว ทั้งจากการพบปะ พูดคุยกันอย่างไม่เป็นทางการ หรือการประชุมเพื่อปรึกษา หารือกันอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นผู้บริหารจึงมองว่าครูได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้กันยู่ในระดับปฏิบัติมาก ซึ่งในขณะเดียวกันที่ครูเห็นว่ามีการแลกเปลี่ยนความรู้มีการปฏิบัติในระดับน้อยทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษายังไม่ได้มีการจัดทำการถ่ายทอดประสบการณ์ความรู้ของครูแต่ละคน หรือจัดทำเป็นกิจกรรมเพื่อการถ่ายทอดความรู้ของผู้ที่มีประสบการณ์อย่างเป็นทางการนั่นเอง

6) การประยุกต์ใช้และการปรับข้อมูลให้ถูกต้องเที่ยงตรง (Knowledge Application and Validation)

จากผลการวิจัยพบว่า การปรับข้อมูลความรู้เพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องและทันสมัยอยู่เสมอ พบว่า สถานศึกษาได้นำวิธีการบันทึกหลังการปฏิบัติงานของครูมาใช้มากที่สุด รองมาคือการใช้ระบบเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน รวมถึงการใช้การประเมินผลความรู้ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของครู การปรับปรุงความรู้ให้ถูกต้องและทันสมัยนั้นสอดคล้องกับแนวคิดของวิลาวัลย์ มาคุ้ม (2550) ที่กล่าวว่า การตรวจสอบความรู้ขององค์กร สามารถทำได้ด้วยการ 1) สำรวจความคิดเห็น การทำประชาพิจารณ์ วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินจากทีมผู้บริหาร ผู้เชียวชาญ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง 2) มีการทำสารบบความรู้ โดยการจำแนกประเภทความรู้ ระดับความรู้ ลำดับความรู้ ความสัมพันธ์และมีการบ่งบอกถึงแหล่งที่มาของความรู้อย่างชัดเจนเพื่อให้สะดวกต่อการนำความรู้ไปใช้ 3) มีการประมวลความรู้ โดยการจัดความรู้ให้อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสม มีการเข้ารหัส การถอดรหัสเมื่อใช้ร่วมกับเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ และมีการคัดสรรความรู้ที่ไม่จำเป็นออกจากหน่วยงาน ซึ่งในการประเมินผลการจัดการความรู้ของครู พบว่า สถานศึกษาใช้วิธีการพิจารณาจากผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาของครู และพิจารณาจากพฤติกรรมจากการเรียนรู้ของครูในระดับมาก สอดคล้องกับสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2547) ที่กล่าวว่า การวัดผลการจัดการความรู้นั้น เป็นปัจจัยเอื้อที่ช่วยให้การจัดการความรู้ประสบความสำเร็จ เนื่องจากจะช่วยให้องค์กรสามารถทบทวนประเมินผล เพื่อนำไปปรับปรุงกลยุทธ์และกิจกรรมต่างๆให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการความรู้ได้ ทั้งนี้ในส่วนของการวัดความสำเร็จของการจัดการความรู้นั้น Davenport and Prusak (1998) ได้กล่าวเกี่ยวกับดัชนีที่นำมาวัดความสำเร็จของการจัดการความรู้ ว่าประกอบไปด้วย 1) ทรัพยากรที่นำมาใช้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทั้งในส่วนบุคคลและงบประมาณ 2) มีเนื้อหาและการใช้ความรู้เพิ่มมากขึ้น 3) โครงการที่เกี่ยวกับการจัดการความรู้มีแนวโน้มจะอยู่ได้นาน 4) บุคลากรมีความคุ้นเคยกับแนวคิดเรื่องความรู้และการจัดการความรู้ และ5) มีผลตอบแทนที่ได้มาจากกิจกรรมการจัดการความรู้

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้ของสถานศึกษาเอกชน

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

1. การแสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition)

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ครูมีการสร้างผลงานทางวิชาการในระดับการปฏิบัติน้อย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรสนับสนุนส่งเสริมให้ครูสร้างผลงานทางวิชาการ โดยการกระตุ้นให้มีการทำผลการวิจัย ซึ่งอาจจัดให้มีการประกวดผลงานทางวิชาการและมีการให้รางวัลแก่ผู้ที่ชนะการประกวด โดยผลงานที่ชนะการประกวดนั้นจะนำมาเป็นองค์ความรู้ให้แก่ครูและบุคลากรของสถานศึกษาต่อไป

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดให้ครูมีการเยี่ยมชมนิทรรศการเพื่อแสดงผลงานของครูหรือหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรจัดทำเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นได้ ซึ่งอาจทำได้โดยจัดเป็นกิจกรรมให้ครูได้ศึกษาดูงานของหน่วยงานอื่น พร้อมทั้งกลับมาทำรายงานผลที่ได้รับจากการดูงานว่าสิ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองและหน่วยงานได้ หรือไม่ได้ เพราะเหตุใด

1.3 จากผลการวิจัย พบว่า การแสวงหาความรู้โดยการหมุนเวียนเปลี่ยนงานนั้นสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรจัดให้มีตารางหมุนเวียนการทำงานเพื่อให้ครูได้มีโอกาสศึกษางานด้านอื่นภายในสถานศึกษา และเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในกรณีที่ขาดแคลนบุคลากรบางหน้าที่ ทั้งนี้การที่ครูได้ลองปฏิบัติงานข้ามสายงานจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงาน และพัฒนาทักษะและความรู้ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาโดยตรง

1.4 จากผลการวิจัย พบว่า ครูมีการแสวงหาความรู้จากการใช้ฐานข้อมูลภายในสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมีการจัดทำข้อมูลใหม่ๆ รวมทั้งพัฒนาฐานข้อมูลภายในสถานศึกษา รวมถึงมีการจัดประชุมชี้แจงว่า มีข้อมูลและองค์ความรู้อะไรบ้างที่จะสามารถค้นหาได้จากฐานข้อมูลแห่งนี้ เพื่อเป็นหนึ่งในทางเลือกให้ครูแสวงหาความรู้เพื่อนำข้อมูลความรู้ที่ต้องการมาใช้ในการปฏิบัติงานได้

2. การสร้างความรู้ (Knowledge Creation)

2.1 จากผลการวิจัย พบว่า สถานศึกษามีหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการจัดการความรู้โดยตรงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรจัดตั้งคณะกรรมการและผู้ที่รับผิดชอบด้านการจัดการความรู้ในสถานศึกษาโดยตรง เพื่อเป็นการอำนวยความรู้ต่อครู และ

บุคลากรของสถานศึกษาในการแสวงหาความรู้ สร้างความรู้ สืบค้นความรู้และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

2.2 จากผลการวิจัย พบว่า สถานศึกษาให้การสนับสนุนด้านการสร้างความรู้ของครูด้วยการให้ทุนการศึกษา ทุนการวิจัยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมีการให้ทุนการศึกษา การฝึกอบรม รวมถึงสนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้มากขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ในเรื่องที่ครูสนใจที่จะศึกษาโดยตรง และเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาต่อไป

2.3 จากผลการวิจัย พบว่า ครูมีการสร้างความรู้จากการทดลองปฏิบัติ การพัฒนา/ปรับปรุงแนวคิดมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ดังนั้นผู้บริหารจึงสมควรให้การสนับสนุนและกระตุ้นให้ครูได้มีการทดลองวิธีการปฏิบัติงานในรูปแบบใหม่ เช่น ใช้รูปแบบการสอนที่หลากหลาย เป็นต้น

2.4 จากผลการวิจัย พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ครูในการสร้างความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของกลุ่มสาระ ดังนั้นผู้บริหารจึงควรสนับสนุนให้มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของแต่ละกลุ่มสาระโดยเฉพาะ โดยจัดทำข้อมูลที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของครูภายในกลุ่มสาระ รวมถึงข้อมูลแหล่งความรู้ในการสืบค้นที่ต้องการต่างๆเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ครูภายในกลุ่มสาระต่างๆ

2.5 จากผลการวิจัย พบว่า ครูมีการสร้างความรู้ในด้านจิตวิทยาสำหรับครูและด้านการบริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรสนับสนุนให้ครูได้มีการเรียนรู้ในด้านดังกล่าวเพิ่มขึ้น โดยอาจมีการจัดบรรยาย หรืออาจมีการส่งครูไปร่วมการสัมมนาเมื่อมีหน่วยงานภายนอกจัดเกี่ยวกับหัวข้อที่เกี่ยวข้อง

3. การจัดเก็บความรู้ (Knowledge Storage)

3.1 จากผลการวิจัย พบว่า การจัดเก็บความรู้ของสถานศึกษาโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ดังนั้นผู้บริหารจึงควรสนับสนุนให้มีการจัดทำการจัดเก็บความรู้ของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ และควรมีการทำการประมวล กลั่นกรอง ตรวจสอบและคัดเลือกองค์ความรู้ เช่น ปรับปรุงรูปแบบเอกสาร เนื้อหา รวมถึงภาษาให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้ข้อมูล ความรู้ที่จะจัดเก็บในสถานศึกษาสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3.2 จากผลการวิจัย พบว่า แหล่งความรู้ที่ทำการจัดเก็บข้อมูลความรู้ของสถานศึกษาอื่นที่นอกเหนือจากห้องสมุดของสถานศึกษาและศูนย์สื่อ/โสตทัศน์มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูได้จัดเก็บความรู้ของครูไว้ในแหล่งความรู้อื่นๆของสถานศึกษามากขึ้น โดยอาจจัดทำเว็บไซต์/เว็บบล็อกเพื่อให้ครูได้มีการจัดเก็บความรู้ของครู และเพื่อให้เกิดการถ่ายโอนความรู้

จากครูที่ทำการสร้างความรู้แล้ว ยังเป็นการส่งเสริมให้ครูคนอื่นๆได้รับรู้ และเรียนรู้ถึงผลงานใหม่ๆ ของสถานศึกษาด้วย

3.3 จากผลการวิจัย พบว่า ครูมีการสืบค้นในเรื่องจิตวิทยาสำหรับครู การประกันคุณภาพสถานศึกษา และการบริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรชี้แจงให้ครูเห็นถึงความสำคัญของการเรียนรู้ในเรื่องดังกล่าวเนื่องจากมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ และการดูแลนักเรียน ซึ่งอาจมีจัดบรรยายโดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้ในด้านนี้มาให้ความรู้แก่ครู

4. การวิเคราะห์และสร้างเหมืองข้อมูล (Analysis and Data Mining)

4.1 จากผลการวิจัย พบว่า สถานศึกษามีวิธีดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ภายในสถานศึกษาในเรื่องของการกำหนดวิธีการวิเคราะห์และคัดกรองข้อมูลอย่างชัดเจน และจัดทำคู่มือระเบียบรายการข้อมูล (inventory) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดรายละเอียด รวมถึงวิธีการในการจัดการข้อมูลของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ทั้งในเรื่องของการกำหนดวิธีวิเคราะห์และคัดกรองข้อมูล การกำหนดผู้รับผิดชอบโดยตรง และการจัดทำคู่มือระเบียบรายการข้อมูล (inventory) เพื่อให้ครูสะดวกต่อการใช้งานในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษามากขึ้น

4.2 จากผลการวิจัย พบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการข้อมูลของสถานศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยในทุกด้าน ดังนั้นผู้บริหารจึงควรให้การสนับสนุนเรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการข้อมูลของสถานศึกษาให้มากขึ้น โดยการจัดเทคโนโลยีสารสนเทศให้พียงพอกับจำนวนครูและบุคลากรในสถานศึกษา

5. การถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้ (Knowledge Transfer and Dissemination)

5.1 จากผลการวิจัย พบว่า วิธีที่สถานศึกษาใช้สนับสนุนให้ครูถ่ายโอนความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) ออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การจัดให้มีการถ่ายทอดประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ของครูแต่ละคนให้แก่เพื่อนครูที่สนใจ การสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครู การจัดสถานที่ให้ครูได้ใช้ศึกษาหรือถ่ายโอนความรู้ และการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ที่เป็นกิจจะลักษณะอย่างสม่ำเสมอเพื่อเปิดโอกาสให้ครูได้พบปะพูดคุยกัน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรส่งเสริมให้ครูมีการสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครู และควรอำนวยความสะดวกในด้านสถานที่สำหรับการศึกษาหาความรู้ ถ่ายโอนความรู้ หรือทำกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้ รวมถึงควรจัดให้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ที่เป็น

กิจจะลักษณะอย่างสม่ำเสมอเพื่อเปิดโอกาสให้ครูได้พบปะพูดคุยกัน เช่น เวทีการแลกเปลี่ยนความรู้ เป็นต้น

5.2 จากผลการวิจัย พบว่า วิธีที่สถานศึกษาใช้เพื่อสนับสนุนให้ครูถ่ายโอนความรู้ที่เปิดเผย (Explicit Knowledge) ให้เพื่อนครูรับรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ของสถานศึกษาที่รวบรวมความรู้ความคิดเห็นของครู การจัดทำฐานความรู้ประสบการณ์ของครูแต่ละคนไว้ในระบบของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรส่งเสริมให้ครูมีการถ่ายโอนความรู้ที่มีอยู่ในตัวให้ออกมาในรูปแบบของสิ่งของที่จับต้องได้ โดยอาจจัดให้มีการทำสื่อสิ่งพิมพ์ของสถานศึกษาที่รวบรวมความรู้ความคิดเห็นของครู เช่น การเขียนบทความ หนังสือ ตำรา เป็นต้น และควรมีการจัดทำฐานความรู้ประสบการณ์ของครูแต่ละคนไว้ในระบบของสถานศึกษาเพื่อให้ครูของสถานศึกษาได้เรียนรู้จากผลงานที่ได้นำเสนอทั้งในรูปแบบของสื่อ สิ่งพิมพ์ รวมทั้งเอกสารอิเล็กทรอนิกส์

5.3 จากผลการวิจัย พบว่า ระบบสารสนเทศของสถานศึกษาที่ครูเห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ เว็บบอร์ด และเว็บบล็อก ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรให้การสนับสนุนครูให้มีการจัดทำเว็บบล็อก เว็บบอร์ดของครูแต่ละคนเพื่อนำเสนอความรู้ ข้อคิดเห็น หรือประสบการณ์ความรู้ที่ครูค้นพบใหม่ เพื่อกระตุ้นให้ครูได้มีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เพื่อนครู บุคลากรทางการศึกษา หรืออาจเป็นบุคคลภายนอกที่สนใจในหัวข้อความรู้ดังกล่าว

6. การประยุกต์ใช้และการปรับข้อมูลให้ถูกต้องเที่ยงตรง (Knowledge Application and Validation)

6.1 จากผลการวิจัย พบว่า การสนับสนุนของสถานศึกษาให้มีการประยุกต์ใช้ความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การจัดตั้งหน่วยงานหรือครูที่รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมการนำความรู้ไปใช้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดหน่วยงานหรือครูที่จะมารับผิดชอบในการจัดกิจกรรมการนำความรู้ไปใช้โอกาสต่างๆภายในสถานศึกษา เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสะดวกในการติดต่อในเรื่องกิจกรรมความรู้ทั้งหลาย

6.2 จากผลการวิจัย พบว่า การสนับสนุนในการนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในการจัดการความรู้ของครูที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรให้การสนับสนุนเรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการข้อมูลของสถานศึกษาให้มากขึ้น โดยอาจจัดการอบรมให้แด่ครูในด้านการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้

ข้อเสนอแนะสำหรับครู

1. การแสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition)

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ครูมีการแสวงหาความรู้ทั้งจากภายในและภายนอกสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากอยู่แล้วแต่เพื่อให้มีการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของครูเอง ดังนั้นครูจึงควรให้ความสนใจต่อกิจกรรรมการพัฒนาความรู้ที่สถานศึกษาจัดให้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และเพื่อพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพให้มากขึ้น

2. การสร้างความรู้ (Knowledge Creation)

2.1 จากผลการวิจัย พบว่า วิธีที่ครูนำมาใช้เพื่อสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การวิจัยในชั้นเรียน ดังนั้นครูจึงควรนำผลที่ได้การวิจัยในชั้นเรียนมาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการปฏิบัติงานของครูในการจัดการเรียนการสอน

2.2 จากผลการวิจัย พบว่า วิธีที่ครูนำมาใช้เพื่อสร้างความรู้ใหม่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การทดลองปฏิบัติ และการพัฒนา/ปรับปรุงแนวคิด ดังนั้นครูจึงควรนำการทดลองปฏิบัติและการพัฒนา/ปรับปรุงแนวคิดมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น เช่น วิธีการใช้การสอนที่หลากหลาย เป็นต้น

2.3 จากผลการวิจัย พบว่า ครูมีการสร้างความรู้ในด้านจิตวิทยาสำหรับครูและด้านการบริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ดังนั้นครูมีการเรียนรู้ในด้านดังกล่าวเพิ่มขึ้น โดยอาจศึกษาจากแหล่งความรู้ต่างๆทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

3. การจัดเก็บความรู้ (Knowledge Storage)

3.1 จากผลการวิจัย พบว่า การจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ดังนั้นครูจึงควรมีการสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการให้มากขึ้นและนำความรู้ที่ได้รับใหม่มาจัดเก็บไว้ในสถานศึกษาเพื่อเป็นความรู้ของสถานศึกษาต่อไป

3.2 จากผลการวิจัย พบว่า แหล่งความรู้ที่ทำการจัดเก็บข้อมูลความรู้ของสถานศึกษาที่มาจากเครือข่ายทางสังคม (Social Network) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ดังนั้นครูจึงควรมีการจัดเก็บความรู้ของครูไว้ในทางเครือข่ายทางสังคม (Social Network) เช่น Facebook Twitter Google+ รวมถึงเว็บไซต์/เว็บบล็อกของสถานศึกษามากขึ้น เพื่อถ่ายโอนความรู้ที่ครูได้สร้างไว้ให้คนอื่นมาศึกษาและนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

4. การวิเคราะห์และสร้างเหมืองข้อมูล

4.1 จากผลการวิจัย พบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่สถานศึกษาของครูโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ดังนั้นครูจึงควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่สถานศึกษาจัดให้มาใช้เพื่อจัดการข้อมูลของสถานศึกษาให้มากขึ้น

5. การถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้ (Analysis and Data Mining)

5.1 จากผลการวิจัย พบว่า การสนับสนุนให้ครูถ่ายโอนความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) ออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครู ดังนั้นครูจึงควรมีการสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครูด้วยกันเอง และควรมีเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ที่สถานศึกษาจัดไว้อย่างสม่ำเสมอ

5.2 จากผลการวิจัย พบว่า การสนับสนุนให้ครูถ่ายโอนความรู้ที่เปิดเผย (Explicit Knowledge) ให้เพื่อนครูได้รับรู้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ จัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ของสถานศึกษาที่รวบรวมความรู้ ความคิดเห็นของครู ดังนั้นครูจึงควรมีการเขียนบทความ จัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ ตำรา ที่สามารถนำเสนอความรู้ ความคิดเห็นของครูเองให้มากยิ่งขึ้น

5.3 จากผลการวิจัย พบว่า ระบบสารสนเทศของสถานศึกษาที่ช่วยให้ครูมีการถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ เว็บบล็อก เว็บบอร์ด ดังนั้นครูจึงควรใช้เว็บบล็อก เว็บบอร์ดเพื่อนำเสนอความรู้ ข้อคิดเห็น หรือประสบการณ์ความรู้ที่ครูค้นพบใหม่ๆให้มากยิ่งขึ้น

6. การประยุกต์ใช้และการปรับข้อมูลให้ถูกต้องเที่ยงตรง (Knowledge Application and Validation)

6.1 จากผลการวิจัย พบว่า การประยุกต์ใช้ความรู้ของครูด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพในการเผยแพร่ความรู้และนวัตกรรมของสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ดังนั้นครูจึงควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการข้อมูลของสถานศึกษาในการปฏิบัติงานของตนเองให้มากขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการความรู้ของสถานศึกษาเอกชน
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับสถานศึกษาเอกชน
4. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับนวัตกรรมและการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาเอกชน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2545). การคิดเชิงสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ, ซัคเซสมีเดีย.

จิรัชฌา วิเชียรปัญญา (2549). การพัฒนาตัวบ่งชี้รวมสำหรับการจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชลธิชา โตลาภ (2552). ศึกษาสภาพการดำเนินการ ปัญหา และแนวทางแก้ไขในการจัดการความรู้ของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดสุพรรณบุรี, วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ชวลิต ขอดศิริ (2550). การจัดการความรู้ของโรงเรียนมงฟอร์ดวิทยาลัย, บัณฑิตวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ชัชวาล วงษ์ประเสริฐ (2548). การจัดการความรู้ในองค์ธุรกิจ Knowledge Management For Business Firms. กรุงเทพฯ, บริษัทเอ็กซเปอร์เน็ท จำกัด.

ฐิติพร ชมพูคำ (2548). "การบริหารเพื่อการจัดการความรู้." วารสารจุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์ ปีที่ 27 ฉบับที่ 103 (ม.ค.-มี.ค. 2548): หน้า 21-29.

ณันศภรณ์ นิลอรุณ (2552). การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา, วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิวาพร โพธิ์หลวง (2553). สภาพและปัญหาการจัดการความรู้ของโรงเรียนเทศบาลสังกัดเทศบาลเมืองพระประแดง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

น้ำทิพย์ วิภาวิน (2547). การจัดการความรู้กับคลังความรู้. กรุงเทพฯ, เอสอาร์ พริ้นติ้ง แมสโปรดักส์.

บุญดี บุญญากิจ; และคนอื่นๆ (2547). การจัดการความรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร, ซีเอ็ดยูเคชั่น.

บุญส่ง หาญพานิช (2546). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษาไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปวีณา หมดราคี (2552). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ในที่ทำงานสำหรับครูโรงเรียนเอกชน, วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ผุสดี ศิริวัฒนา (2552). สภาพและปัญหาการจัดการความรู้ของสถานศึกษาสังกัดกองทัพเรือ, วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรพิมล หรรษาภิรมย์โชค (2554). การศึกษาสภาพการจัดการความรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตภูมิภาคตะวันตก, รายงานวิจัย คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ราชกิจจานุเบกษา, ประกาศ. 2553. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. เล่มที่ 127 ตอนที่ 45ก. 22 กรกฎาคม 2553.

รติกร คงประเสริฐ (2554). แม่แบบระบบคลังข้อมูลและเหมืองข้อมูลสำหรับหน่วยงานด้านการศึกษา, การศึกษาค้นคว้าอิสระ บัณฑิตวิทยาลัย ปริญญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เรวดี ศักดิ์ดุลยธรรม (2552). การใช้เทคนิคดาต้าไมน์นิงในการสร้างฐานความรู้เพื่อการทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์. รายงานการวิจัย, วิทยาลัยราชพฤกษ์.

วิจารณ์ พานิช (2548). การจัดการความรู้ฉบับนักปฏิบัติ. กรุงเทพฯ, บริษัทตถาตา พับลิเคชั่น.

วิลาวัลย์ มาคุ้ม (2549). การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ, ปริญญานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สถาบันพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา (2548). การจัดการความรู้ในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์ครุสภา.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2555). รายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ.

สืบตระกูล สืบสารคาม (2554). การจัดการความรู้ของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 4, บัณฑิตวิทยาลัย รายงานการศึกษาอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

หม่อมหลวงสรสิริ วรวรรณ (2548). การวิเคราะห์การจัดการความรู้ของแหล่งการเรียนรู้ชุมชน: กรณีศึกษาวิทยุชุมชนในเขตภาคกลาง, วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชพัฒนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรอนงค์ ทะกอง (2556). การจัดการข้อมูลและระบบสารสนเทศ, เอกสารสารประกอบการสอน วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้

อาภรณ์ ภู่วิทยพันธุ์ (2549). การจัดการความรู้เพื่อเพิ่มมูลค่า. กรุงเทพฯ, กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีการเผยแพร่ กรมส่งเสริมการเกษตร.

ภาษาอังกฤษ

Collison, C. and G. Parcell (2004). Learning to Fly : Practical Knowledge Management from some ofthe world's leading learning Organization. West Sussex, Capstone.

Cumming, T. G. and C. G. Worley (2001). Organization Development & Change. Australia, South-Western College Publishing.

Davenport, T. H., et al. (1998). Successful Knowledge Management Project, Sloan Management Review.

Fayyad, U., et al. (1996). "From Data Mining to Knowledge Discovery in Database." Retrieved April, 2014, from www. Kdnuggets.com/gpspubs/aimag-kdd-overview-1996-Fayyad.pdf.

Hoy, W. K. and C. G. Miskel (2001). Educational Administration Theory Research Practice. New York, McGraw Hill.

Krejcie, R. V. and D. W. Morgan (1970). Determining sample size for research activities, Educational and Measurement.

Marali, Y. (2001). Building and Developing Capabilities: A Cognitive Congruence Framework. In Knowledge Management and Organizational Competence.

Marquardt, M. J. (1996). Building the Learning Organization. New York, McGraw-Hill.

Marquardt, M. J. (2011). Building the learning organization: Achieving Strategic Advantage through a Commitment to Learning. London, Nicholas Brealey Publishing.

McKeen, J. D. and H. A. Smith (2003). Making IT Happen: Critical Issues in IT Management. Ontario: Wiley. Ontario, Wiley.

Nonaka and H. Takeuchi (1995). The Knowledge Creating Company. USA, Oxford University Press.

Stewart, T. (1997). Intellectual capital: The New Wealth of Organization. New York: Doubleday. New York, Doubleday.

Tannonbaum, S. I. and G. M. Alliger (2000). Knowledge Management : Clarifying the Key Issue. the International Association for Human Resource Information Management,U.S.A.

Tiwana, A. (2000). The knowledge management tookit: practice techniques for building a knowledge management system. Upper Saddle River, NJ, Prentice Hall.

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาการจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามนี้สำหรับผู้จัดการ ผู้อำนวยการ/ครูใหญ่ รองผู้อำนวยการ/รองผู้จัดการและครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ของสถานศึกษาเอกชนสังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม การเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องการจัดการความรู้และระดับความเข้าใจในเรื่องการจัดการความรู้ของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 การจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

เพื่อให้แบบสอบถามเป็นไปอย่างถูกต้องสมบูรณ์ ขอความกรุณาท่านโปรดตอบคำถามทุกข้อตรงตามความเป็นจริง คำตอบของท่านทุกข้อมีผลต่อการวิจัยครั้งนี้มาก และข้อมูลที่ได้จะไม่มีผลกระทบหรือเป็นผลเสียหายแก่ผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใดโดยผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลไว้เป็นความลับและจะใช้ประโยชน์ของข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น

เมื่อท่านตอบแบบสอบถามครบทุกข้อแล้วกรุณานำแบบสอบถามส่งคืนตามซองที่ได้แนบไปพร้อมกับแบบสอบถามนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี

ขอขอบพระคุณท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางสาว ธิดารัตน์ เสวิกุล
ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม การเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องการจัดการความรู้ และระดับความเข้าใจในเรื่องการจัดการความรู้ของสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ตามสภาพความเป็นจริง

1. เพศ
   - ☐ ชาย
   - ☐ หญิง
2. อายุ
   - ☐ น้อยกว่า 25 ปี
   - ☐ 25 – 29 ปี
   - ☐ 30 – 34 ปี
   - ☐ 35 – 39 ปี
   - ☐ 40 – 44 ปี
   - ☐ 45 – 49 ปี
   - ☐ 50 ปีขึ้นไป
3. ประสบการณ์การทำงานของท่านในสถานศึกษาแห่งนี้
   - ☐ น้อยกว่า 5 ปี
   - ☐ 5 – 9 ปี
   - ☐ 10 – 14 ปี
   - ☐ 15 – 19 ปี
   - ☐ 20 ปีขึ้นไป
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด
   - ☐ ปริญญาตรี
   - ☐ ปริญญาโท
   - ☐ ปริญญาเอก
   - ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
5. ปัจจุบันท่านปฏิบัติหน้าที่ในฐานะใด
   - ☐ ผู้จัดการ
   - ☐ ผู้อำนวยการ/ครูใหญ่
   - ☐ รองผู้อำนวยการ/รองผู้จัดการ
   - ☐ ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
   - ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
6. กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ท่านทำการสอน
   - ☐ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
   - ☐ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
   - ☐ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
   - ☐ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
   - ☐ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
   - ☐ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา พลศึกษา
   - ☐ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
   - ☐ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และ เทคโนโลยี
   - ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY

7. ปัจจุบันท่านสอนในระดับใด

☐ มัธยมศึกษาปีที่ 1	☐ มัธยมศึกษาปีที่ 2
☐ มัธยมศึกษาปีที่ 3	☐ มัธยมศึกษาปีที่ 4
☐ มัธยมศึกษาปีที่ 5	☐ มัธยมศึกษาปีที่ 6

8. ท่านเคยได้รับการฝึกอบรมเรื่องการจัดการความรู้หรือไม่

☐ ไม่เคย

☐ เคย

9. ท่านคิดว่าท่านมีความเข้าใจในเรื่องการจัดการความรู้ของสถานศึกษาอยู่ในระดับใด

☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ตอนที่ 2 การจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร
คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับสิ่งที่สถานศึกษาของท่านได้ปฏิบัติจริง

การแสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition)

1. สถานศึกษามีการกำหนดสิ่งที่ครูต้องแสวงหาความรู้หรือไม่
☐ 1. ไม่มีการกำหนด
☐ 2. มีการกำหนด

ถ้ากำหนด สถานศึกษาใช้เกณฑ์ใดในการกำหนดความรู้ที่ครูต้องแสวงหา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ 1. นโยบายของสถานศึกษา
☐ 2. ลักษณะงานที่ครูต้องปฏิบัติ
☐ 3. สมรรถนะการทำงานหรือความเชี่ยวชาญของครูแต่ละคน
☐ 4. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2. สถานศึกษามีวิธีดำเนินการอย่างไรบ้างเพื่อให้สามารถกำหนดองค์ความรู้ที่สถานศึกษาต้องการแสวงหา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ 1. กำหนดความรู้ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา
☐ 2. จัดกลุ่มครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
☐ 3. ใช้กระบวนการสอนงานหรือการนิเทศการสอน
☐ 4. มีการจัดทำฐานข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานของครู
☐ 5. การจัดผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาด้านการจัดการความรู้
☐ 6. มีคณะกรรมการด้านการจัดการความรู้ในสถานศึกษา
☐ 7. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3. สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานไว้ในวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาหรือไม่
☐ 1. ไม่มี
☐ 2. มี

ถ้ามี ครูมีส่วนร่วมในลักษณะใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ 1. ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของการจัดการความรู้ของสถานศึกษา
☐ 2. ครูมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมวางแผน การกำหนดความรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
☐ 3. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

4. สถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการแสวงหาความรู้ใหม่ๆหรือไม่

☐ 1. ไม่มี

☐ 2. มี

ถ้ามี สถานศึกษามีการดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูแสวงหาความรู้ใหม่ๆอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. มีการส่งเสริมให้ครูได้แสวงหาความรู้อย่างอิสระจากแหล่งความรู้ต่างๆเพื่อนำมาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

☐ 2. มีทุนสนับสนุนเพื่อพัฒนาความรู้ที่ครูต้องการ

☐ 3. สนับสนุนสื่อและเอกสารสำหรับครูในการศึกษาค้นคว้า

☐ 4. สนับสนุนให้ครูเข้าร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การฝึกอบรม สัมมนา การประชุมทางวิชาการ

☐ 5. สนับสนุนให้ครูทำผลงานทางวิชาการเพื่อพัฒนา

☐ 6. จัดหาวิทยากรที่มีความชำนาญมาพัฒนาทักษะให้แก่ครู

☐ 7. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. ครูแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายในสถานศึกษาด้วยวิธีการใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. การเรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อให้ได้ประสบการณ์ตรง

☐ 2. การเข้าร่วมสัมมนาที่สถานศึกษาจัดขึ้น

☐ 3. การเข้ารับฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆที่สถานศึกษาจัดขึ้น

☐ 4. สอบถามจากผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญในสถานศึกษา

☐ 5. การสอนงานของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้

☐ 6. การเยี่ยมชมนิทรรศการเพื่อแสดงผลงานของครูหรือหน่วยงานภายใน

☐ 7. การได้รับโอกาสให้ปฏิบัติข้ามสายงาน

☐ 8. สืบค้นความรู้จากระบบเครือข่ายอินทราเน็ตภายในสถานศึกษา

☐ 9. การเข้าร่วมสนทนากับครูภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

☐ 10. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. ครูแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายนอกสถานศึกษาด้วยวิธีการใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. การศึกษาต่อ

☐ 2. การศึกษาดูงานนอกสถานที่

☐ 3. การเข้ารับการฝึกอบรมนอกสถานที่ที่จัดโดยหน่วยงานอื่น

☐ 4. การเข้าร่วมสัมมนานอกสถานที่ที่จัดโดยหน่วยงานอื่น

☐ 5. วิธีการเปรียบเทียบมาตรฐาน(Benchmarking) จากสถานศึกษาอื่น

☐ 6. การศึกษาข้อมูลจากสื่อต่างๆ ทั้งทางหนังสือพิมพ์ บทความ วิทยุ โทรทัศน์ อินเตอร์เน็ต เป็นต้น

☐ 7. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

CHULALONGKORN UNIVERSITY

7. สถานศึกษามีผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาให้คำแนะนำหรือให้ความรู้กับครูหรือไม่

☐ 1. ไม่มี

☐ 2. มี

ถ้ามี เป็นการให้ความรู้ลักษณะใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. การอบรม

☐ 2. การสัมมนา

☐ 3. เป็นที่ปรึกษา

☐ 4. เชิญมาเป็นวิทยากรบรรยายพิเศษ

☐ 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

8. ครูใช้สิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีอะไรบ้างในการแสวงหาความรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. ห้องสมุดของสถานศึกษา

☐ 2. ห้องสมุดของกลุ่มสาระการเรียนรู้

☐ 3. E-learning

☐ 4. เครือข่ายอินเตอร์เน็ต

☐ 5. อินทราเน็ตภายในสถานศึกษา

☐ 6. ฐานข้อมูลภายในสถานศึกษา

☐ 7. คู่มือการปฏิบัติงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้

☐ 8. คู่มือการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

☐ 9. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

9. ครูใช้เวลาในการแสวงหาความรู้ทั้งจากภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยเฉลี่ยกี่ชั่วโมง/สัปดาห์ (กรุณาเลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

☐ 1. น้อยกว่า 2 ชั่วโมง/สัปดาห์

☐ 2. 2 – 4 ชั่วโมง/สัปดาห์

☐ 3. 5 – 9 ชั่วโมง/สัปดาห์

☐ 4. 10 ชั่วโมง /สัปดาห์ขึ้นไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

การสร้างความรู้ (Knowledge Creation)

10. สถานศึกษาดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ๆอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. มีคณะกรรมการและผู้ที่รับผิดชอบด้านการจัดการความรู้ในสถานศึกษา

☐ 2. สร้างบรรยากาศที่ดีในกิจกรรมการสร้างความรู้

☐ 3. สร้างแรงจูงใจให้ครูสร้างสรรค์ความรู้ใหม่โดยมีการให้รางวัล/ของขวัญ/การยกย่องชมเชยแก่กลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือครูที่สามารถสร้างองค์ความรู้หรือนวัตกรรมใหม่ได้

☐ 4. การอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการสอนอย่างทั่วถึง

☐ 5. จัดระบบข้อมูลสารสนเทศและกระตุ้นให้ครูใช้สารสนเทศในการสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

☐ 6. มีแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของครู

☐ 7. กระตุ้นให้ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมผนวกกับการนำบริบทและภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้

☐ 8. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

11. สถานศึกษามีกิจกรรมอะไรบ้างที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสร้างความรู้ใหม่ๆ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. การจัดกิจกรรมเพื่อระดมความคิดเห็นภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้

☐ 2. การจัดโครงการพัฒนาความรู้ ทักษะในการปฏิบัติงานภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้

☐ 3. ให้ทุนการศึกษา

☐ 4. ให้ทุนการวิจัยในชั้นเรียน

☐ 5. จัดให้มีการรวมกลุ่มของครูที่มีความชำนาญในด้านต่างๆภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้

☐ 6. เปิดโอกาสให้ครูได้แสดงผลงานและนำเสนอความคิดเห็นใหม่ๆให้กับครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้

☐ 7. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

12. ครูสร้างความรู้ใหม่ๆจากวิธีใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. จากการอ่านและการค้นคว้าแล้วนำมาสังเคราะห์ความรู้ที่มีอยู่เป็นความรู้ใหม่

☐ 2. จากประสบการณ์การสอน/การแก้ปัญหาในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ

☐ 3. จากการวิจัยในชั้นเรียน

☐ 4. จากการทดลองปฏิบัติ

☐ 5.จากการพัฒนา/ปรับปรุงแนวคิด

☐ 6. จากการนิเทศสอนงานของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

☐ 7. จากการเข้ารับอบรมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

☐ 8. จากการทำงานร่วมกันภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้

☐ 9. จากเครือข่าย IT ภายในสถานศึกษา เช่น LAN อินทราเน็ต เป็นต้น

☐ 10. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

13. สถานศึกษามีการจัดเวลาเฉพาะให้ครูได้เข้าร่วมประชุม/ระดมความคิดเห็นภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อสร้างหรือพัฒนาความรู้ใหม่ๆหรือไม่

☐ 1. ไม่มี

☐ 2. มี

ถ้ามี สถานศึกษาจัดประชุม/ระดมความคิดเห็นภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้จำนวนกี่ครั้งต่อเดือน (กรุณาเลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

☐ 1. 1 ครั้ง/เดือน

☐ 2. 2 ครั้ง/เดือน

☐ 3. มากกว่า 2 ครั้ง/เดือน

☐ 4. ไม่มีกำหนดเวลาที่แน่นอน

☐ 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

14. สถานศึกษามีการจัดเวลาเฉพาะให้ครูได้เข้าร่วมประชุมรวมเพื่อสร้างหรือพัฒนาความรู้ใหม่ๆหรือไม่

☐ 1. ไม่มี

☐ 2. มี

ถ้ามี สถานศึกษาจัดประชุมรวมจำนวนกี่ครั้งต่อเดือน (กรุณาเลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

☐ 1. 1 ครั้ง/เดือน

☐ 2. 2 ครั้ง/เดือน

☐ 3. มากกว่า 2 ครั้ง/เดือน

☐ 4. ไม่มีกำหนดเวลาที่แน่นอน

☐ 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

15. สถานศึกษามีสิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีเพื่อช่วยให้ครูสร้างความรู้ใหม่อย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. ห้องสมุดของสถานศึกษา

☐ 2. ห้องสมุดของกลุ่มสาระการเรียนรู้

☐ 3. E-learning

☐ 4. คู่มือการปฏิบัติงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้

☐ 5. คู่มือการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

☐ 6. เครือข่ายอินทราเน็ตในสถานศึกษา

☐ 7. ฐานข้อมูลของสถานศึกษา

☐ 8. เครือข่ายทางสังคม (Social Network) เช่น Facebook Twitter Google+ line Hi5 YouTube MySpace Multiply เว็บบล็อก(Web blog) เว็บบอร์ด (Web board) เป็นต้น

☐ 9. การจัดเก็บข้อมูลฝากบนระบบเครือข่าย Cloud computing

☐ 10. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

16. แหล่งความรู้ใดบ้างที่มีส่วนช่วยให้ครูสามารถสร้างความรู้ใหม่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. แหล่งความรู้จากห้องสมุดของสถานศึกษา
☐ 2. แหล่งความรู้จากห้องสมุดของกลุ่มสาระการเรียนรู้
☐ 3. แหล่งความรู้จาก E-learning
☐ 4. แหล่งความรู้จากคู่มือการปฏิบัติงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้
☐ 5. แหล่งความรู้จากคู่มือการปฏิบัติงานของสถานศึกษา
☐ 6. แหล่งความรู้จากฐานข้อมูลของสถานศึกษา
☐ 7. แหล่งความรู้จากอินทราเน็ตในสถานศึกษา
☐ 8. แหล่งความรู้จากเครือข่ายทางสังคม (Social Network) เช่น Facebook Twitter Google+ line Hi5 YouTube MySpace เว็บบล็อก (Web blog) เว็บบอร์ด (Web board) เป็นต้น
☐ 9. การจัดเก็บข้อมูลฝากบนระบบเครือข่าย (Cloud computing)
☐ 10. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

17. ในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมาสถานศึกษามีการสร้างความรู้ใหม่ในงานด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. การบริหารสถานศึกษา
☐ 2. การจัดการชั้นเรียน
☐ 3. การพัฒนาหลักสูตร
☐ 4. เทคนิคการสอนแบบต่างๆ
☐ 5. การวัดประเมินผลการเรียนการสอน
☐ 6. จิตวิทยาสำหรับครู
☐ 7. พัฒนา ICT เพื่อการเรียนการสอน
☐ 8. การประกันคุณภาพสถานศึกษา
☐ 9. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

การจัดเก็บความรู้ (Knowledge Storage)

---

18. สถานศึกษามีโครงสร้างระบบการจัดเก็บความรู้เป็นเช่นไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. มีการกำหนดนโยบายในการจัดเก็บองค์ความรู้เพื่อใช้ในการทำงานและการเรียนรู้ของครูอย่างชัดเจน
☐ 2 มีการกำหนดวิธีการจัดเก็บข้อมูลเป็นขั้นตอนอย่างละเอียด
☐ 3. มีการกำหนดองค์ความรู้ที่จะนำมาจัดเก็บ
☐ 4. มีการวางแผนจัดทำระบบฐานข้อมูลที่ง่ายต่อการเข้าถึงและใช้งาน
☐ 5. มีผู้ที่รับผิดชอบในการเก็บความรู้อย่างเป็นระบบและเป็นหมวดหมู่เพื่อให้สะดวกต่อการสืบค้น
☐ 6. มีการประมวล กลั่นกรอง ตรวจสอบและคัดเลือกองค์ความรู้ เช่น ปรับปรุงรูปแบบเอกสารให้เป็นมาตรฐาน ใช้ภาษาเดียวกัน ปรับปรุงเนื้อหาให้สมบูรณ์
☐ 7. มีการรวบรวมองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้ครูทุกคนสามารถเข้าไปเรียนรู้ได้ง่าย
☐ 8. มีเทคโนโลยีสารสนเทศการจัดเก็บความรู้ที่มีประสิทธิภาพที่ช่วยจัดเก็บและปรับปรุงความรู้ให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา
☐ 9. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

19. สถานศึกษามีการกำหนดประเภทความรู้เพื่อทำการจัดเก็บหรือไม่

☐ 1. ไม่มี

☐ 2. มี

ถ้ามี สถานศึกษากำหนดความรู้ประเภทใดบ้างเพื่อทำการจัดเก็บ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. ความรู้ที่เกิดจากการวิจัยในชั้นเรียน

☐ 2. ความรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติงานอื่นๆในสถานศึกษา

☐ 3. ความรู้ที่ได้จากการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

☐ 4. ความรู้ที่เกิดจากสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ

☐ 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

20. สถานศึกษามีวิธีการประมวลและกลั่นกรองความรู้ก่อนที่จะจัดเก็บหรือไม่

☐ 1. ไม่มี

☐ 2. มี

ถ้ามี สถานศึกษามีวิธีการประมวลและกลั่นกรองความรู้ก่อนการจัดเก็บอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. โดยคณะกรรมการวิชาการของสถานศึกษา/หน่วยงาน

☐ 2. โดยผู้บริหารสถานศึกษา

☐ 3. โดยหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การเรียนรู้

☐ 4. โดยครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้

☐ 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

21. สถานศึกษามีการจัดเก็บความรู้ไว้ในแหล่งความรู้ใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. ห้องสมุดของสถานศึกษา

☐ 2. ห้องสมุดของกลุ่มสาระการเรียนรู้

☐ 3. ศูนย์สื่อ/โสตทัศน์

☐ 4. ฐานข้อมูลของสถานศึกษา

☐ 5. เครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น LAN อินทราเน็ต เป็นต้น

☐ 6. เครือข่ายทางสังคม (Social Network) เช่น Facebook Twitter Google+ line Hi5 YouTube MySpace Multiply เว็บบล็อก (Web blog) เว็บบอร์ด (Web board) เป็นต้น

☐ 7. การจัดเก็บข้อมูลบนระบบเครือข่าย (Cloud computing)

☐ 8. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

22. สถานศึกษามีการจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากความสำเร็จและความล้มเหลวในกิจกรรมต่างๆที่ครูได้เคยปฏิบัติไว้หรือไม่

☐ 1. ไม่มี

☐ 2. มี

ถ้ามี สถานศึกษาใช้วิธีการใดในการจัดเก็บความรู้ที่เกิดจากความสำเร็จและความล้มเหลวในกิจกรรมต่างๆของครู (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. จดบันทึก

☐ 2. จัดทำแฟ้มสะสมงานของครูแต่ละคน

☐ 3. จัดเก็บทางเว็บไซต์/เว็บบล็อกของสถานศึกษา

☐ 4. จัดเก็บความรู้ไว้ในระบบสารสนเทศของสถานศึกษา

☐ 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

23. เมื่อครูได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและมีการพัฒนาจนเกิดเป็นความรู้ใหม่ขึ้นครูมีการจัดเก็บความรู้ด้วยวิธีใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. บันทึกเก็บไว้เป็นลายลักษณ์อักษรภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้

☐ 2. บันทึกเก็บไว้เป็นลายลักษณ์อักษรในฝ่ายวิชาการ

☐ 3. บันทึกลงฐานข้อมูลของสถานศึกษา

☐ 4. จดจำไว้แต่ไม่ได้เขียนเป็นลายลักษณ์อักษร

☐ 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

24. ครูทราบช่องทางในการสืบค้นความรู้ของสถานศึกษาทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและรูปแบบที่ไม่เป็นทางการได้อย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. จากการประชาสัมพันธ์ทางสื่อสารสนเทศภายในสถานศึกษา

☐ 2. จากหนังสือ/วารสารของสถานศึกษา

☐ 3. ทราบจากครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้

☐ 4. จากการสอบถามบุคลากรผู้ให้บริการ/เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการของสถานศึกษา

☐ 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

25. ครูครูสืบค้นความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆที่สถานศึกษาจัดไว้ให้โดยเฉลี่ยจำนวนกี่ครั้งต่อสัปดาห์ (กรุณาเลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

☐ 1. 1 – 2 ครั้ง/สัปดาห์

☐ 2. 3 – 4 ครั้ง/สัปดาห์

☐ 3. มากกว่า 4 ครั้ง/สัปดาห์

☐ 4. ไม่แน่นอน

☐ 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

26. การการสืบค้นความรู้ของครูส่วนใหญ่แล้วเกี่ยวกับความรู้เรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. เรื่องการบริหารสถานศึกษา ☐ 2. เรื่องการจัดการชั้นเรียน
☐ 3. เรื่องการพัฒนาหลักสูตร ☐ 4. เรื่องเทคนิคการสอนแบบต่างๆ
☐ 5. เรื่องการวัดประเมินผลการเรียนการสอน ☐ 6. เรื่องจิตวิทยาสำหรับครู
☐ 7. การพัฒนา ICT เพื่อการเรียนการสอน ☐ 8. เรื่องการประกันคุณภาพสถานศึกษา
☐ 9. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

การวิเคราะห์และสร้างเหมืองข้อมูล (Analysis and Data Mining)

---

27. สถานศึกษามีกระบวนการ/วิธีดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ภายในสถานศึกษาอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. กำหนดหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบในการนำข้อมูลความรู้ต่างๆมาวิเคราะห์และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
☐ 2. กำหนดวิธีการวิเคราะห์และคัดกรองข้อมูลอย่างชัดเจน
☐ 3. จัดทำคู่มือระเบียบรายการข้อมูล (inventory)
☐ 4. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆมาจัดการข้อมูลของสถานศึกษา
☐ 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

28. เทคโนโลยีสารสนเทศอะไรบ้างที่สถานศึกษานำมาใช้เพื่อจัดการข้อมูลของสถานศึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. มีเว็บศูนย์รวมความรู้ (Web Portal)
☐ 2. เครือข่ายอินเตอร์เน็ต โดยการใช้ร่วมกับโปรแกรมการสืบค้น (Search Engines) ที่ช่วยในการค้นหาข้อมูลข่าวสารและ ความรู้ที่ต้องการ
☐ 3. เครือข่ายอินทราเน็ตของสถานศึกษา
☐ 4. E – Learning การเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์
☐ 5. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Media) เช่น Video Audio Digital Media
☐ 6. คอมพิวเตอร์ช่วยในการอบรม : CBT (Computer Based Training)
☐ 7. โปรแกรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเอกสารทั้งด้านการพิมพ์ สื่อ การนำเสนองานต่างๆ เช่น Microsoft Office LibreOffice pdfforge Adobe Foxit Reader Abiword เป็นต้น
☐ 8. ระบบจัดการฐานข้อมูล (Database Management) เช่น คลังข้อมูล (Data Warehouse) ที่อำนวยความสะดวก ให้ครูในการค้นหาและนำสารสนเทศมาใช้
☐ 9. การจัดการสารสนเทศ Taxonomy คือ การจัดหมวดหมู่ และการทำดัชนี ของเนื้อหาให้เป็นระบบ
☐ 10. เครือข่ายทางสังคม (Social Network) เช่น Facebook Twitter Google+ line Hi5 YouTube MySpace เว็บบล็อก (Web blog) เว็บบอร์ด(Web board) เป็นต้น
☐ 11. ระบบการจัดเก็บข้อมูลบนเครือข่าย (Cloud computing)
☐ 12. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

การถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้ (Knowledge Transfer and Dissemination)

29. สถานศึกษาสนับสนุนให้ครูสามารถถ่ายโอนความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) ออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้ด้วยวิธีใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. จัดนิทรรศการ
☐ 2. จัดให้มีการบรรยาย
☐ 3. จัดให้มีการประชุมอภิปราย
☐ 4. จัดการประชุมย่อยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ
☐ 5. สร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครู
☐ 6. จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ที่เป็นกิจจะลักษณะอย่างสม่ำเสมอเพื่อเปิดโอกาสให้ครูได้พบปะพูดคุยกัน เช่น เวทีการแลกเปลี่ยนความรู้ เป็นต้น
☐ 7. จัดให้มีการถ่ายทอดประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ของครูแต่ละคนให้แก่เพื่อนครูที่สนใจ
☐ 8. การหมุนเวียนเปลี่ยนงานของครูเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน
☐ 9. การนิเทศหรือการสอนงานครูภายในสถานศึกษา
☐ 10. จัดสถานที่ให้ครูได้ใช้ศึกษาหรือถ่ายโอนความรู้ เช่น การจัดมุมความรู้ เป็นต้น
☐ 11. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

30. สถานศึกษามีการสนับสนุนให้ครูถ่ายโอนความรู้ที่เปิดเผย (Explicit Knowledge) ให้เพื่อนครูรับรู้ด้วยวิธีใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. จัดทำฐานความรู้ประสบการณ์ของครูแต่ละคนไว้ในระบบของสถานศึกษา
☐ 2. จัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ของสถานศึกษาที่รวบรวมความรู้ ความคิดเห็นของครู เช่น การเขียนบทความ หนังสือ ตำรา เป็นต้น
☐ 3. จัดสถานที่ให้ครูได้ใช้เพื่อการประชุม สัมมนา เป็นต้น
☐ 4. นำความรู้ที่ครูได้สร้างขึ้นหรือมีการถ่ายโอนมาเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินบำเหน็จประจำปี เช่น เงินรางวัล
☐ 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

31. สถานศึกษามีการจัดระบบสารสนเทศอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. เว็บบล็อก
☐ 2. เว็บบอร์ด
☐ 3. E-learning
☐ 4. เครือข่ายอินทราเน็ตในสถานศึกษา
☐ 5. เว็บไซต์ของสถานศึกษา
☐ 6. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

32. เมื่อครูได้รับความรู้ใหม่ๆจากประสบการณ์ที่ผ่านมาครูเคยถ่ายโอนความรู้ออกมาเปิดเผย (Explicit Knowledge) ให้เพื่อนครูรับรู้บ้างหรือไม่

☐ 1. ไม่เคย

☐ 2. เคย

ถ้าเคย ครูใช้วิธีใดในการถ่ายโอนความรู้ให้แก่เพื่อนครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้รับรู้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. จัดทำหนังสือ/ตำรา

☐ 2. จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้

☐ 3. จัดทำเอกสารเผยแพร่ในวารสารทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา

☐ 4. จัดทำสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น บทความลงในเครือข่ายอินทราเน็ตหรือในเว็บไซต์ของสถานศึกษา

☐ 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

33. ในกรณีที่ครูได้รับความรู้จากการฝึกอบรม ครูเคยถ่ายโอนความรู้ที่ได้รับให้เพื่อนครูได้รับรู้บ้างหรือไม่

☐ 1. ไม่เคย

☐ 2. เคย

ถ้าเคย ครูเคยถ่ายโอนความรู้ที่ได้รับให้เพื่อนครูได้รับรู้ด้วยวิธีใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. การเขียนลงบทความวิชาการลงในวารสารของสถานศึกษา

☐ 2. เป็นพี่เลี้ยงให้คำแนะนำกับครูภายในสถานศึกษา

☐ 3. จัดบรรยายให้ครูภายในสถานศึกษาได้รับฟัง

☐ 4. การประชุมของกลุ่มสาระการเรียนรู้

☐ 5. ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการถ่ายโอนความรู้ เช่น เว็บบล็อก เว็บบอร์ด อินทราเน็ต อินเตอร์เน็ต เป็นต้น

☐ 6. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

34. ในกรณีที่ครูได้รับความรู้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ครูเคยถ่ายโอนความรู้ที่ครูได้ให้เพื่อนครูได้รับรู้บ้างหรือไม่

☐ 1. ไม่เคย

☐ 2. เคย

ถ้าเคย ครูเคยถ่ายโอนความรู้ให้เพื่อนครูในลักษณะใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. การเล่าเรื่อง ความรู้ใหม่ๆให้เพื่อนครูฟัง

☐ 2. การนิเทศการสอนให้เพื่อนครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้

☐ 3. เขียนบทความลงในวารสารของสถานศึกษา

☐ 4. ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการถ่ายโอนความรู้ เช่น เว็บบล็อก เว็บบอร์ด อินทราเน็ต อินเตอร์เน็ต เป็นต้น

☐ 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

35. สถานศึกษามีการสร้างบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนหรือถ่ายโอนความรู้ให้แก่ครูภายในสถานศึกษาอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. จัดให้มีมุมวิชาการ
☐ 2. จัดเวลาให้ครูได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กัน
☐ 3. จัดห้องพักหรือสถานที่สำหรับสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้
☐ 4. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

การประยุกต์ใช้และการปรับข้อมูลให้ถูกต้องเที่ยงตรง (Knowledge Application and Validation)

36. สถานศึกษามีการสนับสนุนให้มีการประยุกต์ใช้ความรู้และการปรับข้อมูลให้ถูกต้องเที่ยงตรงอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. มีหน่วยงาน หรือครูรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมการนำความรู้ไปใช้
☐ 2. มีการจัดกิจกรรมเพื่อนำความรู้ไปใช้ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดอบรม การประชุม การสัมมนา การจัดทำวีดีทัศน์ วิทยุ โทรทัศน์ เว็บไซต์ของสถานศึกษา
☐ 3. สถานศึกษามีการให้บริการการใช้สถานที่หรือให้ครูที่มีความรู้ความสามารถแก่หน่วยงานภายนอกสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมความรู้ต่างๆ
☐ 4. สถานศึกษาอำนวยความสะดวกแก่ครูในการเข้าถึงความรู้ที่จัดเก็บไว้เพื่อนำความรู้ไปใช้ในกิจกรรมต่างๆ
☐ 5. สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ให้ครูได้รับรู้ถึงข่าวสาร ข้อมูลและความรู้ใหม่ๆที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของสถานศึกษา
☐ 6. สถานศึกษามีการนำความรู้ใหม่ๆ ที่แสวงหามาได้มาใช้ในการเพิ่มพูนประสิทธิภาพการบริการสถานศึกษา
☐ 7. มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพในการเผยแพร่ความรู้และนวัตกรรมของสถานศึกษา.
☐ 8. มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ความรู้ของสถานศึกษาโดยผ่านเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลาย
☐ 9. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

37. สถานศึกษามีวิธีการอย่างไรที่ช่วยให้ครูนำความรู้ไปใช้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. การจัดประชุมทางวิชาการ
☐ 2. การสัมมนา
☐ 3. การแสดงนิทรรศการ/ นวัตกรรมของสถานศึกษา
☐ 4. การแสดงผลงานวิจัย
☐ 5. การเผยแพร่บทความลงในวารสารวิชาการ
☐ 6. จดหมายข่าว/ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์
☐ 7. แฟ้มพัฒนางานของครูแต่ละคน
☐ 8. เว็บศูนย์รวมการจัดการความรู้ของครู (Web Portal)
☐ 9. Home Page ของสถานศึกษา
☐ 10. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

38. สถานศึกษามีวิธีดำเนินการอย่างไรเพื่อสร้างวัฒนธรรมการใฝ่รู้ให้ครูของสถานศึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. ประชาสัมพันธ์ให้ครูทราบถึงความรู้ใหม่ๆผ่านทางสื่อต่างๆของสถานศึกษา เช่น จดหมายข่าว วารสาร เครือข่ายภายในอินทราเน็ต เว็บไซต์ของสถานศึกษา เป็นต้น

☐ 2. กำหนดผู้รับผิดชอบในการนำความรู้ไปใช้ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การจัดนิทรรศการ การอบรม การประชุม ฯลฯ

☐ 3. อำนวยความสะดวกให้ครูเข้าถึงความรู้ที่จัดเก็บไว้เพื่อนำความรู้ไปใช้ในกิจกรรมต่างๆ

☐ 4. จัดแสดงผลงานของครูในกลุ่มสาระต่างๆ

☐ 5. สร้างแรงจูงใจให้ครูนำความรู้มาใช้เพิ่มพูนประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอน เช่น การมอบรางวัล / ยกย่องชมเชยแก่ครูหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สร้างผลงานได้

☐ 6. การให้บริการสถานที่หรือครูที่มีความรู้ความสามารถแก่หน่วยงานภายนอกในการจัดกิจกรรมความรู้ต่างๆ

☐ 7. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

39. สถานศึกษามีวิธีดำเนินการสนับสนุนในการนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในการจัดการความรู้ของครูอย่างไรบ้าง

☐ 1. มีการส่งเสริมให้ครูเชื่อมโยงการทำงานกับเครือข่ายข้อมูล

☐ 2. มีการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐานเพื่อให้ครูแสวงหาความรู้

☐ 3. มีการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้เทคโนโลยีของครูเพื่อให้สามารถนำความรู้ด้านเทคโนโลยีไปใช้ในการแสวงหา สร้าง จัดเก็บ ถ่ายโอนและเผยแพร่และใช้ความรู้

☐ 4. มีการชี้แจงให้ครูเห็นถึงความสำคัญในการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อการเรียนรู้หรือเพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน

☐ 5. มีการกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่ดูแลรักษาระบบเทคโนโลยีโดยตรงเพื่อทำหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆให้แก่ครูภายในสถานศึกษา เช่น ให้คำแนะนำวิธีการใช้ระบบ การแก้ไขระบบ เป็นต้น

☐ 6. มีการจัดหาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานของครูมาใช้ในสถานศึกษา

☐ 7. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

40. ครูนำความรู้จากการอบรม จากการปฏิบัติ หรือจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมาใช้ในการปฏิบัติงานของครูอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. พัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของตนเอง

☐ 2. พัฒนาการจัดการเรียนการสอน

☐ 3. พัฒนาหรือส่งเสริมการดำเนินงานของสถานศึกษา

☐ 4. พัฒนาการตนเองในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น

☐ 5. พัฒนาทัศนคติในการจัดการเรียนการสอน

☐ 6. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

41. สถานศึกษามีวิธีการปรับข้อมูลความรู้ของสถานศึกษาอย่างไรเพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องและทันสมัยอยู่เสมอ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. การบันทึกหลังการปฏิบัติงานของครู
☐ 2. การสังเคราะห์งานวิจัย
☐ 3. การนำระบบเทคโนโลยีมาปรับใช้ในงาน
☐ 4. การประเมินผลความรู้ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของครู
☐ 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

42. สถานศึกษามีการประเมินผลการจัดการความรู้ของครูหรือไม่

☐ 1. ไม่มี
☐ 2. มี

ถ้ามี สถานศึกษามีการประเมินผลการจัดการความรู้ของครูอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. พิจารณาจากผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาของครู
☐ 2. พิจารณาจากพฤติกรรมจากการเรียนรู้ของครู
☐ 3. พิจารณาจากความเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษาที่เกิดจากการจัดการความรู้
☐ 4. พิจารณาจากทรัพย์สินทางปัญญาที่เพิ่มคุณค่าให้กับสถานศึกษา
☐ 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ภาคผนวก ข.

รายชื่อสถานศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 6. 1 รายชื่อสถานศึกษา

ลำดับที่	รายชื่อสถานศึกษา
1	กรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย
2	กุหลาบวิทยา
3	เขมะสิริอนุสสรณ์
4	จินดามณี
5	จิตรลดา
6	ชางตาครู้สคอนแวนท์
7	เซนต์คาเบรียล
8	ไทยคริสเตียน
9	เซนต์ดอมินิก
10	เซนต์ฟรังซีสซาเวียร์คอนแวนต์
11	เซนต์โยเซฟคอนเวนต์
12	ดรุณพัฒน์
13	เพลินพัฒนา
14	พระมารดานิจจานุเคราะห์
15	พระหฤทัยคอนแวนต์
16	มาแตร์เดอีวิทยาลัย
17	ราชินี
18	ราชินีบน
19	รุ่งอรุณ
20	วัฒนาวิทยาลัย
21	สัมมาสิกขาสันติอโศก
22	สารสาสน์วิเทศร่มเกล้า
23	สารสาสน์เอกตรา
24	อมาตยกุล
25	อรรถมิตร
26	อัสสัมชัญ
27	อัสสัมชัญคอนแวนต์
28	อัสสัมชัญธนบุรี
29	อัสสัมชัญศึกษา
30	อำนวยศิลป์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวธิดารัตน์ เสวิกุล เกิดเมื่อวันที่ 22 กันยายน พ.ศ.2525 ที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาจากโรงเรียนนรรัตน์รังสฤษดิ์ พ.ศ.2538 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนราชินีบน พ.ศ.2543 สำเร็จการศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ พ.ศ. 2547 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ.2554 ปัจจุบันประกอบอาชีพครูที่โรงเรียนนรรัตน์รังสฤษดิ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University